...nättömien järjestämi-
...tärkein tehtävämme

VAPAUS

"Kaikkien maiden proletaarit liittykää yhteen!" — Marx

... 1930 — Torstaina, marrask. 13 p:nä — Thu., Nov. 13 — XIV Vuosik. - - Vol. XIV

...punainen armeija käy voitokasta taistelua

...EN JOUKKOJEN OFFENSIIVI EI OLE ONNISTU-
...MAAN VALLANKUMOUSJOUKKOJEN RINTAMAA

...ON, marrask. 11. — ... valtiovirastolle tul... antojen mukaan on ...en armeija käymässä ...telua Kansallisen hal... siiviä vastaan, tämän ...ikki voimansa odote... vaa" iskua varten ku... oimia vastaan. Kiinan ...en armeija kuitenkin ...itkeästi säilyttääkseen ...an neuvostovallan saa... vallatakseen uutta a... ouksellisen vallan al...

...imperialistien tuke... ...t joukot ovat käyttä... ...oneitakin murskatak... ...ksellisen rintaman ...luona, jossa parhail... ...ymässä ankaroita tais... ...llisten joukkojen uh... ...aarana edelleen kuten ...e kommunistinen pro... jota kumouksellisten ...ta käydään näitten ...rmeijassa, palvelevien ...ttamiseksi taistelemaan ... puolesta, Kiinan val... puolesta kansallista ...en takana olevia ulko... ...alisteja vastaan.

...onal pape...tiö ostanut sanomalehtiä

..., Ga., marrask. 11. — ...en tuomari W. H. ...i täkäläisessä oikeus... ...ehdet: "The Augusta ..."The Columbia Re... Spartanburg Herald" ...rg Journal" Interna... ...yhtiölle New Yorkista. ...tekemä tarjous näis... ...mikä oli ainoa oikeu... ...arjous oli $983,130.90. ...Barrett asetti samalla ...i lehden omistajia Ha... ja William Lavarrea ...yväisen estetuomion, ...a nämä kielletään se... ...millään muotoa leh... ...iin, jotka paperiyhtiö ...a tuomarin hyväksyes... ...ksutarjouksen.

...stilii...kenne kasvaa

... marrask. 10. — Cana... ...tiliikenne on huomat... ...tynyt tämän vuoden ...ksän kuukauden aikana ... n. 190 tonnia postia; ...etta on liikenteessä; 717 ...sta 403 kaupallisen il...; ilmailuasemia on 72. ...0 p. päättyneen kolmen ...ikana kuljetettiin kaik... ... paunaa postia kahdel... ...lla. Kaksi uutta pos... ...lisätty liikenteeseen. ...oinen Amosista Siscoe'... ...sa ja toinen Peace Ri... ... Vermilionin pohjois... ...lla.

...ottelijat alis...t tuomioonsa

..., marrask. 11. — Isaac ...y ja Harry Mills, en... ...imisen koko maata kä... ...kefirman presidentti ja ...toi alkoivat tänään ... tuomari Ivesin heille ...e kesänä langettamia ...oita, senjälkeen kun ...uomittu syylliseksi pet... ...a yritykseen vaikuttaa ...markkinahintoihin. ... langetettiin $225,000 ...eljän kuukauden vanki... Millisille $25,000 sak... ...kuukausi vankeutta. He ...sin tuomioistaan, vaan ...mmin peruuttaneet ve...

...rhaaja Wienin ...unnan johtoon

... Schoberin hallitus kar... ...aan Itävallasta majuri ...yhden Karl Liebknechtin ...xemburgin murhaajista, ...hän kävi Italian kanssa ... fascistidiktaturin kan... ... Itävallassa. Woguenin ... vain peruuttanut aikai... ...arkoitusmääräystä, vaan ...ikoo nimittää häne... ...isipäällikön apulaiseksi.

Ylioppilaat yhteenotossa sotaväen kanssa Kubassa

Kuusi haavoittunut katutaisteluissa Santiagossa

HAVANA, Cuba, marrask. 11. — Tänne tulleet tiedot kertovat, että Santiago de Kubassa on sotaväki ollut yhteenotoissa ylioppilaitten liikehtimisien kanssa, kuuden henkilön haavoittuessa tähän astisissa katutaisteluissa.

Tilanteen katsotaan olevan vakavan, sillä hallitusvastainen mieliala on perin korkealla, ylioppilaitten liikehtimisen saadessa huomattavaa vastakaikua yleensä väestön keskuudessa.

Täydellinen sotatila vallitsee, sotilaspatrullien ylläpitäessä järjestystä, josta huolimatta kaduilla on puhkeamassa rauhattomuuksia. Useita on teljetty vankiloihin hallituksen toimesta, joka on omaksunut kovakouraisia toimenpiteitä näitä rauhattomuuksia kohtaan.

Kalastajaperheillä kurja talvi edessä

MONTREAL, marrask. 12. — Maakunta- ja liittohallituksen huomiota on kiinnitetty Magdalen-saarilla asuvien 750 kalastajaperheen hädänalaisen asemaan, minkä vuoksi senaattori Robertsin, Dominion hallituksen työministeri on ilmoittanut maakunta- ja liittohallituksen antavan yhteisesti $10,000 määrärahan suoranaisena avustuksena.

Ministeri on selostanut Magdalensaarien asukkaiden ainoana elinkeinona olevan kalastuksen. Siellä oleva kalastusyhtiö on tehnyt vararikon ja kalastajat saivat kokea, että ainoana tuloksena koko kesän työstä tulee heille jäämään vain se, että pankkivelat peruutetaan. Näin ollen heillä on perin vaikeat ajat käsissään, sillä saarella ei ole polttoaineita ja kaikki talvivarusteet on tuotava ulkoa.

Canada saa oikeudet jäämeren saariin

OTTAWA, marrask. 12. — Norjan hallitus on tunnustanut Canadan hallituksen omistusoikeuden Jäämeren saariin, jotka tunnetaan Sverdrupin ryhmän nimellä. Tämä ystävällinen toimenpide Norjan hallituksen puolelta on poistanut kaikki erimielisyydet koskien Canadan pohjoisten alueiden omistusoikeutta.

Mainitut saaret löysi norjalainen tutkimusretkeilijä Otto Sverdrup v. 1898—1902.

Kaivostyömiesten kokemus pelasti työläisen

MABOU, N. S. marrask. 10. — Myöhään viime yönä pelastettiin lastaustyöläinen John McDonald loukkaantumatta Maboun satamassa gypsumi-malmin säiliöstä, mihin hän putosi eilen iltapäivällä.

Tämä säiliö on ainoastaan 20 jalkaa syvä, ja niin kapea, että vaan yksi mies voi kerrallaan mennä tekemään pelastustyötä, joka täten muodostui vaikeaksi ja vaaralliseksi, sillä ylempänä oleva patoutunut malmi olisi voinut vyöryä alas millä hetkellä hyvänsä.

Inverness-kaivannosta tuotiin kokeneita kaivosmiehiä suorittamaan tätä pelastustyötä. Heidän johdollaan rakennettiin vyöryn esteeksi sulku ja siten onnistuttiin pelastamaan säiliöön pudonnut työläinen loukkaantumatta.

Kuparin hinta kohonnut 10 senttiin

NEW YORK, marrask. 12. — Kotimainen kuparin hinta kohosi tänään puolella sentillä, 10 senttiin. Tämä kohoaminen on ensimäinen kuuteen kuukauteen. Sen katsotaan johtuneen Lontoon markkinahinnan tasaantumisesta, mihin taasen on ollut vaikuttamassa kuparituotannon supistamissuunnitelmat.

Hinnan kohoaminen vaikutti sen, että kuparin myyjät eivät olleet erään halukkaita täyttämään suuria tilauksia.

Kaivosministeri tutkimaan lännen kaivosteollisuutta

OTTAWA, marrask. 11. — Ministeri Ryckman, joka on palannut lännen matkaltaan, on selostanut tilanteen lännen hiilikaivosalueella olevan huolestuttavan. W. A. Gordon, kaivos- ja siirtolaisministeri, lähtee tänä iltana länsi-Canadaan tutkimaan sikäläistä tilannetta.

Mr. Gordon tulee matkansa varrella ottamaan vastaan kaivosteollisuuden edustajia useassa eri paikassa. Yhtenä huomattavimpana esityksenä uskotaan tehtävän että erikoinen alennettu hinta määriteltäisiin hiilelle, mitä käytetään rautateillä Kenorasta itäänpäin.

Mr. Ryckman selosti, että useilla alueilla hiilenkaivajat ovat työssä ainoastaan kaksi päivää viikossa.

Fascistinen vallankaappaus odotettavissa Itävallassa

WIEN, marrask. 12. — Täkäläisissä piireissä arvellaan, että fascistien suunnitelmat väkivaltaisin keinoin keinoin diktaattorivallan asettamiseksi tulee mahdollisesti riippumaan kokoomushallituksen muodostamisjärjestelyistä, kun äskettäin valittu parlamentti kokoontuu, mikä tapahtuu mahdollisesti joulukuun alussa.

Vaalien tulokset ovat johtaneet arveluihin, että elleivät fascistit onnistu yrityksissään päästä kontrolliin tai ainakin saamaan voimakkaan enemmistön uudessa hallituksessa, tulevat he tekemään vallankaappausyrityksen.

Pilsudskin terroriteot Ukrainassa

Terrori saa uutta vauhtia

BERLIN, marrask. 8. — "Berlin am Morgen" julkaisee joukon artikkeleita, jotka sen erikoiskirjeenvaihtaja on lähettänyt Galitsiasta, koskien Puolan fascistihallituksen säälimätöntä terroria, joka siellä on kohdistettu urkainalaisiin.

Kirjeenvaihtaja kertoo, miten sotilaat ovat pahoinpidelleet koululaisia, miehiä ja naisia. Monia henkilöitä on murhattu ilman mitään. Yksinpä puolalainen sanomalehdistökin kirjoittelee murhatapauksista, jotka sattuivat henkilön "yrittäessä paeta". Ukrainalaiset osuusliikkeet on hävitetty ja poltettu, lukutupien saadessa saman kohtalon. Raaimpia ukrainalaisten pahoinpitelyjä on tapahtunut Kupczynce, Pokropivna ja Proszova kylissä. Kylien vanhimmat ovat joutuneet julmimpien raakuuksien alaisiksi. Monissa tapauksissa on henkilö sidottu ratsuhevosen tai vaunujen perään ja raahuutettu monia kilometrejä. Ukrainan osuusliikkeiden työläiset ovat joutuneet Pilsudskin fascistihunnien pahoinpideltäväksi ja osuuskaupoissa olleet tavarat on heitetty katuojiin. Horodyslavitchen kylässä Pilsudskin ratsumiehet hävittivät kirjaston, repivät kaikki kirjat ja kuvat. Monia henkilöitä pahoinpideltiin Pilsudskin hunnien suureksi ratoksi. Tytöt ja naiset ovat joutuneet kaameaan asemaan Pilsudskin sotilaiden käsissä, joiden upseerit ovat antaneet sotilaille vallan tehdä mitä haluavat. Tuhansia henkilöitä on heitetty vankilaan.

Belgian kabinetti eronnut

BRYSSEL, marrask. 11. — Belgian kabinetti erosi tänään uuden Gentin yliopiston kielikysymyksen vuoksi. Brysselin liberaaliyhdistyksen kokouksessa eilen illalla päätettiin yksimielisesti, että valistusministerin toimenpide, hyväksyessään kabinetin päätöksen, mikä kieltää Gentin yliopiston professoreja opettamasta muissa Belgian kolleegioissa, on vastoin liberaalien periaatteita ja olisi peruutettava heti. Gentin yliopistossa opetetaan flaamien kieltä. Kokoomushallituksen liberaaliministerit kokoontuivat tänään ja päättivät, että heillä ei ole edessään muuta tietä kuin eroaminen.

Kun pääiminsteri Jaspor sai tiedon liberaaliministerien eroamisesta kutsui hän koolle katoliikkiministerit, jotka päättivät, että heidän on tuettava liberaaliministerejä, joiden päätöstä he olivat aikaisemmin yksimielisesti kannattaneet. Pääministeri kävi tänään kuninkaan luona ja pyysi tätä ottamaan vastaan koko kabinetin eroamispyynnön.

Työläisten Yhtenäisyysliiton Sudburyn piirin konferenssin pitoaikaa siirretty

Aikaisemmin on tässä lehdessä ollut tiedotus, että Työläisten Yhtenäisyysliiton Sudburyn piirin konferenssi tultaisiin pitämään kuluvan marraskuun 16 p. Liberty-haalissa Sudburyssa. Nyt on kuitenkin tiedotettu Kaivostyöläisten Teollisuusliiton johdon taholta, joka on konferenssikutsun lähettänyt, että esiin tulleiden syitten takia on konferenssin pitoaikaa jouduttu siirtämään kahdella viikolla. Konferenssi tullaan siis pitämään marraskuun 30 p. Sudburyn Liberty-haalissa.

Kaikkien niitten ammatillisten tai teollisten järjestöjen, joille on konferenssikutsu lähetetty, pyydetään ottamaan ylläoleva huomioonsa.

Yhdysvaltain kompuolueen äänimäärä seitsenkertaistunut

NEW YORK, marrask. 10. — Sangen hitaasti saapuu tietoja kommunistipuolueen äskeisissä vaaleissa saamasta äänimäärästä. Mutta mistä tietoja on saatu, niissä ilmenee puolueen äänimäärrä kasvaneen jopa seitsenkertaisesti.

Minnesotan valtiossa on saanut tähän astisten tietojen mukaan varakuvernööriehdokas Andrew Roine 12,717 ääntä, kuvernööriehdokas Reeve 3,243 ääntä, valtiosihteerinehdokas Barlett 9,071 ääntä, varastokomissioneri Mäki 5,687 ääntä ja senaattoehdokas St. Louis kauntissa, Rudolph Harju 1,151 ääntä ja kongressimiesehdokas Walter Harju 1,554 ääntä.

Lawrencessa, Mass., puolue sai 537 ääntä; viime vaaleissa 78. Lowellissa 200 ääntä; viime vaaleissa 16. Ennemmin mainitun 280 lisäksi Tennesseessä, on puolue saanut 300 ääntä McMins kauntissa. New Havenissa, Conn., on puolue saanut enempi ääniä kuin milloinkaan ennen. New Britainissa on äänimäärä kohonnut 300 prosentilla. Daisytownissa, Pa., on kommunistipuolue toiseksi suurin puolue. Kommunistipuolueen senaattoriehdokas sai 21 ääntä; demokraattien ehdokas 10 ja sosdemit 2.

New Hampshiressa sai kuvernööriehdokas Chase 274 ääntä ja senaattoriehdokas Iram 272 ääntä. Että kommunistipuolueen ääniä on jätetty laskematta tai varastettu, paljastuu siitä, että esim. Franklinissa monet työläiset ilmoittivat äänestäneensä kommunistien vaalilistaa, mutta, siitä huolimatta niissä wardeissa, joissa he äänestivät, ei ilmoitettu kommunisteille ainoatakaan ääntä.

20 kommunistia vangittu Saksassa

BERLIN, marrask. 11. — Yksi poliisi ilmoitetaan haavottuneen ja 20 kommunistia vangitun eilen toimeenpantujen lukuisten mielenosoitusten yhteydessä, kun kommunistit protesteerasivat puolueen äänenkannattajan "Rote Fahnen" lakkauttamista vastaan.

Yksi äskettäin uponneen aluksen miehistä löydetty merestä

EUREKA, Calif. marrask. 11. — Jargen M. Greve, San Franciskosta, yksi viime lauantaina kaamealla tavalla uponneen puutavara-alus "Brooklynin" miehistön jäsen, löydettiin tänään merestä. Hänet töysi eräs kalastusalus n. 5 mailin päässä onnettomuuspaikalta ja toi hänet Eurekaan. Hän oli perin uupunut nälästä, kylmyydestä ja väsymyksestä, yritettyään viimeiseen saakka pitää kiinni haaksirikosta jääneestä puunkappaleesta. Hänet vietiin sairaalaan, missä hänen uskotaan jäävän henkiin.

TORONTO, marrask. 11. — Kontrollilautakunnan jäsen Pierce tulee huomenna esittämään kontrollilautakunnan kokoukselle ehdotuksen, että kaikkien poliisikomissionerilautakunnan hyväksymien sivulakien on saatava ensin kontrollilautakunnan vahvistus, ennenkuin ne astuvat voimaan. Tämän ehdotuksen selostetaan olevan suoranaisena toimenpiteenä poliisikomissionerien ehdotuksesta asettaa täksiajureja varten voimaan mittarisysteemi ja sormenpäiden kuvaaminen.

Suomessa syödään "vaarallista" viljaa

Neuvostoliiton vilja voittaa laadullaan ja halpuudellaan oman maan tuotteet

Suomen fascistilehdet kertovat, että huolimatta siitä, että Lapuan liike teki päätöksiä neuvostomaalaisen viljan boikoteeraamisesta, on Suomeen saapunut huomattavasti neuvostomaalaista viljaa, joka on mennyt hyvin kaupaksi. Se on voittanut paremmuudellaan ja halpuudellaan kaikki muun viljan. Esim. ruista on myyty Viipurin markkinoilla 70 penniä kilo, mitä "oman maan" tuote on maksanut.

Fascistien hyökkäys epäonnistui Unkarissa

Kaikkia työläisiä ei uskallettu tuomita

BUDAPEST, marrask. 8. — Landorfin tapahtumain johdosta vangitun neljännen ryhmän kuulustelu on päättynyt siihen, että kaikki muut syytetyt, paitsi yksi, on vapautettu. Poliisilaitoksen syytöskirjelmä luhistui kokonaan, joten sen perusteella ei voitu tuomioita langettaa.

Syytetyt olivat kaikki laillisen Unkarin sosialistisen työväenpuolueen jäseniä, jonka johtaja Stefan Vagi aikaisemmin tuomittiin neljäksi ja puoleksi vuodeksi pakkotyöhön. Virkavalta yritti osottaa, että mainittu puolue olisi Unkarin kommunistipuolueen näkyvä muoto. Syytetty Katzburg tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi pakkotyöhön. Hänen väitettiin yrittänen kumota Unkarin hallitusta. Tuomio oli verrattain lievä näin raskaasta syytöksestä. Tosiasia kuitenkin oli, että Katzburgia ei voitu syyttää mistään muusta kuin siitä, että hänen hallussaan oli mainitun puolueen julkaisemia lentolehtisiä.

Kiinan arvellaan jättävän Kansainliiton

GENEVE, marrask. 10 p. — Kiinan Kuomintangin Europan osasto julkaisi täällä eilen selostuksen, jossa ilmaistaan, että Kiina mahdollisesti tulee eroamaan Kansainliitosta. Selostuksessa sanotaan, että jos Kansainliitto edelleen jatkaa ainoastaan Europan "etujen huolehtimista", unhoittaen muun osan maailmasta, tulee Kiina katsomaan eikö muuta keinoa voida keksiä rauhan säilyttämiseksi. Opiumikysymys on Kiinan kompastuskivi. Se ei hyväksy Kansainliiton toimintaa opiumikaupan vastustamisen suhteen.

Rooman paavi myös fascisti-puuhissa

Berlin — "Berlin am Morgen"-lehden kertoman mukaan on Rooman paavi kutsunut luokseen kardinaali Piffin Wienistä, kardinaali Seredinin Budapestista ja Berlinin piispan Schreiberin neuvottelemaan niistä toimenpiteistä joihin katoolilainen kirkko voi ryhtyä, avustaakseen Saksan ja Itävallan fascistiliikettä. Myöskin tullaan suunnittelemaan mainittujen maiden fascistivoimien yhdistämistä Italian ja Unkarin fascistien kanssa.

Japanin lähettämä nootti Mukdenille

PEKING, — Japanin konsuli Mukdenissa on jättänyt kiinalaisille viranomaisille nootin japanilaisten ja kiinalaisten poliisien yhteenoton johdosta. Kuten tunnettua, kuoli Lutsjanin yhteentörmäyksessä kaksi henkeä ja useita haavoittui.

Nootissa vaatii japanilainen konsuli anteeksipyyntöä kiinalaisten viranomaisten taholta, avustusta kärsineiden perheille ja yhteentörmäykseen syyllisten henkilöiden vetämistä edesvastuuseen. Tämän ohella nootissa vaaditaan, että kiinalaisten viranomaisten ei ole sotkeuduttava Japanin konsulaatin toimintaan sen suhteissa korealaisiin.

Lasten kuolevaisuus suuri Canadan suurkaupungeissa

TORONTO, marrask. 12. — Eräässä "Montreal Starin" toimituskirjoituksessa kirjoitetaan alle vuoden vanhojen lasten kuolevaisuudesta Montrealissa ja yhteiskunnallisen toiminnan laiminlyömisestä tämän korkean kuolevaisuuden ehkäisemiseksi.

Kirjoituksessa sanotaan, että tämän vuoden kahdeksan ensimäisen kuukauden aikana Montrealissa kuoli 1,771 lasta alle vuoden ikäisenä. Tämä lukumäärä on hiukan alhaisempi kuin vastaavana aikana viime vuonna. Tilanne on jonkunverran parempi kuin 10 vuotta sitten, mutta viimeisten viiden vuoden aikana ei ole ollut havaittavissa sanottavaakaan muutosta ainakaan parempaan päin.

Kun vertaa keskimääräistä lasten kuolevaisuutta viimeisten viiden vuoden aikana Yhdysvaltain suuremmissa kaupungeissa, kuolevaisuuteen Montrealissa ja Torontossa, huomaa sen Canadan kaupungeissa olevan paljon suuremman. Pittsburgissa ja Philadelphiassa on korkein määrä Yhdysvaltain kaupungeista, 73 lasta 1,000 asukasta kohden, vaan Torontossa 80 ja Montrealissa 128.

Tuhansittain metallityöläisiä lakossa Madritissa

MADRID, marrask. 11. — Kahdeksan tuhatta metallityöläistä lakkoutui täällä eilen vaatien palkankorotusta ja työpäivän lyhennystä.

Valenciassa lakkoutui 7,000 puutyöläistä ja saman kaupungin latojat ovat uhanneet pysäyttää kaikki sanomalehdet, ellei heidän vaatimuksiinsa suostuta torstaihin mennessä.

Intian "itsehallinnosta" puhellaan

LONTOO, marrask. 11. — Pääministeri MacDonald lausui eilen illalla pitämässään puhessa, että keskiviikkona kokoontuvan Intian konferenssin tuloksena saattaa olla se, että Intialle myönnetään Dominion asema.

Hän ylisti, että Intia saisi sitten saman kruunun alaisena nauttia itsehallinnollisesta "vapaudesta", mikä on "välttämätöntä kansalliselle itsekunnioitukselle ja tyytyväisyydelle". Hän tuomitsi kansallisten liikehtimisen vahingoittavan rehellisiä yrityksiä päästä ratkaisuus Intian kysymyksessä.

Intian konferenssi kokoontuu keskiviikkona ja Aga Khan, rikas intialainen hallitsija valittiin brittiläisintialaisen edustajiston vakituiseksi puheenjohtajaksi.

Kaksi miestä vangittu kullan varkaudesta

TORONTO, marrask. 11. — Etsivät Walter McConnell ja L. Trinnell vangitsivat tänään Dundas-kadulla detroitilaisen pankkiirin Joseph M. Vigliottin ja torontolaisen jalokivikauppiaan Joseph Brunon kullanvarkaudesta syytettynä.

Vigliottilla oli pieni laukku, missä oli n. $4,000 arvosta kultamalmia viiteen pieneen paperipussiin asetettuna. Kulta väitetään varastetun Hollingerin kaivannosta Timminsissä. Poliisit väittävät miesten käyneen äskettäin Porcupinessa, missä he tiedustelivat hyväpitoista kultamalmia. Miehet väittävät löytäneensä laukun hotellin eteishuoneesta ja että, kun ketään ei ollut saapuvilla, ottivat he laukun, tutkiakseen sen sisältöä.

Vararikot lisääntyvät Canadassa

OTTAWA, marrask. 11. — Dominion tilastotoimistolle raporteeratut, vararikkolain alaisina toimitetut omaisuusluovutukset näyttivät lisääntyneen syyskuussa, verrattuna v. 1929 syyskuuhun. Liikevararikkojen lukumäärä oli syyskuussa 192, v. 1929 syyskuussa 150 ja tämän vuoden elokuussa 159. Omaisuuden luovuttajien velat nousivat $2,081,447:iin, v. 1929 syyskuussa $1,701,194; tämän vuoden elokuuhun verrattuna oli huomattavissa kuitenkin lasku, sillä elokuun numerot osoittivat $5,518,164 suuruisia velkoja. Quebecin maakunnassa tehtiin suurin määrä vararikkoja, 36, Ontariossa 68, B. Columbiassa 7, aavikkomaakunnissa yhteensä 26, merenrantamaakunnissa 5.

Ruotsin punainen apu tukee Suomen sorrettuja työläisiä

FASCISTIHUNNIEN JA SVINHUFVUDIN HALLITUKSEN TERRORI TUOMITAAN; AINEELLISTA APUA HANKITAAN PAKOLAISILLE

Kaivannon pommittajat tuomittu 1 v. vankilaan

Tekosyytöksillä vangitut mainarit tuomittu 2 1|2 vuodeksi

LOUISVILLE, Ky., marrask. 10. — Paul Montgomery, Murphysborosta, Illinoisista ja Edward Heckelbeck, Zieglerista, Illinoisista, jotka viime elokuun 11 päivänä aikaiseen aamulla pommittivat lentokoneesta erästä Webster kauntin kivihiilikaivantoa, tuomittiin kumpikin täkäläisessä federaalioikeudessa vuodeksi vankilaan.

Mainarit Ewing Riley, Essel Grant ja Noble Harris, tuomittiin "kanssarikollisina" kukin kahdeksi ja puoleksi vuodeksi vankilaan.

Kaivannon lentokonesta pommittamisen tarkoituksena oli saada valtion sotaväki murskaamaan kivihiilimainareiden lakon ja väitetäänpä, että komppanioiden keskinäisestä kilpailusta olisi johtunut tämä ilmasta pommittaminen. Mutta kuten oikeuden päätöksestä huomaa on tuomio pommittajille verrattain lievä verrattuna mainareiden tuomioihin, joiden osallisuutta pommittamiseen ei ole edes sanomalehdissä selostettu.

Sudburyn luokkajutut lykätty viikolla

Tulevat esille oikeuden käsiteltäväksi t.k. 20 päivänä

Tänään lykättiin "laittomasta kokoontumisesta" syytteessä olevan kuuden toverin juttujen käsittelyä viikolla, näitten tovereitten asian näinollen tullessa poliisioikeuden edessä käsiteltäväksi ensi torstaina, t.k. 20 päivänä.

Canadan työväen puolustusliitto on järjestämässä ja johtamassa näitten tovereitten puolustustaistelua, heidän ollessaan raskaan luokkatuomion uhkaamina porvarillisen luokkaoikeuden edessä.

Suomalainen metsästäjä kadoksissa

Matti Peterson, 24 v. suomalainen on metsästysrekellä ollessaan kadonnut jonnekin Waterfallsin ympäristöllä. Seudun asukkaat ovat etsineet häntä laajalta alueelta, vaan ilman tuloksia ainakin tiistai iltapäivään mennessä. Hänen peljätään haavottuneen ja makaavan jossakin metsässä ilman ruokaa ja riittäviä vaatteita yökylmää vastaan.

Peterson lähti viime perjantaina viiden muun miehen kanssa metsästämään ja kun hän ei palannut metsästyskämpälle lauantaina, lähtivät toiset häntä etsimään ja olivat etsintämatkalla koko sunnuntain ja maanantain. Tiistai aamuna tiedotettiin asiasta Sudburyssa olevaan maakuntapoliisin virastoon, mistä maakuntapoliisi Gray on Waterfallsin alueelle toimittamaan tutkimuksia ja auttamaan etsinnässä.

Myöhäisempi tiedonanto kertoo, että Peterson löydettiin myöhään tiistai-iltana metsästä Waterfallsin läheisyydestä hyvin väsyneenä. Hän oli hukannut kompassinsa, minkä vuoksi hän joutui harhailemaan eksyneenä, onnistumatta löytää oikeata suuntaa. Hänet löydettiin 7 mailin päässä kylästä, läheltä C.P.R. rautatietä.

Australia ottaa suuren lainan

CANBERRA, Australia, marrask. 11 — Hallituksen lainaneuvosto suostui tänään 28 milj. punnan ($140,000,000) suuruisen lainan ottamiseen seuraavilla ehdoilla: kaksi vuotta kuuden prosentin korolla; kymmenen vuotta 5 3|4 prosentin korolla ja 20 vuotta 5½ prosentin korolla.

Työväenpuolueen ryhmäkokous oli aikaisemmin ehdottanut maksettavaksi lankeavan lainan maksuajan siirtämistä vuodella, vaan hallitus hylkäsi ehdotuksen, väittäen sellaisen politiikan vahingoittavan Australian luottoa.

Ruotsin työläisiä ja työväenjärjestöjä kehoitetaan ryhtymään avustustyöhön

TUKHOLMA. — Ruotsin Punainen Apu on antanut Suomen fascistiterrorin johdosta seuraavan julistuksen:

Valkoterrorin aalto kohoaa uudelleen ja yhä korkeammalle fascistisessa Suomessa. Poliisin ja Svinhufvudin hallitus, lapualais-roistot sekä porvariston kuuliaiset kätyrit esiintyvät kuni verikoirat työväenluokkaa ja niiden järjestöjä vastaan. Työväenjärjestöjen toimitsijoita ja jäseniä jahdataan kuin villipetoja.

Enemmän kun 150 työläistä ovat Lapuan joukot raakamaisesti työstäneet kodeistaan, pahoinpidelleet, sekä useassa tapauksessa jätetty verisinä ja alastomina erämaan metsiin.

Enemmän kuin 50 työläistä on väkivaltaisesti ajettu yli rajan Neuvosto-Venäjällä. Useassa tapauksessa ovat raivostuneet ja juopuneet "lapuan sankarit" raakamaisesti pahoinpidelleet uhrejaan ja päälle päätteeksi maantierosvojen tapaan paljaaksi ryöstäneet.

Vankileireillä, kuritushuoneissa on sadottain työläisiä, joukossa useita naisia, jotka on tuomittu monien vuosien rangaistukseen siitä "rikoksesta" että ovat työskennelleet työväenjärjestöissä. Tuomareilla ei ole tukea edes "oikeusyhteiskunta"-Suomen omissa laissa.

Sadottain työläisiä on viime kuukausien aikana asetettu syytteeseen luokkatuomiolaitoksissa. Yksinään Turussa on 30 työläistä syytettynä pientilallisten ja työläisten vaalikomitean jäsenyydestä.

Sadottain työläisiä on vangittu. Poliisi salaa todellisen lukumäärän. Työläisiä, joita lapualaiset ja poliisit ovat jahdanneet ovat kadoksissa. — Monta heistä on varmaankin poliisin kidutuskammioissa.

Hallituksen määräyksestä karkotettiin vasemmistotyöläisten ja pienviljelijäin ryhmä edellisiltä valtiopäiviltä. Kuusi on saatu kiinni ja istuvat vankilassa odottamassa luokkatuomioistuimen ratkaisua.

Kaikki Suomen ammatilliseen järjestöön kuuluvat ammattiyhdistykset on hävitetty; 1,200 ammattiyhdistystä on asetettu syytteeseen.

Työläisten järjestöt poliittisten vankien ja heidän perheidensä avustamiseksi hajoitettu ja kielletty.

Väkivaltaisuudet jatkuvat, yltyvät. Pyövelit esiintyvät järjestettynä ja järjestelmäperäisesti.

Välttyäkseen kuolemalta tai monien vuosien kuritusvankeudesta täytyy monen lähteä maasta ja hakea turvaa Skandinavian työläisiltä sekä Neuvosto-Venäjältä.

Tähän mennessä on Kansainvälisen Punasen Avun Ruotsin sektio avustanut kolmisenkymmentä pakolaista ja heidän perheitään. On annettu heille välttämättömät elintarpeet, asunto, ruokaa ja vaatetusta. On suojeltu heitä "demokraattisen" poliisin rettelöimisiltä ja karkoitusinnostukselta. Heitä on avustettu pääsemään turvapaikkaan Neuvosto-Venäjälle.

Kansainvälisen Punasen Avun Ruotsin sektio on tähän asti, kiitos proletaariselle solidarisuudelle, onnistunut täyttämään tehtävänsä, ja toivoo voivansa tehdä sen tulevaisuudessakin.

Nyt kuitenkin vaativat olosuhteet, että avustusta on tehostettava. Nyt tulee avustaa vankeja ja heidän perheitään niin pitkälle kuin mahdollista.

Ylläolevaan Ruotsin Punaisen Avun vetoomukseen yhtyy 21 tunnettua sivistyneistön jäsentä, kuten kirjailijoita, yliopistomiehiä j.n.e. Suomen kovia kokeneen työväen rääkkäykset herättävät suuttumuksen myrskyn kaikissa maissa fascistihunneja vastaan.

Räjähdys puolalaisessa kirjapainossa

NIAGARA FALLS, N. Y. marrask. 10. — Kolme räjähdystä, joista ensimäinen oli kello 2.35 aamulla, toiset seuraten nopeasti, tuhosivat täällä tänään "Polish Weekly Review" lehden painon. Räjähdystä seurasi tulipalo ja liekit nousivat pian läpi kaksikerroksisen rakennuksen. Palokuntalaiset arvioivat tuhon $15,000.

Painon omistaja Lewandowski ei ollut kaupungissa räjähdyksen aikana, vaan palasi tänään. Hänen sanotaan vakuuttaneen, että rakennuksessa ei ollut muuta räjähtävää kuin puoli galloonaa gasoliinia.

Poliisit uskovat, että pommi on saattanut aiheuttaa räjähdyksen.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.
General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.
Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.
Postiosote: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.
Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038 — Editor 536W. — Bookstore 2387W.
ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset palstatuuma. — Nimenmuutosilmoitukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoerilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmoitukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmoitukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Lahjoan tiedot ja osoiteilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmoittajien ja ilmoitusasiamiesten etukäteen.
TILAUSHINNAT:
1 vk. $1.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $5.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.
Isännöitsijä: J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.
Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.
All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.
Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimmäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Vain Neuvostoliitto puhuu rauhan puolesta

Kansainliiton *valmentava aseistariisumiskomissioni* alkoi viimeisimmän istuntonsa Genevessä viime viikolla. Tähän istuntoon osaa ottaneista diplomaateista oli Maksim Litvinov, Neuvostoliiton ulkomaa-asiain komissaari, ainoa, joka kohotti äänensä todellisen aseistariisumisen ja todellisen rauhan politiikan puolesta.

Komissionin istunnon alkamista koskevissa raporteissaan syytivät johtavat kapitalistiset lehdet myrkkyä tätä todellista rauhanajajaa vastaan. Niinpä esim. *New York Times* varasi mainitunlaisen raporttinsa otsikolla: "Varustautumisneuvottelu alkoi Neuvostoliiton hyökkäyksellä."

Tuo kapitalistinen suurlehti kuvaa Neuvostoliiton "hyökkäykseksi" sen, kun neuvostomaan edustaja vaatii kapitalististen maitten todella tekemään sen, mistä ne ovat vuosikausia jaaritelleet — todella *riisumaan aseista.*

On luonnollista, että moinen "hyökkäys" saattoi kapitalististen rosvomaitten diplomaatit todella levottomiksi. He ovat näet pitäneet loppumattoman sarjan konferensseja, komissionien ja alakomissionien istuntoja sekä panneet toimeen "tutkinnoksia" muka näitten rosvovaltain "aseistariisumiseksi". Litvinov vertaili näitä kapitalistien diplomaattista ilveilyitä, jaaritteluita aseistautumisen rajoittamisesta aikana, jolloin kaikki imperialistiset vallat kilvan aseistautuvat, edessämme oleviin tosiseikoihin, lausuen:

"Eurooppa näyttää tällä haavaa rauhattomammalta kuin milloinkaan muulloin 1914 jälkeen. Sotahuhut leviävät kuin kulovalkea. Viiden suurvallan sotabudjetit ovat lisääntyneet 500 miljoonalla dollarilla sen jälkeen, kun "aseistariisumiskomissioni" perustettiin 1920."

Tietysti tämmöinen lausunto saattoi takajaloilleen kapitalistiset diplomaatit, jotka ovat kaikin keinoin koettaneet pitää työläisiä siinä harhauksessa, että kapitalistiset rosvovallat todella tahtovat "rauhaa" ja "aseistariisumista". Kun komissioni on jo neljän vuoden ajan lörpötellyt ja jaaritellut, kierrellyt ja kaarrellut sen varsinaista tehtävää, aseistariisumiskysymystä, niin Neuvostoliiton edustaja huomautti tästä ja korosti, että nyt on jo korkea aika ryhtyä vakavissaan puhumaan yleisestä ja täydellisestä aseistariisumisesta, mistä Neuvostoliiton edustajat ovat jo aikoja sitten tehneet konkreettisen esityksen. Ellei tästä voida nyt jo puhua, niin Neuvostoliitto "ei perusta" paljoakaan muista tärkeistä kysymyksistä, lausui Litvinov. Se aivan oikein tahtoo ensinnäkin keskustella tästä yksinkertaisesta mutta loogillisesta vaatimuksesta, eikä tahdo tuhlata aikaa semmoisen "aseistariisumis"-komissionin työhön, joka kieltäytyy käsittelemästä aseistariisumista.

Kapitalistiset diplomaatit joutuivat pois suunniltaan. He olivat näet keskenään sopineet, ettei tässä istunnossa tultaisi puhumaan mistään tärkeämmistä asioista. Ja niinpä komissionin puheenjohtaja, Hollannin imperialismin agentti, Jonkeer Loudon, protesteerasi Litvinovin puhetta vastaan ja yrittipä vielä sen tykkänään ehkäistä julistamalla, että sitä ei tulla kääntämään toisille kielille.

Mutta juuri tuossa seikassa nuo tavattoman viisaat diplomaatit ajoivat karille. Tästä vallitsevain sääntöjen törkeästä loukkaamisesta protesteerasivat ennen kaikkia paikalla olleet maailman sanomalehtien edustajat, tietysti etupäässä sen tähden, että he tahtoivat lehdilleen tarkat tiedot tästä ilmeisesti tärkeästä puheesta. Mutta ei tässä vielä kaikki. Neuvostoedustajisto, joka todennäköisesti oli odottanut kapitalististen diplomaattien turvautuvan juuri tuommoiseen juoneen, jakoi sanomalehtien edustajille käännökset Litvinovin puheesta paikan päällä.

Viisaalla hollantilaisella imperialistilla, herra Loudonilla, ei ollut nyt muuta keinoa kuin antautua, hyväksyä Neuvostoliiton edustajiston tekemät käännökset virallisiksi käännöksiksi, saadakseen sanomalehtien edustajat palaamaan takaisin kokoussaliin, josta he olivat protesteeraten poistuneet.

Aivan oikeutetusti ryhtyi Litvinov nyt hieromaan suolaa imperialististen juonittelijain haavoihin. Hän kiitti Loudonia kohteliaasti siitä, että tämä "antoi hänen (Litvinovin) puheelleen sen erikoistärkeyden, joka aina lankeaa kielletyille sanoille" — kuten *New York Timesin* kirjeenvaihtaja asian kertoo.

Miksi yritti Loudon kieltää Litvinovin puhumasta aseistariisumisesta aseistariisumiskomissionin istunnossa? Siksi, että se ei ole mikään aseistariisumiskomissioni. Sen tarkoituksena on vain saada työläisjoukot uskomaan, että imperialistiset rosvovallat muka riisuutuvat aseista, vaikka ne todellisuudessa varustautuvat nopeammin ja laajemmassa mittakaavassa kuin milloinkaan ennen.

Herra Loudonin protesti tämän ilveilyn selostamiseksi ei myös kanna kovin pitkälle. Hän näet vaatii, että yleisön on luovuttava "tavastaan viitata aseistariisumiseen puhuessaan meidän (s.o. komissionin) työstämme" — sen hyvän syyn tähden, kun tämän komissionin nimeksi on sen synnyttäjän, Kansainliiton, toimesta määrätty "valmentava aseistariisumiskomissioni".

Mutta tuon komissionin imperialistisen puhemiehen vaatimus on eräässä suhteessa merkille pantava. Se osottaa ja toteaa koko yrityksen täydellisen epäonnistumisen, sen yhteydessä harjoitetun kurjan ja ulkokultaisen petoksen, minkä Litvinov on nyt paljastanut koko maailman raatajajoukoille.

Jos imperialistiset rosvovallat todella tahtoisivat riisuutua aseista, niin ei niiden tarvitse tehdä mitään muuta kuin ryhtyä sitä toteuttamaan. Tämä on perin yksinkertainen asia. Ja juuri se sisältyy Neuvostoliiton ehdotukseen. Sillä Neuvostoliitto todella tahtoo rauhaa ja toimii myös sen puolesta.

Jokaisen työläisen tulee pitää mielessään, että Neuvostoliitto toimii rauhan ja todellisen aseistariisumisen aikaan saamiseksi, ja että kapitalistiset maat kieltäytyvät rauhasta ja todellisesta aseistariisumisesta.

Työttömyys kapitalistisessa Canadassa ja Neuvostoliitossa

Työttömyys kapitalistisessa järjestelmässä on kiertämätön osa kapitalistisen tuotannon prosessista, suorittaen kapitalistien maksamain palkkain supistamista kaikissa maissa. Kapitalismin talouspulan kehittyessä työttömyys on saavuttanut asteen, jossa se on pysyvä ilmiö kapitalistisissa maissa. Tänä päivänä Canadan työttömäin lukumäärä kohoaa yli kolmensadan tuhannen. Ja jokaisessa kaupungissa tai teollisuuskeskuksessa tuhansia työttömiä harhailee kaduilla ilman pienintäkään toivoa työn saamisesta. Tämä merkitsee, että noin yksi kolmasosa Canadan teollisuustyöläisistä on työttöminä. Mutta tässäkään ei vielä ole otettu huomioon osittaisesti työssä olevien joukkoja, joilla on mahdollisuus työskennellä päivä tai pari viikossa.

Nykyisessä luhistuvan kapitalismin kaudessa talouspulan johtavat tekijät; ylituotanto maailman mitassa, yhä kehittyvä teollisuuden tuotantotoiminnan rationalisoiminen, koneellistumisen, työkiihotuksen ja kiristyksen kautta, sekä työläisten ostokyvyn supistaminen — kaikki yhtämittaisesti kärjistävät työläisjoukkojen edessä olevan tilanteen vakavuutta.

Vaikkakin Canadan Työläisten Yhtenäisyysliiton työttömäin järjestön taisteluvaatimukset lähtevät suoranaisesti jokapäiväisten taloudellisten tarpeitten pohjalta, kuten pikaisen rahallisen hätäavustuksen vaatimus jokaiselle työttömälle ($25.00 perheellisille ja $16.00 yksityisille viikottain), vuokrain maksamatta jäämisen takia asunnoista häätöjen estäminen, y.m., ellei työnostajaluokan, teollisuuksien kapitalististen hallitsijain ja niiden valtion taholta kyetä takaamaan työtä kunnollisen elämän hyvinvoinnin takaamilla järjestyneen työväenliikkeen palkkaehtojen pohjalla, niin sittenkin näiden vaatimusten luonne on kohdistettuna kapitalistisen valtion keskitettyä yleistä luokkakokonaisuutta vastaan ja on sellaisenaan poliittista taistelua. Tämä seikka tuleekin täysin selväksi silloin kun joudumme Työttömäin yhdistyksen kolmanteen päävaatimukseen, nimittäin työläisten yhteiskunnallisen vakuutuslain voimaan saattamiseen kapitalistiluokan kustannuksella, hallituksen kootessa varat tuloveroista, perintöveroista ja liikevoitoista sillä ehdolla, että siitä pääsevät osallisiksi kaikki työttömät kansallisuutta lukuunottamatta; rahaston hallinnon ollessa työttömäin järjestöistä, tehtaista, kaivannoista, y.m. työmaista valittujen työläisten käsissä.

Samalla kuin nykyinen työttömyystilanne muodostaa kiinteän osan työssäolevien jokapäiväisistä kysymyksistä, kuten lyhemmän työpäivän puolesta ja korkeampain palkkain puolesta taistelussa sekä työttömyysvakuutuksen puolesta taistelu yhdistää työttömäin ja työssäolevien työläisten voimat, astuu tässä tilanteessa etutilalle militanttisen unioliikkeen järjestäminen taistelun pohjalla, Canadan Työläisten Yhtenäisyysliiton kautta. Nykyiset työttömäin liikehtimiset ovat vain alkua niille taisteluille mitä tulevat viikot ja kuukaudet tuovat työläisten eteen. Työläisten muodostamain järjestöjen täytyy kaikilla toimintansa aloilla asettaa etutilalle tämän taistelun voimistuttamisen pohjimmaisen vaatimuksen sekä samalla selväpiirteisesti osoittaa Neuvostoliiton proletariaatin kokemuksilla miten työttömyys voidaan poistaa.

Työttömyys Neuvostoliitossa on kokonaan erilaista kuin se on kapitalistisissa maissa. Se on perintöä kapitalistisen järjestelmän monista jätteistä. Pohjana työttömyyskysymyksen ratkaisemiselle ilmenee juuri se taloudellinen ja poliittinen tarkoitusperä mikä on kohottanut Neuvostohallituksen. Sosialistisen tuotannon teknillisten perustain rakentaminen viisivuotissuunnitelman pohjalla jokainen päivä vähentää työttömyyttä. Työttömyyden poistaminen on viisivuotissuunnitelman tulos. Se seikka, että nyt osoittautuu jo työttömyys kadonneen melkein olemattomiin, osoittaa että suunnitelman toteuttaminen kyetään suorittamaan paljon nopeammin kuin viidessä vuodessa. Uusien työpajojen ja tehtaiden avautuminen kuin sieniä sateella tuo esiin kroonillisen ammattitaitoisten työläisten puutteen. joka on asettanut suunnattoman ammattiopetuksen kiinteäksi osaksi koko tuotantotoiminnasta kaikilla teollisuusaloilla. Toisaalla taaskin maatalouden nopea kollektivisoiminen, asettaessaan suunnattomia vaatimuksia teollisuuden kehittämiselle, avaa mahdollisuuden aikaisemmin kaupunkeihin tulvanneiden samoin kuin pikkufarmitalouksien poistamisen seurauksena tulvaavien uusien joukkojen sulattamiselle teollisuustyöhön.

Sitä mukaa kuin työn tuottavaisuus kasvaa, työtunnit lyhenevät. Melkein yleisesti 7-tuntisen työpäivän käytäntöön saattaminen on myöskin ollut suunnattomana tekijänä työttömyyden poistamisessa, samoin kuin sen kautta on koko proletariaatin ruumiillisen työtaakan keveneminen käynyt mahdolliseksi. Samanaikaisesti todelliset palkat ovat kohonneet jo, sekä viisivuotissuunnitelman lopussa on kohoaminen merkinnyt keskimääräisesti 70 pros. yleensä. Kokonaisuudessaan käytäntöön saatettu yhteiskunnallinen vakuutus, taaten toimeentulon sairauden, vanhuuden y.m. sattuessa.

Epävarmuus elämässä, mikä tuo nykyisessä tilanteessa kapitalistisen järjestelmän alaisuudessa suoranaisen nälkäkuoleman miljoonien eteen kapitalistisissa maissa, on poistettu Neuvostoliiton työläisten työläisiltä. Tämän päiväisten taisteluiden yhteydessä on rinnastaminen elävänä silmäin edessä. Neuvostoliiton puolustaminen imperialistisilta hyökkäyksiltä yhdistyy siis kiinteäksi osaksi työläisten jokapäiväisen elämän kysymyksistä kaikkialla kapitalistisessa maailmassa. — *A. T. H.*

Poliittisen valistustoiminnan syventäminen

Kiireellä lukurenkaita ja opintokerhoja luomaan

Paras vuodenaika tarmokkaan poliittisen valistustyön, poliittisen koulutoiminnan, järjestämiseen C SJ:n osastoissa on käsillä. Mutta mikäli ymmärrämme ei tällä osastotoimintamme peräti tärkeälle [illegible] kunnollisen alkuun. Tuskin yhdessäkään osastossa [illegible] ja voi misteluseuroja, [illegible] tamien pito jne. joihin on totuttu monien pitkien vuosien kuluessa, mence vanhaa latuaan. Mutta järjestömme jäsenten poliittinen kasvatus, varsinkin siinä mielessä kuin päätöslauselma "taistelusta oikeistovaaraa vastaan" edellyttää, on yhä edelleenkin retuperällä. "Vapaus" on koko syksyn ilmoitellut kirjoja lukurenkaiden tarpeisiin, mutta siihenpä se lienee kin pääasiallisin ohjelma supistunut. Ja se on äärettömän vähän. Niinpä ei esim. sellaisessa suuressa järjestömme osastossa, kuin Toronton osasto, ole tähän päivään mennessä toiminnassa vielä ainoatakaan poliittisen valistustyön piiriä, rengasta tai kerhoa. Valistustoimikunta on jo kyllä tehnyt päätöksiä, joissa alleviivataan tämän asian tarpeellisuutta, mutta paperille ne ovat nämä päätökset toistaiseksi jääneet. Jos asiat — kuten uskallamme otaksua — ovat toisissa osastoissa suunnilleen samalla tavalla, on todella korkea aika ottaa järjestelmällisen poliittisen valistustyön käyntiinpano laajan keskustelun alaiseksi ehkä "Vapaudenkin" palstoilla. Kirjoittakoon osastojen toimihenkilöt vaikeuksistaan, puutteistaan, kokemuksistaan ja — last but not least — saavutuksistaan tässä suhteessa. Ehkä se auttaa asian saamiseksi alulle takapajulle jääneissä osastoissa. Tämä kirjoitus pyrkii osaltaan olemaan vaatimattomana alotteena.

Lukurenkaat

Sanottakoon siis ensiksi mitä tarkotamme lukurenkaalla ja mitä poliittisella opintokerholla. Lukurengas on käsitettävänä olevaan asiaan nähden kevyempi valistustoiminnan muoto kuin opintokerho, joka jo vaatii suurempaa ponnistusta sekä ohjaajalta että osanottajilta. Osanottajiakin voi edellisessä olla paljon enemmän kuin jälkimäisessä. Kuten nimikin — lukurengas — sanoo, tarkottaa tuollainen laitos kokousta, jonka osanottajat ovat alleet yhteen, yhdessä lukeakseen jotakin kiinnostavaa teosta. Tuollaisiksi yhteisesti luettavaksi sopivia kirjoja, romaaneja on suomenkin kielellä useita. Sopiva olisi mielestämme esim. Jack Londonin "Rautakorko" ja monet venäläisen vallankumouskirjailijain teokset, jotka viimeaikoina kuitenkin kuten esim. "Sementti", vaativat renkaan johtajalta vissiä neuvostomaan olojen tuntemista. Sellainen aa tietysti on hankittavissa lukemalla tätä asiaa silmälläpitäen useampia kirjoja Neuvostoliitosta, sen oloista ja kehityksestä.

Miten sitten tapahtuu työ lukurenkaassa? Renkaan johtaja ensin tekee lyhyesti selkoa luettavaksi otetusta kirjasta ja sen kirjoittajasta. Selostuksen yhteydessä yritetään saada keskustelu viriämään. Tämän jälkeen yksinkertaisesti siirrytään kirjan lukemiseen. Ja kun sitä on luettu joitain sivuja keskustellaan luetun johdosta. Katsellaan asiaa nykyaikaisen vallankumouksellisen näkökulmasta. On yritettävä saada mahdollisimman monet puhumaan. Pääasia on, että järjestelmällisesti jatketaan työtä. Myöhemmin voidaan siirtyä sellaiseen työtapaan, että joku renkaan jäsenistä ottaa jonakin iltana selostaakseen jotakin vallankumouksellista romaania, ilman että kirjaa itseään luetaan renkaan kokouksissa. Selostuksen pohjalla keskustellaan, selostajalle tehdään kysymyksiä jne. Ei mikään estä myös pitämästä keskustelua päivänpolitiikasta, työtaisteluista, Suomen fascismista jne. Luetun pohjalla voi useinkin johtaa keskustelun päivän polttaviin luokkataistelukysymyksiin. Tällaiset lukurenkaat ovat varsin sopivia sellaisille järjestömme jäsenille, joiden luokkatietoisuus ja poliittiset harrastukset ovat vasta heräämässä. Naisosastojen, palvelijatarosastojen jne. kokousten ajasta voisi hyvinkin käyttää osan tällaiselle lukurengastyölle. Mutta työ on aina yritettävä saada systemaattiseksi. Renkaan tulee olla [illegible] valistustoimikunnan "kirjoissa", jotta se tarpeen tullen voisi antaa mahdollista ohjausta. Ja jokaisella renkaalla täytyy olla johtajansa, vissi kokoontumisaikansa jne.

Opintokerho

harrastaa, kuten sanottu, vakavampaa poliittista valistustyötä. Ottaen huomioon jäsentemme suomalaisen hitauden ja ujouden ajatustensa ilmituomisessa, on mielestämme suuri jäsenluku kerhossa enemmän haitaksi kuin hyödyksi. Olisi sopivinta supistaa jäsenluku siinä kymmenen korville. Jos kerhotyöhön halukkaita on paljon, on muodostettava useampia rinnakkaiskerhoja. Huolimatta siitä, että "Vapauden" kirjaliike ilmoittelee kokonaisen nipun kerhotyön aiheiksi sopivia kirjoja, kehoittaisimme osastojemme opintokerhoja yli koko maan aloittamaan "Kommunistisesta Manifestista" ja käyttämään ainoastaan sitä oppivälineenä tulevien lähikuukausien aikana. Sen ympärillä voi keskustelua käydä kaikista nykyaikaisista köyhälistön liikkeen periaatteellisista pääkysymyksistä. Ja jos "Kommunistinen Manifesti" hätäilemättä ja huolellisesti sivu sivulta ensinnäkin luetaan ja nykyisen köyhälistöliikkeen, etupäässä Venäjän vallankumouksen kokemuksien, Leninin kirjoituksien jne. valossa keskustellaan läpi, saamme olla varmat siitä, että kerhojemme osanottajat ensi kevään koittaessa seisovat teoreettisesti paljon lujemmalla luokkataistelupohjalla kuin nyt, huolimatta kerhoja kohtaavista johtajavaikeuksista jne. Jos systemaattinen työ on tärkeätä lukurenkaalle, on se paljon tärkeämpää opintokerholle. Ainakin kerran viikossa tulisi kerhon kokoontua. Kerhon johtajan täytyy valmistautua melko lailla. On luotava silmäys niihin oloihin, joissa "Kommunistinen Manifesti" syntyi, kapitalismiin silloin ja nyt kysymyksiin luokista, demokratiasta, diktatuurista, valtiosta jne. Mutta johtaja ei kuitenkaan saa olla opettaja sanan vakiintuneessa merkityksessä. Hänen ei pidä monopolisoida kerhon aikaa kokonaan, vaan jättää runsaasti tilaa kaikille kerhon osanottajille ajatuksiensa ja mielipiteittensä lausumiseen, kysymysten tekemiseen jne. Mikäli mahdollista, on yritettävä pientä kirjallistakin ahertelua osallistujien kesken kulloinkin käsittelyn alaisina olevista aiheista.

Vaikeuksia

Edelläviitatunlaisen systemaattisen poliittisen kouluutuksen aikaansaamiseksi järjestömme jäsenistön keskuudessa on paljonkin. Ei ole sopivia johtajia, sanoo yksi. Ei siitä aikaa, sanoo toinen. Mitenkä ruveta osastoissa "pikkaamaan" kuka on kelvollinen lukurenkaaseen, kuka opintokerhoon, epäröi kolmas. On sellaista opintotyötä jossakus ennenkin yritetty, pari kokousta pidetty ja siihen se on jäänyt kuin Jämsän likka taivaasta, viisastelee neljäs. Mistä tarpeellinen lähdekirjallisuus, tuumii viides. On tärkeätä yleinen toimitsijavoimien kouluutus, ajattelee kuudes jne. jne. Tuollaisia verukkeita voisi löytää loppumattomiin. Ne on kuitenkin kaikki poistettavissa. Jos vain tahdotaan ja — yritetään. Mutta harva on halukas sanoiksi pukemaan noiden verukkeiden perusjuurta, mikä on sekin sitä, jota me kutsumme: oikeistovaaraksi. Mutta jo se nyt on kaikki oikeistolaisuutta, huudahtanee kärsimätön lukijamme: "Vai jo me olemme oikeistolaisia tässäkin asiassa. Me jotka olemme vuosikausia hääränneet haalitoiminnassa, avustaneet 'Workeria' ja Kompuoluetta". Niin niin, mutta niin se vain on. Yllämainitut verukkeet ovat juuri niitä, joita päätöslauselma "taistelusta oikeistovaaraa vastaan" — ehkä samoja sanoja käyttämättä — ankarasti arvostelee. Tuollaiset verukkeet, niin rehellisessä mielessä kuin ne saatamme tehdäkin, pohjautuvat — lukuunottamatta suomalaista kankeuttamme — vanhoihin sosialidemokraattisiin tottumuksiimme, **poliittisen** vallankumouksellisen taistelun ala-arvioimiseen.

Kerratkaamme kuitenkin yllä olevat "argumentit" tarkoituksella kumota ne lyhyillä vastaväitteillä. Sopivien johtajien puutetta meillä tietysti on, mutta miksemme me voisi tehdä saattomme jälkehen niinkuin osaamme. Loppujen lopuksi emme koskaan saa kuitenkaan sataprosenttisesti hyvää ja täydellistä työtä tehdyksi. Sitä paitsi ehdottaisimme tämän epäkohdan korjaamiseksi seuraavan käytännöllisen keinon. Järjestettäköön niillä paikkakunnilla, missä useampia kerhoja syntymään saadaan, ajoittaisia kerhojen johtajien neuvottelukokouksia, joissa työtä suunnitellaan, keskustellaan lähdekirjoista, annetaan toinen toisilleen sysäyksiä. Jos saamme esim. Sudburyssä syntymään neljä kerhoa, tulevat noiden neljän kerhon johtajat yhteen, tekevät ehdotuksia, sanalla sanoen pitävät keskenään poliittista keskustelua jonka hedelmät kukin noista neljästä vuorostaan tarjoaa kerhonsa osanottajille. Toiseen väitteeseen ettei ole aikaa, tahdomme vain lyhyesti sanoa, että ellei monta tuhatta käsittävässä järjestössämme ole joitain satoja joita voimme kehittää poliittisesti valve neiksi tietoisiksi luokkataistelij si, ei meillä myös ole aikaa hittää järjestöämme oikeaksi lu kataistelujärjestöksi. Kolmant väitteeseen, joka koskee osanot jien valintaa, tulkoon sanotu että jokaisella järjestön jäsen on oikeus liittyä kumpaan tah sa, joko lukurenkaaseen tai op tokerhoon ja mikäli ei aivan paaehtoisia tule on käytettävä j toelimien taholta voimakasta a tatiota ja propagandaa, kehote va yksityisesti jne. Kyllä se tuloksiin. Mikään väite ei ole että entiset yritykset ovat m neet karille. Ei ole yksinker esti tarpeeksi yritetty. Mitä lee tarpeelliseen lähdekirjallis teen, niin on totta, että siinä vaikeuksia. Olisi aikaisemmin tänyt hankkia esim. "Kirjan" k antamaa suomalaista kirjallisu a Leningradista. Nyt se ei täh tätään ennätä, mutta sitä on h ittava vastaisen varalle. Sitäpä si on joukossamme useita, jo saavat erän englantilaisesta k jallisuudesta. Sitä on hankitta New Yorkin kustantajilta, jo ovat sellaista jo runsaasti julk seet. "Vapauden" konttori voisi välittää toiskielistäkin kir lisuutta. Yleinen toimitsijavoim kouluutus on myös tähdellista, m ta on muistettava, että vai kouluuttaisimme esim. kirjanpi jän, joka osaisi sekä amerikalai että italialaiset järjestelmät k taivaan enkeli, merkitsee hän m dän järjestötoiminnallemme va poliittista pohjaa yhtä vähän k untuva meren aalloilla.

Luokkataistelun tietovaraston

kartuttaminen vaatii tietysti m koisesti työtä ja ponnistelua. siirtolaisina toiskielisessä ja vi sessa kapitalistimaassa on polii sen tiedon hankkiminen vielä v keampaa kuin vanhassa maas Mutta on muistettava Leninin nat: "Ilman vallankumouksell teoriaa ei voi olla vallankumo sellista toimintaakaan" ja si pohjalla käytävä työhön käsiksi

VALISTUSMIES

Uskontovastainen propaganda uudessa vaiheessa

E. Jaroslavski

Tieteelliset laitoksemme on myöskin saatava uudella tavalla suhtautumaan uskonnonvastaisen propagandan kysymyksiin. Aikakauslehdelle "Marxismin lipun alla" antamissaan ohjeissa jo aivan lehden ilmestymisen alkuaikoina, osoitti tov. Lenin, että lehden on muututtava sotivan ateismin äänenkannattajaksi, mutta sitä ei ole tähän saakka vielä noudatettu. Ryhmä tämän lehden toimittajia on suorastaan ylenkatsonut tämän päätöksen. Kritikoimisemme jälkeen on tilanne jonkin verran muuttunut, mutta aivan riittämättömästi. Useat tieteelliset yhdistykset, jotka voisivat olla suuresta merkityksestä uskonnonvastaisen propagandan alalla, eivät tähän mennessä ole ottaneet toiminnassaan vastaavaa suuntaa. Riittää, kun sanoo, että Darvinin museokaan Moskovassa ei pidä tätä tehtävää itselleen kuuluvana neuvostovaltiossa, kun samalla kertaa kapitalistisessa Amerikassa järjestetään oikeudellista painoa Darvinin teorian kannattajia vastaan, joten Darvinin museon SSSR:ssä on ehdottomasti muututtava uskonnonvastaisen propagandan aseeksi. Amerikkalainen porvaristo pelkää, että tiede kukistaa hänen uskollisen palvelijansa — uskonnon. Kapitalisteille on tarpeen koko valtiokoneiston läheinen yhteys kirkkoon, kuten tärkeimpään kapitalistisen valtion päällysrakenteeseen. Jos Darvinin oppi voisi lujittaa kapitalistien herruutta, niin he varmasti tervehtisivät sitä. Mutta juuri sen takia, että tässä opissa on vallankumouksellisia piirteitä, on se vastenmielinen kaikille papeille ja kirkko-isille ja sitä vastaan on mahdollista hyökkäyksen järjestäminen "etumaisessa" pääoman maassa — Yhdysvalloissa. Mutta mitenkäs voi neuvostovaltiossa Darvinin museo olla kouraantuntuvasti esiintyöntämättä näitä vallankumouksellisia piirteitä, jotka hajottavat uskontoa ja uskonnollista maailmankatsomusta? On välttämätöntä, että Sotivien marxilaisdialektikkojen yhdistys ja muut järjestömme filosofian kysymysten alalla ja jotka toimivat tieteellisen materialistisen maailmankatsomuksen luomiseksi, konkreettisemmin suhtautuisivat niihin tehtäviin, jotka on asetettu joukkojen ideologisen kasvatuksen alalla, että ne syvällisemmin ja järjestelmällisesti tulisivat toimimaan uskonnonvastaisen propagandan edistämiseksi kuin tähän asti, että tieteelliset laitoksemme avustaisivat meitä tässä suuressa ja tärkeässä työssä.

Muutama sana kansainvälisistä tehtävistämme. Sotivien jumalattomien liitto kuuluu "Proletaaristen vapaa-ajattelijain Internatsionaaleen". Tähän Internatsionaaleen kuuluvat järjestöt, jotka ovat sosialidemokraattisten järjestöjen vaikutuksen alla. Internatsionaalen kuuluvat sosialidemokraatit yrittävät selittää, ettei uskonnolla ole mitään yhteyttä politiikan kanssa, pyrkivät saamaan joukot siitä vakuutetuiksi ja pyrkivät muuttamaan uskonnonvastaisen propagandan tehtävä viattomaksi kultvalistustyöksi, riistää tältä propagandalta sen poliittinen sisältö ja verhota tämä lapsellinen, vaikkakin meluisa ho ma vallankumouksellisella kylt "Proletaaristen Vapaa-ajattelij Internatsionale", peittäen sosiali mokraattien opportunistisen ja seimmissa tapauksissa suorasta kaksinaamaisen politiikan täm Internatsionalen lipulla. Yhde puolen he ovat harjoittavinaan konnonvastaista propagandaa, m ta sosialidemokraattisen puolus turvissa solmiavat liittoja papp kanssa (uskonnollisten työläist liitto, sosialidemokraattinen le "Punainen katolilainen" yms.). Nä dessään vasemman siiven kasvav vaikutuksen tässä Internatsionaal sa, sosialidemokraatit pyrkivät sa muttamaan tämän vaaran kahde tavalla. Yhdeltä puolen yhdist sen sosialidemokraattiset johtaj käyvät keskusteluja porvarillist vapaa-ajattelijain järjestöjen kan sa liiton solmiamisesta; toiselta pu len mitä häikäilemättömimpien kosyiden nojalla he erottavat I ternatsionaalen jäsenyydestä vase mistojärjestöjä, kuten äskettäin m nettelivät Tshekkoslovakian järj tön kanssa. Tässä yhteydessä

Fascistit kiristelevät hampaitaan

Fascistit Canadassa ovat viime aikoina alkaneet yhä julkeimmin kiristelemään hampaitaan kommunisteille. Kommunisteja persoonallisesti ja yleensä koko kommunistista työväenliikettä uhkaillaan mitä ruokottomimmalla tavalla.

Muutamien viimepäivien kuluessa on porvarilehdissä kierrellyt juttuja aseiden ja ammukkeiden varkauksista, joiden jokaisen yhteydessä annetaan vihjauksia, että varkauksiin olisivat syypäitä kommunistit. Jutut tuntuvat lievimmittäin sanottuna niinkuin tilauksesta tehdyiltä. Hamiltonissa esimerkiksi liikehtivät tuhannet työttömät, vaatien vallanpitäjiltä työtä taikka ruokaa. Samoihin aikoihin ilmaantui juttu, että jostakin arsenaalista olisi "varastettu" kymmenen kivääriä. Kun lehdissä aprikoitiin varkaita, niin katsottiin "todennäköiseksi", että teon ovat suorittaneet — kommunistit!

Fort Williamissa ilmoitetaan "varastetun" huomattava määrä dynamiitia. Tämäkin "varkausjuttu" tuli porvarillisille lehdille kuin tilauksesta, sillä kaupungissa on huomattavasti työttömiä, jotka ovat jossakin määrin liikehtineet, vaatien niinkuin muissakin kaupungeissa, työtä taikka leipää. Tämäkin "varkaus" oli porvarilehtien mielestä "todennäköisesti" kommunistien suorittama.

Windsorissa on runsaasti työttömiä; niitä ilmoitetaan olevan tuhansittain, vaikka kaupunki ei ole suurimpia. Siellä ei tosin ole vielä ilmoitettu mitään aseiden "varkautta" tapahtuneen, mutta sensijaan siellä on ostettu poliiseille kivääreja, koska työttömien ja kommunistien taholta pelätään levottomuuksia, kuten kaupungin poliisimestari on ilmoittanut. Työttömille aijotaan siis antaa "nikkeli-illallinen", jos he herrojen mielestä liian äänekkäästi vaativat työtä taikka leipää.

Sudburyssakin on omat "dynamiittijuttunsa". Eräs Froodin kaivannossa työskennellyt. Jokinen-niminen mies oli varastanut sieltä dynamiitia, tarkoituksella käyttää sitä jossakin talonsa rakennuspuuhissa. Mies tuomittiin äsken Copper Cliffin poliisioikeudessa kolmesta kuuteen kuukauteen vankilaan ja suosituksella karkoitettavaksi.

Arvatkaapas kuinka tämä juttu on serveerattu suurelle yleisölle porvarilehtien taholta. Kuinkas muuten kuin kommunistien syyksi. Hallituksen lehti, "Ottawa Journal", mainitsee eilen, että Jokinen on ollut **huomattava kommunistinen toimihenkilö.**

Sillä tavalla sitä pitääkin "totuutta rakastaa". Tosiasia nim. on se, että Jokinen, nyt tuomittu dynamiittivaras, **ei ole kuulunut mi kään laisen työväenjärjestöön,** vie vähemmin ollut mikään "huoma tava kommunistinen toimihenkilö Juttu Jokisen kommunistisuudes dynamiittivarkauden yhteydessä tietoinen valhe, jonka tarkoitus ei suinkaan ole vaikea huomat Sillä on tarkoituksena leimata ko munistit rikoksellisiksi, muokata s. yleinen mielipide laajemmi vainoille, joita hallitusherrojen t holta kommunisteja vastaan suu nitellaan. Tässä tarkoituksessa Jokisestakin, tuosta työtoverien keskuudessa hieman n.s. "niin näin" pidetystä miehestä teh "kommunistinen toimihenkilö". niiden herrojen päätä tunnu pal tavan!

Kaikille työläisille, niin tyött mille kuin myöskin työssäkäyvi on moinen provokatoorinen toimi oleva kannustimena voimakkaase järjestäytymiseen työväenluok taistelujärjestöihin. Kapitalisti likaisimmatkin valheet hukku omaan mahdottomuuteensa, k me jokainen vain kohdaltamme tä tämme velvollisuutemme omaa luo kaamme kohtaan järjestymällä it omiin luokkajärjestöihimme ja t kemällä persoonakohtaista valistu työtä niiden työläisten keskuudess jotka vielä ovat niin paljon kap talistilehtien, pappien y.m. ter rivallan apurien vaikutuksen al sina, että uskovat tuollaiset pro katiojutut tosiksi. Työläisten va lankumouksellinen toiminta ei mitään dynamiittirosvojen toimi taa — sen voivat provokatiojuttuj kokoonkeittäjät painaa mieleens

Työtä

...oulurahoja Suomeen

Ne työläistoverit, jotka aikovat lähettää Jouluksi omaisilleen rahoja Suomeen, käyttäkää nyt tilaisuutta hyväksenne, Canadan dollarin arvon ollessa korkealla. Me maksamme toistaiseksi dollarista

Smk. 39.35

LÄHETYSKULUT:
...lähetyksistä alle $20.00,
...lähetyksistä $20—$49.99
...lähetyksistä $50—79.99
$1.00 lähetyksistä $80.—
...0.00 sekä 50c jokaiselta
...raavalta sadalta dollarilta.
Lähetykset $500.00 ja siitä ... $3.00, huolimatta summan ...suudesta.
...ksianomalähetyksistä ...vat lähetyskulut $3.50 lähe...ykseltä.

...men rahaa ostetaan.
Kurssi $2.48 sadasta Smk.
Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, Sudbury, Ont.

Tiedustakaa pilettiasioita.

...aivapilettejä
...yy
...paikalliset asiamiehemme ja Vapaus.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS
MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

TORONTOSSA
Suomalainen Järjestön sihteeri,
957 Broadview Ave.

O. K. JOKELA,
126 Peter Street.

J. KAHILA,
448 Queen St., West, tai
211 Boon Ave.

MRS. HILJA KOSKELA,
Box 1803, Timmins, Ont.

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario.

AARO KIVINEN,
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Keski-Ontariossa

Me emme ketään kiihota rahojansa Suomeen lähettämään, ...ta jos niitä kerran lähetetään, tehtäköön lähetys työläisten ...an liikkeen, Vapauden, kautta.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

...ava, että sosialidemokraatit ...hyvin käsittävät, miten suuri ...s tällä järjestöllä on sadoille ...e työläisille kaikissa maissa ...tisesti kypsyneet siinä määrin ...ä voisivat liittyä puoluee... ...tässä ovat jo ryhtyneet taisteluun ... vastaan (ja vaik... ...sa papistoa vastaan). Mutta ...kaiset kommunistiset puolu... ...vät tähän toiminnan haa... ...e tähän saakka kiinnittäneet ...kavaa huomiota kuin se an... ...ammattiliittojen vasemmis... ...sioni ei myöskään täysin ...että juuri tämän järjestön ... juuri tämän ... joukkojen po... ...herättämisestä ... puolelleen suuria työläisjouk... ...s vaan oikein järjestää niiden ...sekaa uskonnonvastaista pro... ... Meidän on juuri nyt ...neen luokkataistelun uudes...issa kaikissa maissa, paljas... sosialidemokraattien yrityk...htaa proletariaatin sotivat a-... liberaaliseen vapaa-ajatteluun. ...iston kirkollisvastaiseen "vapaa-ajatteluun". Vapaa-ajattelijain ...atsionaalen Toimenpanevan ...an enemmistö vetää juuri tähän suuntaan. On paljastettava se, että sosialidemokraatit pyrkivät potkimaan Internatsionaalesta ulos kaikki vasemmistolaiset. Sillä tämä on sosialidemokraattien toiminnan toinen puoli heidän "taistelussaan" uskontoa vastaan. Yhdeltä puolen, kuten jo osoitimme, on olemassa tiivis liitto katolilaisten kanssa, sosialistien katolilaiset julkaisevat lehteä "Punainen katolilainen", järjestävät uskonnollisten sosialistien ryhmiä, saarnaavat, ettei ole mitään ristiriitaa kuulua kirkkoon ja puolueeseen, mutta toiselta puolen, eesen, on työläisiä jotka kulkevat sosialidemokraattien mukana ainoastaan siksi, että luulevat sosialidemokraattien taistelevan uskontoa ja kirkkoa vastaan, — herrat Hartvigit, Sieverssit ym. ovat kaikkea ajatuksenvapautta [illegible] työläisille ja liittyvät "Proletaaristen Vapaa-ajattelijain Internatsionaaleen". Meidän on tämä kaksinaamainen sosialidemokraattien vehkeily paljastettava laajojen joukkojen edessä. Meidän on avustettava ulkomaiden työläisveljiä asettumaan laajan ateistisen joukkoliikkeen johtoon. Viimeisissä luokkataisteluissa proletariaatin diktatuurin ja sosialismin puolesta, tulee kirkko kapitalistisissa maissa pelaamaan sangen vakavaa, suurta ja meille vihamielistä osaa. Se käyttää kaiken vaikutusvoimansa joukkoihin, vuosisataisen kokemuksensa joukkojen pettämisessä, mitä monimuotoisemman työläisten, talonpoikain ja kaupunkien pikkuporvariston pimityskeinot tulee kirkko käyttämään, pelastaakseen pääomien herruuden ja omat etuoikeutensa, sillä kaikissa maissa nämä mitä ... toisjärjestöt vallan hyvin tietävät, että kapitalistisen valtion romahdettua musertuu myöskin tämä inhottavin päällysrakenne, jota nimitetään kirkoksi ja tomuksi pirstoutuvat uskonnon kahleet, jotka vuosisatoja ovat puristaneet joukkojen järkeä ja tahtoa niiden taistelussa vapautumisensa ja sosialismin puolesta.

Kiitospäiväkokoelma rintamatoiminnastamme

ENEMMÄN AKTIIVISUUTTA NUORISON JÄRJESTÄMISEKSI TAISTELUUN KAPITALISMIA VASTAAN!

Luokkaamme murhaavana vallitsevan kapitalistisen taloudellisen kriisin ja suoritetun sekä edelleen suoritettavan teollisuuden ratsionalisoinnin aikakaudella on astunut entistä välttämättömämpänä kysymys nuorison herätyksestä kapitalismivastaiseen taisteluun ja tämä suoranaisesti heidän taloudellisesta asemastaan johtuneena. Ei ensinkään erikoisemmin nuorison taloudellisesta asemasta, vaan kokonaisuudessaan työväenluokan taloudellisesta asemasta johtuneena, jolla on nuorisoonkin herättävä tehonsa.

Säilyttääkseen riistosaaliinsa ei ainoastaan vähentymättömänä vaan pyrkiessään sitä lisäämään, vierittää kapitalistit järjestelmänsä aiheuttamat pulakaudet sekä niiden seuraukset työtätekevien kannettavaksi. Suurempia työläisjoukkoja kun koskaan ennen koneteollisuuden aikakaudella, kaikissa kapitalistisissa maissa painaa tänäpäivänä työttömyyden hirvittävä kirous, siihen liittyvänä säännöllinen hyökkäys palkkatason alentamiseksi. Eikä työläiset saa ottaa tätä työttömyyttä vastaan tilapäisenä. Tämä on kroonillinen seuraus imperialistisen kapitalismin korkeapaineisesta, järjestelmäänsä vararikkoon johtavasta talouselämästä.

Kapitalistiset taloustieteilijät tietävät tämän. Siksi kiihko sotakoneiston rakentamiseen pakoittaa kaikkia imperialistisia valtoja. He tarvitseisivat kapitaalille liikkumisalaa, hävittämällä vissin osan maailmaa jälleen rakentamista varten. Kukaan heistä ei tunne vielä itseään kyllin voimakkaaksi edes toisia kilpailijoitaan vastaan, vaikka keskeiset ristiriidat ovatkin sovittamattomat. Vielä vähemmän he tuntevat itseään kyllin voimakkaaksi edes Neuvostoliittoa vastaan, koska tässä pelottaa heitä vallankumouksen pelko, kapitalistisen järjestelmän kokonaisromahduksen pelko.

Sota on kuitenkin kiertämätön. Epätoivoisenakin he ovat pakoitettuja turvautumaan sotaan, pelastaakseen järjestelmänsä luhistumiselta. Kaikista todennäköisintä on imperialistinen sota Neuvostoliittoa vastaan.

Työttömyyden kirouksessa uinuvan proletariaatin on tämä tilanne ymmärrettävä. On käytettävä se oikein ja aikanaan! Kapitalistinen ratsionalisointi aiheuttaa mullistuksen työväenluokan taloudellisessa asemassa kokonaisuudessaan kautta kapitalistisen maailman. Toisissa maissa viikkoa, kuukautta tai vuotta aikaisemmin, mutta kaikkialla varmasti ja samallaisilla seurauksilla. Amerikan Yhdysvallat, jotka tulivat maailman sodasta ulos voittajina, olivat edelläkävijöinä myöskin teollisuuden ratsionalisoinnissa ja työväenluokkaa näännyttävän työttömyyden esinäytteenä.

Tässä vaiheessa, josta olemme lyhyesti edellä maininneet, on sankkana joukkona täysi-ikäisyyden rajaan nousevan nuorison keskuudessa tehostettava taloudelliseen ja poliittiseen taisteluun johtavaa valistustyötä. Kapitalismin ratsionalisoinnin sääntöön kuuluu, sovelluttaa siihen nuoriso-, nais- sekä lapsityötä. Tätä puolta tullaan ratsionalisoinnin alalla edelleenkin tehostamaan, koska yleinen koneellistuminen on vähentänyt sellaisen ammattitaidon, joka ennen tarvitsi vuosia kestäneen valmistuksen. Tämä on antanut kapitalisteille tilaisuuden vetää yhä suurempia nuorisojoukkoja teollisuuden palvelukseen.

Samassa suhteessa, kuin kapitalistien halvemmaksi arvioima nuorison työvoiman käyttö tuotannossa on lisääntynyt, on se ratkaisevasti vaikuttanut koko työväenluokan elämän kurjistuttamiseen.

Kun tämä on nyt meille selvä ja kun nuorisojoukkomme on joutumassa taloudellisen elämän pyörteisiin, on se vedettävä ja johdettava taistelurintamaamme kasvattavaksi ja sen kautta myöskin siinä ratkaisevaksi tekijäksi.

Aivan samoin, kuin kommunistisen työväenluokan osan on täytynyt niin aatteellisesti kuin organisatoorisestikin uudelleen arvioida toimintansa uudelleen muuttuneita olosuhteita vastaavasti, on uudelleen arvioitava myöskin ne tekijät, nuorisojoukot, jotka ratsionalisoinnin kautta vedetään aktiivisiksi tekijöiksi näyttämölle. Tässä kohdassa työtämme on kiinnitettävä kaikki katseemme ja huomiomme, sanalla sanoen kaikki energiamme, nuorison liittämiseksi taistelurintamaan. Muuttuneet olosuhteet ovat muuttuneet niin nopeassa tahdissa, että parhaallakin tahdollaan niiden seuraamisessa on jääty jälkeen laahustavaksi. Näyttää kuin koskaan emme olisi valmiita vastaamaan toiminnallamme ajan ja asiainkulun edellyttämään tilanteeseen.

Nykyisessä tilanteessa, jolloin pääviholinen, imperialistinen kapitalismi taloudellisessa rintamalla kehittymässä olevia järjestöjämme vastaan hyökkäilee niiden murskaamiseksi, jolloin sivusta ja selänta-kaa hyökkäilee sosialifascistit y.m. luopurit taannuttavalla valhepolitiikallaan, on erikoisen tärkeää niin maa- kuin teollisuusnuorisonkin organisoiminen ja valistaminen aivan koko rintaman laajuisessa mitassa.

Järjestömme osastoillakin suuri tehtävänsä tässä työssä

Järjestömme osastojen, sen johtokuntien, valistuskomiteoiden ja huvitoimikuntien on ja täytyy kiinnittää huomionsa nuorison mukaan vetämiselle iltamaohjelmien parantamisessa! On aivan ilmeistä että järjestömme osastoissa toiminta muodostuu yksinomaan käynniksi paikallaan senkin tähden ettei nuorisoa huomata sinä tärkeänä tekijänä järjestäytymisessä minä sen huomaa kapitalistiluokka järkiperäistyneellä teollisuusrintamalla.

Meiltä suoranaisesti puuttuu kommunistista tahtoa ja kommunistille kuuluvaa toiminnan muotojen tarkkuutta toimintamme tehostamiseksi. Nuorisollemme on tarjottava sellaisia tehtäviä, joissa heillä on tilaisuus itsenäisyydelle. Ei eristämällä tämän itsenäisyyden kautta niitä varsinaisesta järjestötoiminnasta, joka olisi liikettämme vastaan, vaan vetää niitä joukkona vallitsevien toimintasääntöjemme sisällä toimiviksi ryhmiksi.

Monilla näyttämöillämme on esim. vakinaiset palkkajohtajat. Nuorisolle olisi mielenkiintoista vaikkapa aluksi seuran ja huvin vuoksi, harjoitella valistustilaisuuksia varten ohjelman lisäksi yksinäytöksinen näytelmä. Esittää musikaalisia numeroita, tanssia, voimistelua, jotka täydentäisivät osastojen ohjelmailtamissa esitettävää ohjelmaa, toisi vaihtelua ja nuorison innostusta. On nyt muistettava että tämä on vain niiden alkuun saannin yksi muoto eikä heidän ainoa tehtävänsä järjestymisessä. Tämän kautta voidaan kiinnittää nuorison huomio paremmin poliittiselle toiminnalle, nuorisoliittotyölle, kun on saatu heidät pois porvarillisen humpuukin palveluksesta.

Järjestömme osastot näyttävät antavan aivan liian vähän huomiota nuorison liittämiseksi esim. voimistelu- ja urheiluelämään. Tosiasia on kuitenkin, että tässäkin on ala, joka kuuluu ensiksi nuorisolle. Missään hyödyllisessä luokallemme nuoriso ei viihdy paremmin kuin urheilullisissa riennoissa juuri sen tehtävään kuuluvan laatunsa tähden. Nuorisolla on enemmän aina kasvavia liikavoimia, joiden tuhlauksesta se nauttii. Nuorisolla on lakkaamatonta riehumishalua ja urheilu on sen riehumishalun säännöstelty tyyssija. Tämän säännöstelyn kautta liikavoimien tuhlaamiseksi tieteellisesti rakennetut ja vallitsevat voimistelun ja urheilun säännöt johtaa tämän nuoruusvoimien tuhlauksen hyödyksi persoonalle itselleen; järjestötoimintaan liitetyn joukkoharjoitusten ja joukkoesitysten kautta hyödyksi järjestömme valistus- ja kulttuurityölle joukoissa heräävän mielenkiinnon ja tilaisuuksiimme suurina joukkoina osallistumisen kautta, ja urheiluliittomme aatteellinen valppaus on aina huolehtimassa heidän poliittisesta valistumisestaan. Näin kypsytetään heissä työläisenä velvellisuuskäsitteitä ja maan aikaan saavat merkitä suhteensa luokkataistelujärjestöihin ja puolueeseen nähden.

Vaikeinta tässä lienee päästä alkuun. Hyvin huomattava on alkuun pääsemisessäkin oma-alotteisuuden puute järjestömme osastoissa. Vanhat, yksipuoliset toimintatavat tyydyttää eikä vallitsevat olot ole saaneet muuttuvien toimintaja järjestämistapojen pakkotuntemusta herätetyksi vanhassa toimitsijakaartissamme. Heille monelle kin näyttää olevan tärkeämpää esim. prässisauman teroittaminen housuissaan, tai monien muiden samanlaatuisten asioiden huolehtiminen kuin miettiä keinoja ylimalkaan hyväksymänsä yhteiskuntamuodon rakentamisen hyväksi kulttuurijärjestöjemme sisällä. — K. H. K.

Valtava bolshevikivallankumouksen muistojuhla Kirkland Lakella

Juhlissa lähes viisisataa osanottajaa.

Sunnuntaina t.k. 9 päivänä vietti Kirkland Laken työväestö Venäjän bolshevikivallankumouksen 13:sta vuosijuhlaa. Juhlat oli täytynyt vuorotyön takia järjestää sunnuntaiksi että kaikki työläiset voisi siihen ottaa osaa. Ne oli järjestänyt Kommunistipuolue suom. osaston talolle ja otti niihin osaa kaikki paikalliset vallankumoukselliset joukkojärjestöt; kuten S. J. osasto, naisjaosto, nuoriso-osasto, v.- ja u.-seura Jymy, pioneerit ja ukrainalainen osasto.

Ohjelmaa oli varattu paljon jonka esitys kesti lähes neljä tuntia. M.m. neljä puhetta, joissa kaikissa painostettiin venäläisten toverien urhoollista taistelua, kärsimyksiä ja uhrejaan sekä vihdoin heidän voittoaan, kun he kukistivat tsarismin hirmuhallituksen, joka oli hallinnut noin seitsemän sataa vuotta tuota 160 miljoonaista kansaa ja alistanut alleen monia muita pienempiä kansoja; hallituksen, joka oli saumailtu verellä ja jonka mestauspölkyiltä tihkui työläisten veri. Mutta se kaikesta huolimatta sortui. Se oli venäläinen työväestö ja sotilaat, jotka sen bolshevikisen puolueen johdolla kukistivat.

Tov. John Virta voimakkaassa ja selväsanaisessa puheessaan toi esiin sen aikakauden, missä Venäjän bolshevikipuolue oli käynyt koulunsa. Vaikka Venäjän työläisistä monikaan ei osannut edes kunnolleen lukea saatikka sitten omannut mitään kulttuuria, millä länsimaiden sosdemokraatit ylpeilevät vieläkin (sosdemit, jotka silloin sanoivat, että jos mikään niin Venäjä on viimeinen maa missä voi tulla vallankumous, eihän siellä ole edes teollisuutta eikä sellaista teollisuusarmeijaa kuin monissa muissa maissa, mitkä muodostaa vallankumouksen edellytyksen). Tämä tällainen arviointi johtui siitä, ettei sosialidemokraatteina osattu oikein arvioida tilanteita marxilaisuuden kannalta katsottuna. Mutta Venäjän sosdem. puolueesta eronnut enemmistö, bolshevikit, osasivat arvioida tilanteen oikein. Bolshevikiryhmän johtajat eivät pettäneet joukkojaan, olivat rehellisiä luokalleen, toteuttivat sen mitä olivat työväelle luvanneet.

Kun syttyi 1914 maailmansota, niin sosialidemokraatit heti pettivät joukkonsa. Vaikka toinen internationale oli kansainvälisissä kokouksissaan luvannut ja tehnyt päätöksiä, että kaikki sodat on estettävä, ja olisi sen voinut tehdä, sillä olivathan joukot niiden päätöksien takana, mutta se ei yrittänytkään sitä estää. Päinvastoin, kun sota oli julistettu, riensivät sosdem. herrat hallitustuoleille ja toinen internationale antoi julistuksen liittolaismaiden työläisille, että sota on ensinnä voitettava. Saksa on kukistettava ja sitte vasta... niin sitte vasta! Se on aina vain ollut yhtä samaa petosta.

Venäjän työväestön ankara taistelu ja suuret uhraukset antavat meille hyvän opetuksen. Se kehoittaa meitä rakentamaan kommunistipuoluetta ja muita vallankumouksellisia joukkojärjestöjä, ettei oltaisi valmistumattomia silloin kun tässäkin maassa taistelu eteen tulee, sillä taistelemalla meidän on kaikki otettava. Porvaristo ei suosiolla mitään anna. Puhe otettiin vastaan vilkkain suosionosoituksin.

Ohjelmasta vielä mainittakoon v.- ja u.-seura Jymyn naisten hyvin esitetyt voimisteluliikkeet. Voimisteluliikkeet onkin hyviä vastaisuudessakin, koska se on sellainen ohjelmanumero että sitä ymmärtää kaiken kieliset. Naistoverit esitti voimakkaan joukkorunon "Torpedo". Lopuksi oli hyvä venäläisaiheinen kuvaelma.

Juhlassa oli haali aivan tupaten täynnä innostunutta työläisyleisöä, mikä todistaa sitä, että Kommunistipuolue on saanut voimakkaan myötätunnon puolelleen paikkakunnan työväen keskuudessa. — K—ri.

TYÖVÄEN URHEILU

Viimeinen soitto

Tämä tahtoo olla viimeinen soitto "Työläisurheilijain Joulun" tilaajille, että lähettäisivät tilauksensa mitä pikemmin. T.k. 15 pnä postitetut tilaukset otetaan huomioon, mutta senjälkeen lähetetyt vain sikäli kuin painosta riittää, sillä painos otetaan suunnilleen 15 päivään tulleiden tilausten perusteella.

Tilaukset voi lähettää joko suoraan osoitteella: Työläisurheilijain Joulu, Box 69, Sudbury, Ont., taikka myöskin Vapauden osoitteella. Vapauden asiamiehet varsinkin voivat tilata julkaisua Vapauden kautta.

Kiirehtikää siis, sillä yhdestoista hetki on käsillä. Julkaisusta tulee kaikinpuolin tarkoitustaan vastaava ei ainoastaan urheilijoiden lukemistona, mutta kenen tahansa, sillä kirjoitukset ovat monelta eri alalta viehättävistä rakkauskertomuksista vakavampia päiväntapahtumia käsitteleviin saakka. Kuvitus ... luokkainen, jota myöskin ... siihen uhrattu rahamäärä, ... kästi toista sataa dollaria.

Hinta on ainoastaan 25 [illegible] josta asiamiehet saavat 15 [illegible] tia palkkiokseen jos tilaus nousee yli viiden kappaleen.

Lukekaa "Työläisurheilijain Joulua".

Kirjallisuus

Suomalaisen Kansanomaisen Hieroma-opiston johtaja, Mauri Hie..., on julaissut suomalaista hierontaa selostelevan teoksen Hieronta-opin.

Eräs jutustelija lausuu teoksesta seuraavaa:

Koska emme ole hieroma-asiantuntija edes potilaan kannalta katsoen, jätämme teoksen tutkimisen ja selostuksen niille, joille se kuuluu.

Toteamme vain sen ihastuksen, jota kielen kehitystä seuraavassa maallikossa herättää teoksen ammattisanasto. Siitä ilmenee sekä suomenkielen, että suomalaisen hieronnan liikkeitten hämmästyttävä rikkaus.

Hieronta on totta totisesti suomalaista kansallishommaa. Tuskinpa on maailmassa kieltä, joka pystyisi hierontaa kuvailemaan niin kuin se ainoastaan suomenkielellä on mahdollista.

Suomalaisen hierojan käsiin joutunut voi saada osakseen seuraavaa, jos hän tahtoo tulla käsitellyksi koko ohjelman mukaan:

Ropsuttelua, johon sisältyy naputtelu, kalkuttelu, taputtelu, takoilu, hakkuu.

Huojutteluun kuuluu ravistelu, pudistelu, hölkyttely, viipoittelu hytkyttely, vatkuttelu, vaaputtelu, huljuttelu, vivuttelu, hyssyttely, röyvälly, vierittely, hypistely, nyhtäily, sotkuttelu, töykyttely, verryttely, kiusoittelu. (Melkein kuin kuvaus vaalitaistelusta).

Hieromaliikkeitten sarjaan kuuluvat edelleen: likistely, kosketelu, painelu. Kitkuttelu: hivuttelu, kaulailua, ja erilaatuiset hiverteiyt.

Silittelymuotoja ovat sivelly, hipailu, viimailu. kampailu, harjailu, pyhkäily. Siipottelua: löyhentely, liehittely, vuolailu, höyläily, länkäily.

Ja viimein tahkoilu, johon kuuluu hankailu, vaivailu, sahailu, kihnuttelu, kutkuttelu ja kuopottelu.

Kysykää sitten, mistä johtuu suomalainen sisu ja suomalainen kestävyys!

Tärkeää Mainareille!

BLACK SEA paperossipaperi ei tule kosteaksi kaivannossa. Kierrettynä tupakan ympäri, se liimaantuu hyvin ja pitää paperossin koossa koko polttoajan.

Tupakoitsijat suosivat BLACK SEA enempi kuin muita.
Myytävänä kaikkialla.

Suomen puuteollisuus

SUOMEN TALOUDEN RUNKO ON PUUTEOLLISUUS.

...teollisuus ei suinkaan ole ollut ...estä merkityksestä Suomelle. ...on ollut ja on edelleenkin ratkaiseva merkitys koko Suomen kapi...n talouden kehitykselle. On...ksistään puuteollisuuden osuus ...uosina ollut koko tehdasteolli...n tuotannon arvosta noin 26 ... tehden paperiteollisuuden ... yhteenlaskien 46 pros. v. ... Jos taasen katsomme puuteol...esta saatua puhdasta voittoa, ...huomaamme, että etenkin so...älkeisinä vuosina on se ollut ...attavan suuri. Tiedot tosin ...niin ristiriitaisia, että niiden ...eella ei voida voiton suuruut...kalleen määritellä. Eihän ole ...listien etujen mukaista antaa ...istaan voitoista todellisia lu... M. Kovero arvioi puuteolli...sta saadun voiton olleen seu...a tuotannon bruttoarvoon ver...a: vv. 1911—13 34,6 pros., v. ...9,8 pros., v. 1923 37,9 pros. ja ...37,3 pros.

...teollisuus on ollut siis tuot... Suomen kapitalisteille, se on ...nut hyvin". Puhdas voitto jo...nen sotaa oli 34.6 pros. on ko...t v. 1924 37,4 prosenttiin, ollen ...21 42,6. Vuoden 1921 voitto...tin suuruuteen vaikutti edul... puutavaramarkkinasuhdanteet. ...aikainen voittoprosentin ale...en on taasen johtunut kilpai...oimistumisesta puutavaramark...la. Merkille on pantava, että ...n aikaan kun vientiteollisuu... voittoprosentti kohosi, niin ko...kkinateollisuudessa se aleni. ...etty vertailu ei kuitenkaan ... täydellistä kuvaa puuteolli...n kansantaloudellisesta merki...stä. On otettava huomioon, et...ksistään puuteollisuustuotteiden ...on yli 50 pros. Suomen koko ...istä. Vuosina 1896—98 se "oli ...en virallisen tilaston mukaan ...ros., vv. 1911—13 54,1, vv. 1923—25 57,8 pros. ja v. 1928 56,5 pros. Lisäksi puuteollisuus jalostaa yksinomaan kotimaista raaka-ainetta, kun sitä vastoin kaikki muut teollisuudet — lukuunottamatta puutavarateollisuuden haaraa, paperiteollisuutta — tuovat melkein kaiken raaka-aineensa ulkoa.

4. MARKKINASUHDANTEET SODAN JÄLKEEN EDULLISET

Se tilanne, mikä maailmansodan päätyttyä puutavaramarkkinoilla muodostui, oli Suomelle erittäin edullinen. Venäjä, joka ennen sotaa lähetti vuosittain ulkomaan markkinoille yli miljoonan standarttia sahatavaraa (v. 1913 1,4 milj. std), oli poissa. Suomelle tarjoutui edullinen tilaisuus täyttää muodostunut aukko. Se alkaa viedä yhä enemmän puutavaraa sinne, minne ennen Venäjä oli vienyt.

Tämän lisäksi vaikutti puutavararasta saadun voiton suuruuteen työvoiman halpuus kotimaassa. Suoriutuihan Suomen porvaristo Saksan imperialismin auttamana voittajana Suomen työväestöstä. Voitosta humaltuneena ja kauhusta raivoten se kosti säälimättä.

Työväestön puolustuskykyisyys oli lyöty alas. Tällaisessa tilanteessa sai porvaristo määrätä palkat mielensä mukaan ja se määräsi ne nälkäminimiin. Vielä v. 1922 oli sahateollisuudessa kuukauden realipalkka 25 pros. alhaisempi kuin v. 1913. Vuosilta 1918—21 ei tapaa minkäänlaisia tätä alaa koskevia arvioita, joka onkin luonnollista, sillä se olisi synkkää tilastoa valkoisen valtakomennon alkuajoilta. Kun vielä otamme huomioon Suomen valuutan halpuuden, joka vuosien 1914—20 välisenä aikana aleni 1|11 entisestään, niin käy selväksi näinä vuosina tapahtunut puuteollisuuden melkoisen nopea kasvu. Puutavarayhtiöt vapautuivat veloistaan, ulkomailta virtaa pääomaa Suomeen, jonka avulla maan arvoton valuutta vakautetaan.

5. PULA PUUTEOLLISUUDESSA JA SEN SYYT.

Tilanne maailman puutavaramarkkinoilla muuttui Suomelle epäedulliseksi heti, kun SSSR alkoi viemään huomattavampia määriä puutavaraa. Neuvostoliiton puutavaran vienti onkin viime vuosina nopeasti kohonnut. Kun v. 1922 vietiin vaan 755 tuhatta m^3, niin oli vienti jo v. 1927 4,117 tuhatta m^3, ja tulee vienti v. 1930 olemaan n. 1,5 milj. standarttia. Niinpä esim. Englannin puutavaran tarpeesta tyydytti SSSR v. 1928 28,6 pros., vastaavan luvun ollessa v. 1927 17,0 pros. Puulaadun paremmuuden johdosta on N-liiton puutavara kilpailukykyistä puutavaramarkkinoilla, sen kysyntä, huolimatta "bolshevistisuudestaan", on suuri. Sitävastoin Suomesta ja Ruotsista vietävän puutavaran kysyntä on jyrkästi laskenut.

Pula Suomen puuteollisuudessa alkoikin jo v. 1927—28 vaihteessa. Jo v. 1927 alkoivat roihuta tulipalot Suomen sahoilla tavallista useammin. Mainitun vuoden ajalla tapantuneille tulipaloille on erikoisesti merkillistä se, että ne tärvelivät käyttökelvottomiksi sahojen koneistoja, mutta harvemmin polttivat suuremmassa määrin puutavaraa, vaikka puutavara onkin tulenarkaa. Näin sahansa koneiston polttaen osatti moni sahanomistaja vakuutusyhtiöillä sahalleen uuden, nykyaikaisemman koneiston. Mutta jo v. 1928 alkaa "punainen kukko" hyväillä myöskin lautatapuleita ja muita puuvarastoja, tietysti sellaisia, jotka ovat korkeasti vakuutettuja. Tällaista menoa on jatkunut edelleen.

Suomen puutavara ja etenkin sen haaran, puuteollisuuden kilpailukykyisyyttä alentavana toisena päätekijänä on puuvarastojen ehtyminen ja etäytyminen. Suomen metsiä on jo useiden vuosien aikana hakattu huomattavasti enemmän kuin mitä on niiden vuotuinen kasvu. Arvioidaanhan metsien vuosittainen liikakulutus olleen viimeaikoina 3—4 milj. km^3 kuoretonta puuta. Mäntymetsien puuvarasto olisi normaalioloissa 717,7 milj. km^3, mikä on 189,5 milj. km^3 eli 35,9 pros. nykyisten mäntyvaltaisten metsien puuvarastoa suurempi, ja kuusimetsien normaalinen puuvarasto olisi 465,7 milj. km^3, joka on 151,6 milj. km^3 eli 48,3 pros. nykyisten kuusivaltaisten metsien puuvarastoa suurempi. Nykyinen puuvarasto on useimmissa ikäluokissa ainoastaan n. 1|2—1|3 luonnon normaalista.

Liikakulutus on yksityisten metsissä, so. enemmistössä Suomen metsistä, suurempi kuin valtion metsissä. Eräs "arvovaltainen" ja väitteissään "edesvastuullinen" porvari kirjoittaa m.m.

"Se joka vähänkin tuntee yksityismetsiemme tilaa, tietää, että niiden puuvarastot maamme enemmissä osissa ovat varsin heikot. Se aines, joka niissä on valitsevana, ei suinkaan ole metsiemme parasta. Lukemattomissa tapauksissa on niistä kasvavin ja paras osa viety ja jäljellä ovat laadultaan toisarvoiset puut. Totta on, että metsämme ovat yllättävän hyvin selviytyneet sellaisistakin vaurioista kuin aikoinaan yleisistä metsien koloamisesta tervan polttoa varten ja kasken viljelyksestä, joiden ennustettiin niistä lopun tekevän. Ovatpa ne osittain selvinneet sellaisistakin hakkauksista kuin propsien ja parrujen hävittävästä otosta, mutta sitä menoa, jota viimeiset vuodet ovat osoittaneet, niiden on vaikeampi kestää. Silmiä ei käy ummistaminen siltä tosiasialta, että niiden tila nykyisin on kaikkea muuta kuin tyydyttävä". (Suomen Puu 29|III—30 s. 105).

Puuvarastojen liikakulutus ei kuitenkaan ole ominainen ainoastaan "itsenäisen" Suomen ajalle, sitä on tapahtunut jo ennen sotaa aika huomattavassa määrin sopivimmalla ottopaikoilla. Seuraava tilasto antaa tästä selvän kuvan, joka esittää eräiden etelä-Suomessa sijaitsevien sahojen käyttämää tukkien määrää standartin valmistamiseen 40 vuoden aikana:

	käytettiin 1 std:ia kohden sahatukkeja kappal.
1886—1890	28
1890—1895	28
1896—1900	29
1901—1905	33
1906—1910	36
1911—1915	39
1916—1920	43
1921—1925	46

Standartin valmistamiseen tarvittavien tukkien määrä on siis viimeisen 25 vuoden kuluessa lisääntynyt yli 1,5 kertaa, vaikka samalla ajalla on tapahtunut huomattavaa teknillistä edistystä puunsahauksessa.

Tällaisen jo pitemmän aikaa tapahtuneen huomattavan suuren metsien ylihakkuun seurauksena on ensiksikin puutavaravarastojen väheneminen ja vuotuisen kasvun pieneneminen, sillä pienten puiden vuotuinen kasvu on huomattavasti pienempi keskikokoisten ja suurten puiden vuotuista kasvua. Pienistä puista valmistettu puutavara on myöskin laadultaan paljon huonompaa kuin täysikasvuisista puista valmistettu. Se on haurasta, helposti katkeavaa, kuivaessa halkeilee, vetäytyy kieroksi jne. Suomen puutavaran viejät valittavatkin laudoillaan olevan taipumuksen vetäytyä kieroksi, joka johtuu siitä, että puut kaadetaan liian nuorina.

Liikakulutus on lisäksi ollut suurin sopivilla ottopaikoilla, jonka johdosta puuteollisuuden on hankittava raaka-aineensa yhä pitempien ja kalliimpien veto- ja uittomatkojen päästä. Tämä on ehdottomasti negatiivinen tekijä puutavaramarkkinoilla kilpailtaessa. Sahapuuksi kelpaavien puiden ylihakkausta on tapahtunut siinä määrin, ainakin sopivimmilla ottopaikoilla, että täydellisenkin hakkuiden lopettamisen jälkeen kuluisi kymmeniä vuosia ennenkuin metsät saavuttaisivat normaalisen kasvun, sillä pohjoismaiden metsät kasvavat suhteellisen hitaasti. Pohjois-Suomen metsien hakkuukiertoajaksi — sahateollisuuden tarvetta silmällä pitäen — arvioidaan 200 vuotta ja etelä-Suomen 100 vuotta. (Hakkuukiertoajalla tarkoitetaan aikaa, joka kuluu metsän päähakkauksesta seuraavaan päähakkaukseen).

Edelleen Suomen puuteollisuuden kilpailukykyisyyttä alentaa kantomaksujen kalleus. Vaikka suuret puutavarayhtiöt omistavatkin suuria metsäalueita, niin ei niiltä silti saada puoltakaan siitä puutavararaaka-ainemäärästä, minkä suuryhtiöt vuosittain tarvitsevat: Pienyhtiöillä — mikäli eivät ole maanomistajien perustamia — ei ole sanottavasti omia metsiä. Maanomistajat, joiden metsistä on otettu 58,9 pros. joutuvasta puutavarasta, ovatkin saaneet kantomaksuina suuria tuloja. Lasketaanhan kantomaksujen vuosien 1922—28 välisenä aikana kohonneen standarttia kohden 530 mk:sta 1,220 mk:aan. Tosin jo v. 1928 sahapuunhinnat laskivat 10 prosentilla ja on kantomaksujen alenemista edelleenkin tapahtunut.

Suomen puuteollisuus ei myöskään pääoman elimellisen kokoonpanonsa puolesta kukoistuskautenaan muodostunut sellaiseksi, että sen voisi katsoa valmistautuneen pulan varalle. Lisääntyyhän ennen vuotta 1927 pienyritteliäisyys huomattavasti. Kun vuosina 1911—13 perustetaan puuteollisuudessa keskimäärin vuodessa 24 osakeyhtiötä, niin oli vastaava keskimääräisluku vv. 1922—24 40 ja vv. 1925—27 38. Vaikkakin näistä osa lienee suuryhtiöiden tytäryhtiöiksi perustamia, niin eittämätöntä on pienyritteliäisyyden voimistuminen. Saman osoittaa myös havainnollisesti seuraava Suomen voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen keräämän tilaston mukaan tehty asetelma, joka esittää kaikkia Suomen sahoja ja niiden suuruutta v. 1927.

Sahoja, joiden vuosituotanto on std:ssa		
2,000 ja sen alle	446	73,0%
2,000—10,000	129	21,1%
yli 10,000	36	5,9%
Sahoja yhteensä v. 1927	611	100,0%

Siis lähes 3|4 Suomen sahoista oli sellaisia, joiden vuosituotanto oli alle 2,000 std. ja vain 5,9 sellaisia, joiden vuosituotanto on yli 10,000 std. V. 1927 oli alle 2,000 std. vuodessa tuottavien sahojen yhteinen vuosituotanto 247,8 std. eli 556 std. keskimäärin sahaa kohden, 2,000—10,000 std. tuottavien sahojen 606,440 std. eli 4,701 std. sahaa kohden ja sahojen, joiden vuosituotanto on yli 10,000 std. yhteinen vuosituotanto oli 617, 990 std. eli keskimäärin 17,166 std. sahaa kohdeni. Näin ollen tulee kaikkien sahojen keskimääräiseksi vuosituotannoksi mainittuna vuonna sahaa kohden 2,409 std.

Kuinka monta sahaa "itsenäisen" Suomen aikana on rakennettu ei tilastoista ilmene. Insin. Levon arvioi vv. 1919—28 rakennetun ainakin 120 uutta sahaa. Niistä 72 sellaista, joiden vuosituotanto on alle 2,000 std., 422 s. 2,000—10,000 std:n vuosituotannolle ja vain 4 sellaista, joiden vuosituotanto on yli 10,000 std. Tämä tilasto ei lisäksi ole täydellinen, joten se ei ainakaan kaikkia mainittuna aikana perustettuja piensahoja sisällä, mutta sitävastoin kaikki keskisuuret sahat siihen sisältyneyät.

Tämä ja edelliset esimerkit osoittavat, että edulliset markkinasuhdanteet ja niiden seurauksena saadut suuret voitot ovat vuosien 1922—27 välisenä aikana lisänneet pienyritteliäisyyttä sahateollisuudessa. Toisaalta on sitä edistänyt myöskin se, että puuteollisuudessa pysyvän pääoman osuus suhteessa vaihtuvaan pääomaan on huomattavasti pienempi kuin paperiteollisuudessa. Saharakennukset ja myöskin sahojen koneistot tulevat huomattavasti halvemmiksi kuin monimutkaiset paperi- y.m. koneet.

Kuten näemme, kohtasi pula Suomen sahateollisuuden hajanaisena, pienisahaisena.

Kuinka suuri määrä Suomen sahoista on jo lopettanut toimintansa tai on seisauksessa, ei käy selville porvareiden tilastoista eikä julkaisuista. Avoimin tunnustus, minkä porvaristo tästä asiasta on tehnyt, on insin. Martti Levonin sanonta. Hän sanoo m.m. "Sangen valaisevan kuvan sahateollisuuttamme kohdanneesta ahdinkoajasta antaa keräämäni tilasto viime vuoden (1929) lopulla seisomaan asetetuista sahalaitoksista. Tämän tilaston mukaan oli seisauksissa kaikkiaan yli 50, pääasiassa keskisuuria sahalaitoksia (vuosituotanto 2,000—10,000 std.) sekä useita satoja pieniä sahoja, joiden vuosituotanto on alle 2,000 std." (M. Levon: Kansant. Aikakausk. v. 1930 s. 176).

Siis useita satoja pieniä sahoja seisoi, mutta kuinka monta. Sitä ei nähtävästi herra Levon saa sanoa. Jos taasen otamme vertauskohdaksi edellä esitetyn tilaston, jonka mukaan Suomessa oli v. 1927 611 sahaa ja vertaamme sitä v. 1929 tiedoissa esiintyvään määrään sahoja, niin pääsemme ainakin suurinpiirtein totuudenmukaiseen tulokseen. Suomen Metsähallinnon kartan mukaan oli Suomessa v. 1929 seuraava määrä eri suuruisia sahoja.

Sahoja, joiden vuosituotanto on yli (std:ssa)		
20,000	6	4,3%
10,000—20,000	21	15,1%
6,000—10,000	16	11,5%
3,000—6,000	77	55,4%
alle 3,000	19	13,7%
Sahoja yhteensä v. 1929	139	100,0%

Tämän ja edellä esitetyn asetelman rinnastaminen osoittaa, että Suomessa olisi vv. 1927—29 joutunut siesauksiin 472 sahalaitosta. Tämä onkin todennäköistä, sillä jos — kuten insin. Levon vakuuttaa — keskisuurista sahoista v. 1929 lopulla oli seisauksissa yli 50, niin on varmaa, että sitä ennen seisoi suurin osa — ehken kaikki — pienet sahat, joita Suomessa vv. 1927 oli 446. Näin ollen olisi sahateollisuuden tuotanto supistunut v. 1930 puoliväliin mennessä 300,000—400,000 standartilla eli 28 pros. Tästä jo näemme, miten ankara on pula Suomen sahateollisuudessa.

Suuri määrä 69,1 pros. toimintaan jääneistäkin sahoista on sellaisia, joiden vuosituotanto on alle 6,000 standarttia ja sellaisia, joiden vuosituotasto on yli 20,000 std., on vaan 6 (4,3 pros.). Lisäksi ainakin noin puolet (60—70) sahaa ovat sellaisia, joiden lähettyvillä ei ole selluloosatehdasta. (Jatk.)

Ainaiset kuninkaalliset komisoonit!

Vancouverin maatalouslehti on pahanpäiväisesti kimpaantunut hallituksen tutkijakomiteoihin, joita istuu istumasta päästyäkin "tutkimassa" milloin mitäkin maatalouskysymystä. Ainakin täällä British Columbiassa ollaan niistä ihan päisemättömissä. Parast'aikaa muuan sellainen komitea istuu ja tutkii Okanagan laakson hedelmäviljelijäin olosuhteita, siinä piirissä kun ei hedelmäviljelys enää vuosiin ole mitenkään tahtonut kannattaa, vaikka siellä kyllä kasvaisi mitä parhaimman laatuisia hedelmiä. Syöjiä puuttuu. Taikka oikeastaan syömähaluisilta puuttuu rahaa ostaa hedelmiä niin korkeilla hinnoilla mitä ne mailmanmarkkinoille vietyinä maksavat, käytyään kaikkien mahdollisten välikäsien akutta. Nyt Alisen Fraserin kananhoitajat anovat kuninkaallista komisoonia tutkimaan heidän elinkeinoaan.

"Eikö noista kuninkaallisista komisooneista ikinä tule loppua?" päivittelee lehti. "Tämän maakunnan maatalous on tutkittu puolikuoliaaksi, ja mitä siitä on ollut hyötyä? Hallituksen arkistot Victoriassa on ahdettu täyteen selostuksia ja lausuntoja, joiden johdosta ei ole ryhdytty minkäänlaisiin toimenpiteisiin eikä nähtävästi milloinkaan aiotakaan ryhtyä. Yksi komisooni suorittaa tehtävänsä ainoastaan luovuttaakseen palkkansa toiselle. Eivätkö tämän maakunnan farmarit koskaan saa päähänsä, että heillä on aivan yhtä paljon tervettä järkeä kuin noilla kallispalkkaisilla komiteamiehilläkin, vieläpä tuntevat tutkittavien asiain tekniliset puolet paljoa paremmin kuin nämä? British Columbiassa ei ole ainoatakaan maataloudellista pulmaa, mitä tämän maakunnan farmarit eivät pystyisi ratkasemaan ilman kuninkaallisen komisoonin apua. Heidän pulmansa voitaisiin nopeasti ja helposti selvittää, jos kunkin alan farmarit kävisivät miehissä neuvottelemaan maanviljelyshallinnon paikallisten eksperttien y.m. itse paikalla olevain asiantuntijain kanssa, jotka ovat tilanteesta paremmin selvillä kuin kukaan muu maanpäällä."

Lehti epäilemättä on oikeassa näin pitkälle. Mutta se ei mene tämän pitemmälle. Ollen porvarillinen katsomuksiltaan ja riistäjäluokan palveluksen pestautunut, ei sen sovi lukijoilleen avoimesti paljastaa, mistä syystä noita "kuninkaallisia komissooneja" ollaan niin herkät myöntämään, kun isällisen esivallan viisauteen luottavat kansalaiset alamaisesti niitä anovat. Siihen on kaksi syytä, jotka eivät ole toistensa tiellä, vaan vaikuttavat samaan suuntaan:

Ensimäinen syy on se, että ahtaalle joutuneet köyhät farmarit saadaan odottamaan jotain helpotusta oloihinsa noiden komiteain, parlamenttien ja hallituksien toimesta, ja siten estetyksi nousemasta jyrkempiin tositoimiin omin päin ja yhteisvoimin. Näin saadaan asioita viivytetyksi vuodesta toiseen, kunnes köyhemmät on kynitty niin alastomiksi, ettei heillä enää ole mitään ottamista, että ovat menettäneet halunsa ja kykynsä ryhtymään mihinkään toimiin asemansa parantamiseksi, jättäneet työnsä tulokset keinottelijoille ja itse kadonneet kuljeksivain työläisten epätoivoisiin joukkoihin. Jos näön vuoksi jolloinkin jotain pelastusrenkaita farmareille heitetäänkin, niin ne ovat aina semmoisia, että niihin voivat tarttua ainoastaan varakkaimmat, jotka olisivat tulleet toimeen omine apuinensakin, mutta näin avustettuina pääsevät laajentamaan viljelyksiään noilla köyhempien jättämillä mailla. Vaikka tätä ei nimenomaan tarkotettaisikaan, niin kapitalistinen järjestelmä nykyisessä kehitysvaiheessaan ei voi viedä muuhun.

Toinen syy tuohon komiteatuivaan on se, että porvarillisilla puolueilla on painolastina kaikenlaisia puoluetyössä harmaantuneita "suuruuksia", joille ei riitä hallinnollisia eikä muita virkoja, etupäässä vanhoja lakimiehiä, joita nuoremmat pyrkivät viemään tuottoisan asianajon. Täytyisihän niidenkin elää, eikä kaikkia vanhoja homekorvia saa senaattiinkaan mahtumaan. Ne ovat omiaan istumaan kuninkaallisissa komisooneissa kalliilla palkoilla. Tietysti he eivät mitään ymmärrä maanviljelyksestä enempää kuin muistakaan niistä asioista, joita heidän pitäisi tutkia. Mutta onhan komisooneilla valta palkata eksperttejä ja kutsua kuulusteltavakseen ketä tahansa, ja niiden joukkoon voi sattua sellaisiakin henkilöitä, jotka todella ymmärtävät asioita. Ja sihteerejä kyllä löytyy kirjottelemaan arvokkaita, siloisia lausuntoja.

British Columbiassa tämä urhellu vain näyttää menevän jo niin pitkälle, että se alkaa tympästä eräitä aito porvarillisiakin piirejä. On täällä, niinkuin ennen Ruotsin vallan aikana Suomessa, muiden jokapäiväisten paholaisten joukkoon saatu "armollinen kuninkaallinen komitea"-perkele.

Maitofarmari protesteeraa suojelustullia vastaan

Ontariolaisena m a i t o farmarina tahdon protesteerata sitä liittohallituksen hämmästyttävää toimenpidettä vastaan, että se korotti tullitaksaa ei ainoastaan maanviljelysvälineille, vaan melkein kaikille muillekin tarpeille, mitä farmari joutuu ostamaan — ikäänkuin ei farmarin asema olisi ollut kyllin säälittävä viime vuosina entisenkin tullitaksan voimassaollessa.

Sanotaan muutamien teollisuudenharjottajien luvanneen, että he eivät korota hintojaan. Kukahan semmoistakin pötyä uskoisi! Missään tapauksessa hinnat eivät ainakaan alene. Ja ainoa toivonsäde, mikä meillä on tähän asti ollut, oli se että tuotantovälineet halventuisivat nykyisen kireän työttömyystilanteen lieventämiseksi.

Haluaisin jonkun selittävän minulle, millä tavalla keskinkertainen farmari nyt korotettujen tullien aikana, verojen ja rahtien pysyessä ennallaan tai ollessa ylenemään päin samalla kun farmituotteet yhä alenevat hinnassa, millä tavalla hän voisi auttaa farmikoneistoa valmistavain tehtaiden käynnissä pitämistä, kun hänellä veronsa maksettuaan ei ole senttiäkään taskussa. Farmausta näkyvät pitävän halveksittavana orjantyönä sekä lainlaatijamme että osa farmareistakin, koska useat heistä, sensijaan että yhtyisivät ajamaan omia taloudellisia etujaan, näyttävät ensikädessä huolehtivan puolueensa eduista ja jättävän omat taloudelliset etunsa Herran huomaan (ehkä oikeammin, herrojen politikoitsijain haltuun).

Minä en ole tarttunut kynään ajaakseni minkään puolueen asiaa, vaan puhtaasti taloudellista asiaa, yksinomaan m a a t a loustuottajien kannalta. Ohhan päivänselvää, ettei mikään tullimuuri voi korottaa hintaa juustolle, vehnälle, lihalle tai muille farmituotteille, sillä viimekädessä niiden hinnat riippuvat vientihinnoista. On suoranaista pilkantekoa tämän vaalipiirin farmarien älyttömyydestä, että heidän edustajansa liittoparlamentissa on osallistunut niin julkeaan vääryyteen farmareita kohtaan kuin ylimääräisessä istunnossa tehtiin. Selväähän on, että jos yleismailmallinen tilanne työttömyyteen nähden ei muutu, ei tullitaksan korottaminen voi muuta kuin pahentaa tuota tilannetta Canadassa. Me emme voi rikastua ottamalla rahaa toisesta taskustamme ja panemalla sitä toiseen taskuumme. Meidän täytyy käydä kauppaa jonkun vieraan kanssa, vieläpä molemmille edullista kauppaa, voidaksemme hankkia jotakin rikkauden tapaista.

Farmari.

Aperuuan vähyys tavallisimpana syynä huonoon munatuotantoon

Eräs käytännöllinen kanankasvattaja kirjottaa monasti katselleensa niiden "kannonmunittajien" siipikarjan hoitoa, joilla se homma on sivuelinkeinona ja joiden kanat munivat melkein kaiken munimisensa kevätkuukausina, sekä ajatelleensa, että onkohan heillä pienintäkään aavistusta tahi ovatko koskaan yrittäneet laskea, kuinka paljon hyvää kananruokaa he ovat ahtaneet kanojensa kulkkuun niinä kuukausina, joina ne eivät muni. Tuskin he ovat koskaan tulleet sitä tehneeksi. Jos he sen tekisivät, hämmästyisivät piankin niin, että jättäisivät koko kananhoidon taikka sitte järjestäisivät sen aivan uusille pohjille. Mutta useimmat heistä edelleen ajattelevat, että kevätinen munatulva — vaikka hinnat silloin ovatkin alhaisimmillaan — tuottaa heille niin runsaasti puoli-ilmaista rahaa, että kanat joutavat vaikka laiskotellakin muun osan vuotta. Asianlaita on, näet, sillä tavalla, että jokseenkin kaikki heidän kananruokansa on kotona kasvanutta, eivätkä he välitä siitä samalla tavalla kuin jos se olisi rahalla ostettava kauppiaalta tai viljasäiliöstä.

Omasta puolestaan kirjottaja, oikeana skotlantilaisena, sanoo katsovansa kieroon hyviäkin kanojansa sinä aikana, kun ne ovat sulkasadolla eivätkä muni, joten niistä ei ole ruokaansa vastaavaa tuloa. Mutta kun hänellä talveksi oli kopillinen hyvin munivia nuorikoita ja toinen kopillinen melkein munimattomia vuoden vanhoja, jotka olivat sulkasadolla, ei se häntä pahoin huolestuttanut, vaikka munat sinä aikana olivatkin korkeimmassa hinnassaan. Nuorikot tekivät parastaan maksaessaan omat ja lomaapitäväin vanhempien kanojen ruuan, tuottivatpa hiukan siitä ylikin. Mutta ne, jotka antavat nuorikkokanojensakin sinä aikana laiskotella, ne saavat pelkkää tappiota koko kanakarjastaan.

Vanhempienkaan kanojen ruokinnassa ei saa kitsastella, ainakaan sulkasadon aikana. Erikoisen tärkeitä ovat vanhemmat kanat silloin kun tarvitaan runsaasti haudotusmunia. Kevyemmät rodut sitäpaitsi munivat vielä toisena vuotena sangen hyvin, ja puoliraskaatkin, kuten Plymouth-Rock rotu, kohtalaisesti, vaikka ne kirjottajalla tahtovat vanhemmiten lihoa liiaksi.

Jos kaikki kananruoka olisi ostossa, niin varmaan kanankasvattajat pitäisivät parempaa huolta siitä, että kanat maksaisivat ruokavelkansa koron kanssa eivätkä saisi ilmaiseksi oleskella. Kirjoittaja ei suinkaan tarkota sitä, että pitäisi käyttää ostoruokaa silloin, kun kotikasvuisellakin viljalla tulee toimeen, mutta kanojen tuotantoa laskiessa olisi muistettava hinnotella omakin viljansa, ja sen ohessa on otettava huomioon ostettavat kananruuat, kuten m a i s s i rouheet shortsit tai midlingit sekä tietenkin lihajauho, jotka kaikki hyvin maksavat hintansa, jos niitä sekotetaan munima-appeeseen eli pöperöön tai sakkaan (joita kaikkia ja niiden lisäksi vielä useita muita nimityksiä käytetään kanojen kosteista annoksista, erotukseksi kuivista eli jyväannoksista). Kirjottaja oli viime talvena syöttänyt sata paunaa kutakin edellämainittua sekä niiden mukana pari-kolme säkkiä hienoksi jauhettuja ohra- ja kauraryynejä ynnä luujauhoa ja suolaa. Nämä levitettiin jyväaitan lattialle kerroksiin ja lapioimalla sekotettiin kolmeen tai neljään kertaan ja sitte luotiin säkkeihin. Niin syntyi sievonen säkkirivi kuivaa sakka-ainetta käytettäväksi päivittäisiin annoksiin. Siitä koitui rahallista emnoa noin $8.50, paitsi kotona kasvanutta ohraa ja kauraa, joita ei kannata muistella.

Talveksi kirjottaja varaa muutamia säkkejä kokonaisia maissia, joita kun vähä heittää ohran, kauran ja vehnän sekaan iltaruuaksi, niin kanat paremmin pysyvät lämpiminä pitkän talvisen yön, ja siten ne hyvin korvaavat hintansa.

Suurimpana syynä — puuttuvan asianharrastuksen ohessa — siihen, että monet, vaikka heillä on hyväkin kanakanta, eivät saa talvimuninnasta tyydyttäviä tuloksia, on liian yksipuolinen ja niukka ruokinta. Yleensä he eivät ole liian säästeliäitä jyvien syötössä, joita kana pääasiassa käyttää ruumiinpainonsa ylläpitämiseksi, siis pysyäkseen hyvässä lihassa, mutta munitusruokaa, apetta eli sakkaa, jota kaukalossa olisi pidettävä kaiket päivät — sitä he pitävät milt'ei rikoksellisena haaskauksena. Sillä tavoin he pidättävät kanoiltaan ne ainekset, joita ne tarvitsevat munien muodostamiseen, taikka jos ne niitä vähä saavatkin, käyttävät kanat senkin vähän liikarasvoiksi ruumiissaan. Kun kerran kanaparven ruokintaan jonkun verran käytetään vaikkapa vain omia kotoisia viljoja, saamatta siitä mitään vastaavaa hyötyä, luulisi kannattavan uhrata niin paljon lisää, että munilla tulisi maksetuksi sekä omat että ostoruuat. Vasta silloin kananhoito maksaisi vaivan edes sivuhommana.

Kerman myyjien ei pitäisi unhottaa kuoritun maidon arvoa nuoren karjan ja kanojen ruokana. Eräs maitofarmari kirjottaa, että ilman tuota sivutuotetta, kuorittua maitoa, hänellä olisi tuhannen dollarin arvosta vähemmän sarvi- ja siipikarjaa myytäväksi vuodessa. Tätä ei ole ymmärrettävä niin, että tuo $1,000 olisi kaikki puhdasta tuloa, vaan että hänellä olisi ollut niin paljoa vähemmän myytäväksi elukoita, jos olisi myynyt karjantuotteensa kokomaitona. Mikään muu ravintoaine ei vähemmällä kustannuksella edistä joutusaa kasvua kuin puhdas tuore kuorittu maito.

Syyllinen. — Pikku Emmi juoksi sisälle itkien, että oli sydän pakahtua.

"Mikäs on tullut äidin kultamurenalle?" kysyi äiti.

"Nukke ... Veikko särki minun nukkeni", nyyhkytti Emmi.

"Kuinkas hän sen särki, kultaseni?"

"Minä löin häntä päähän sillä."

Maatalous ja Osuustoiminta

Tähän osastoon tarkotetut kirjotukset pyydetään lähettämään osotteella: A. B. Mäkelä, Sointula, B.C.

Sointulan Osuuskaupan syyskokous

oli lokakuun 29 p. alkaen kello 10 a.p. Jäseniä oli saapuvilla noin 70, joista muutamat samalla edustivat kaupan osakkaina olevia järjestöjä sekä paria poissaolevaa henkilöjäsentä. Kokousta seuraamassa oli, kuten tavallista, myös joukko ostajapiirin kuuluvia henkilöitä, jotka eivät ole kaupan jäseniä. Usein on näissä kokouksissa ollut enemmän väkeä kuin nyt. Oli kyllä kaunis päivä, mutta kovanlainen tuuli, jonkatähden pitemmiltä matkoilta ei varsinkaan vaimoväkeä liene haluttanut lähteä paattikyytiin. Sitäpaitsi ei tiedetty tulevan esille mitään erikoisemman jännittäviä asioita.

Kokouksen kutsui järjestykseen johtokunnan esimies Harold Malm, joka sääntöjen mukaan toimi puheenjohtajana. Pöytäkirjuriksi valittiin John Fredrickson. Muiden kokousvirkailijain valittua hyväksyttiin johtokunnan laatima työjärjestys, jonka lisäksi hyväksyttiin keskusteltavaksi muutamista jäsenten ehdottamasta kysymyksestä.

Johtokunnan kirjuri W. Williams luki johtokunnan kertomuksen, jota liikkeenhoitaja H. W. Paavila muutamissa kohdin suullisesti täydensi. Senjälkeen siitä kohta kohdalta keskusteltiin.

Liikevaihto.

Tämän vuoden myyntimääräksi oli asetettu $100,000. Viime vuosina ei ole päästy täyteen $90,000:een, vaikka se kymmenen vuotta takaperin, sotahintojen vielä vallitessa, jo kerran pujahti toiselle sadalletuhannelle. Asetettu määrä luultavasti olisi tänä vuonna saavutettu, jos olot olisivat pysyneet entisellään. Mutta vasta perustettu B. C. Kalastajain osuuskunta, jossa suurin osa Malko-saarenkin kalastajia on jäseninä, vei kaupastamme paljon liikettä kalastus-aikana, kannuttimot nim. pitävät kalastajiaan varten myös ruoka- y.m. tavarain kauppaa. Sitäpaitsi ei kesäkalastus useimmille vastannut toiveita, syyskalastus vielä vähemmän, joten rahattomuus pakotti tekemään ostokset sieltä, mistä sai luottoa. Tämän vuoden 9 ensimäisen kuukauden myynnit ovat vähän vaille $75,000, ja jälellä olevat 3 kuukautta tavallisesti ovat vuoden hiljaisimpia, joten on vaarassa, ettei tänäkään vuonna vielä päästä varsin sataan tuhanteen.

Kun hinnat näyttävät olevan alenemaan päin ja kaupan voittoprosentteja on yleisten kokousten päätöksien mukaisesti yhä pienennetty, varotti liikkeenhoitaja odottamasta kovinkaan suuria voittoja kuluvalta tilivuodelta.

Apulaisten palkat.

Paitsi liikkeenhoitajaa, on kaupassamme kaksi miespuolista ja yksi naisapulainen. Liikkeenhoitajan palkka on $150 kuussa ja asunto, miespuolisten apulaisten $100 kuussa kumpasenkin ja nais-apulaisen $50 kuussa. Palkat ovat sääntöjen mukaan johtokunnan määrättävissä. Sentähden jonkun verran arvosteltiin johtokunnan menettelyä, kun se piti naista puolta huonommalla palkalla kuin miehiä, vaikka työllä ja kykeneväisyydellä ei ollut niin suurta eroa. Toiselta puolen vedottiin "kysynnän ja tarjonnan lakiin" sekä siihen, että tyttö oli vasta keväällä otettu harjottelijaksi $25 kuukauspalkalla, joka palkka oli nyt jo korotettu puolella. Päätökseksi tuli, että kehotetaan johtokuntaa, mikäli mahdollista, tasottamaan apulaisten palkkoja. Liikkeenhoitajalle, joka on vasta 5 kuukautta ollut toimessaan täällä, annettiin tunnustus suhtautumisestaan ostajakuntaan, eikä palveluskuntaakaan vastaan tuotu esille mitään mainitsemisen arvoista moitetta.

Rakennus- ja korjaustyöt,

jotka usein ovat synnyttäneet melkoista sähköä kokouksissa, sivuutettiin tällä kertaa verraten vähällä. Niitä ei ollut kovin paljo tällä vuodella tehtykään, ja enimmät korjaukset mitä oli tehty, oli ennen yleisissä kokouksissa hyväksytty tehtäviksi. Nyt oli kaikki nämä työt suoritettu päiväpalkoilla @$4.50.

Velkakauppa ja kysymys apukassan perustamisesta.

Kauppamme on jo kauan ollut käteiskaupan kannalla, — vaikka siinä ei vielä tähän asti ole voitu ihan kirjaimellisesti pysyä. Säännöissä on asiasta seuraavanlainen pykälä:

"Johtokunnan erikoisella päätöksellä kussakin eri tapauksessa voi osuuskunta myöntää luottoa jollekin jäsenelleen, tämän osakkeesta tai osakkeista suoritettujen maksujen määrään saakka, jossa tapauksessa johtokunta on ilman muuta oikeutettu, jos näin syntynyttä velkaa ei säällisen odotusajan kuluttua suoriteta, käyttämään mainitut osakemaksut velan suorittamiseksi. Luotettaville henkilöille, liikkeille ja yhtiöille voi johtokunta omalla vastuullaan myöntää luottoa mikäli kussakin tapauksessa pitää sopivana. Jos tässä mainitut velat jäävät maksamatta yli 3 kuukauden, on niistä perittävä korkoa 7 prosenttia."

Tällä tavoin ei liikkeenhoitajalla, vielä vähemmän liikeapulaisilla, ole mitään tekemistä luoton myöntämisen kanssa, joten he vapautuvat koko kiusasta — jos tahtovat. Mutta kun kaupan osakkeet ovat $100 arvoiset ja joillakuilla on niitä useoita, aina kymmeneen asti, voivat sääntöjen puitteissa myönnetyt luotot nousta huomattaviin summiin. Varsinkin keväisin, kun miehet on varustettava ja evästettävä kalastukseen, täytyy johtokunnan antaa luottoa, jotta tärkein osa jäsenistöä pysyisi ostokykyisenä. Ja kotiin jäävät perheet, kellä niitä on, tarvitsevat yhtä ja toista sinäkin aikana, kun miehet ovat kalassa. Tilisaatavat tavallisesti ovat korkeimmillaan heinäkuun lopussa, nousten ne tänä vuonna $7,174.87. Syyskuun loppuun mennessä ne jo olivat alentuneet lähes $2,000:lla, ollen tuhatta dollaria vähempänä kuin samaan aikaan viime vuonna. Asia ei kuitenkaan ole niin paha kuin se näyttää, sillä monella velallisella on, paitsi osakkeita, säästötilillään kaupassa rahoja, joita voivat ja aikovatkin käyttää tiliensä selvitykseen, kunhan kerkiävät asettua "talviteloille". Kuitenkin kehottaa johtokunta, "vaikka velkakauppa ei ole tällä kertaa ollenkaan huolestuttavaa", ostajia luottoa tarvitessaan "jos suinkin mahdollista, kääntymään naapuriensa tai muitten puoleen, rahalainan saamiseksi, ettei kaupan tarvitseisi velkakauppaa harjottaa suuremmassa määrin".

Kun taloudellinen tilanne täällä, niinkuin kaikkialla muuallakin, näyttää olevan arveluttavasti kärjistymässä, nostettiin kysymys jonkunlaisen avustus- tahi lainakassan perustamisesta kaupan yhteyteen. Asiasta oli jo joskus ennenkin ollut kokouksissa puhetta ja valittu komiteakin tiedustelemaan, mitä mahdollisuuksia olisi tässä maakunnassa sellaisen osuuskassan perustamiseen, joita Suomessa nykyään on joka pitäjässä ja edistyneemmillä paikkakunnilla jokaisessa isommassa kylässä, mutta se komitea ei ollut saanut aikaan mitään, lieneekö kokoontunutkaan. Nyt valittiin komiteaan W. Ahola, T. Tanner ja H. W. Paavila.

Vielä ei laadittu tarkempaa suunnitelmaa edes siitä, ruvetaanko puuhaamaan lainaus- vai suorastaan avustusrahastoa; se ajatus vain tuntui saavan yleistä kannatusta, että johonkin tässä on ryhdyttävä, samaten kuin sekin periaate, että niiden ei pidä odottaa kaupan taholta avustusta tiukkana aikana, jotka eivät ole kauppaakaan ostoksillaan avustaneet silloin kun olisivat olleet siihen kykeneviä.

Kilpaileva liike erotettu jäsenyydestä

Lienee harvinainen ilmiö osuuskauppojen historiassa, että yksityiskauppa ensinkään on voinut olla osuuskaupan jäsenyydessä. Mutta sellaistakin voi sattua, ja aivan luonnollisella tavalla.

Täällä on pitkät ajat ollut vaikeutena, ettei ole ollut majapaikkaa, mihin vieras pääsisi täällä käydessään ja asioidessaan, ei kahvilaa, ei ruokalaa. Jotkut aikoinaan yrittivät jotain sentapaista liikettä pitää tavallisissa perheasunnoissa, mutta pian siihen väsyivät. Siitä oli vastusta enemmän kuin tuloa. Liike kovin epätasaista, toisinaan liiaksi, mutta enimmät ajat ei mitään. Kerran jo aiottiin kaupan naakerrokseen laittaa pallohuone, jossa joutilaat olisivat voineet oleilla, mutta ennenkuin sinne pelipöytiä hankittiin, tultiin katumapäälle, ja sijotettiinkin sinne ruokatavara-osasto. Kaupan yhteydessä pallohuone ehkä olisikin osottautunut epäkäytännölliseksi ja kannattamattomaksi. Senjälkeen rakennettiin muutamain yksityisten toimesta kaupan läheisyyteen pallohuone ja sen yhteyteen kahvila, ruokala ja majatalo, joka todella oli tarpeen vaatima. Tämä liike, Homer & Heino, ensimältä osti tarpeitaan osuuskaupasta ja rupesi sen jäseneksi. Pallohuoneen yhteydessä on yleisenä tapana pitää myytävänä tupakkaa, virvokejuomia, makeisia y.m. Niitä se tuotti suoraan Vancouverin tukkukaupoista. Vähitellen alettiin siellä pitää myytävänä kaikenlaista muutakin tavaraa. Vihdoin ottivat oikein kauppaluvan, niin että meillä nyt on yksityinen sekatavarakauppa osuuskaupan nurkkajuuressa.

Kaupan säännöissä on määräys, että jäsen erotetaan osuuskunnasta "jos hän ehdoin tahdoin toimii osuuskunnan etuja vastaan". Johtokunta sentähden oli kutsunut H. ja H. liikkeen edustajia neuvottelemaan, kauppaliikkeensä rajottamisesta niihin tavaroihin, mitä tavallisesti pallohuoneessa myydään, mutta nämä olivat selittäneet eivoivansa saada liikettään kannattamaan muuten kuin yhdistämällä siihen sekatavarakaupan. Johtokunta silloin erotti mainitun liikkeen kaupan jäsenyydestä. Siihen ei tietysti kellään ollut mitään muistuttamista, eikä erotetun liikkeen puolesta vedottu kokoukseen, jonka se olisi voinut tehdä.

Tuo liike sinään on vasta alussaan ja kilpailun kannalta toistaiseksi liian heikko ollakseen todellisena vaarana osuuskaupalle. Mutta on siitä tietysti jonkun verran kiusaa, ja juuri kiusanteon kannalta sillä on merkitystä. Täällä on osuuskauppa ollut jo yli 20 vuotta. Kaiken sen aikaa, ja jo ennemmin on oltu työväenliikkeessä mukana ja siihen kuuluvaa "valistustyötä" tehty — ja nyt ollaan niin pitkällä että uskalletaan avata yksityiskauppa osuuskauppaa vastaan kilpailemaan. Sitä ei olisi tapahtunut, jos ei siihen olisi ollut yllyttäjiä ympärillä ja jonkun verran kannatusta tiedossa. Täällä, niinkuin kaikkialla, missä yhteishommia yritetään viedä eteenpäin, on pitkin matkaa ollut vastaanhangottelijoita, jotka oman etunsa vuoksi ovat olevinaan yhteishommassakin mukana mutta joka tilaisuudessa, missä luulevat vähänkään voivansa hyötyä yhteisen asian pettämisestä, ovat valmiit sen tekemään. Täällä on kaupan jäsenten keskuudessa ollut vakinaisia tai tilapäisiä yhteis-ostorenkaita, jotka ovat tuottaneet tavaraa vancouverilaisista lähetysliikkeistä, ne kun monopoolia saadakseen suorittavat puolen rahtimaksuista. Jotkut kalastuksen jälkeen, rahoissa ollessaan, käyvät omilla paateillaan Vancouverista noutamassa talven tarpeet, ja sitte keväällä, kun rahat ovat lopussa, vaativat luottoa "omasta" kaupasta. Jos joku kiinalainen naapurikylässä avaa kaupan, ja myy jotain topeskaa 5 senttiä halvemmalla kuin omassa kaupassa myydään, ollaan valmiit menettämään päivä sentakia. Näiden tällaisten syrjähyppyjen johdosta ei ennen ole välitetty ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin, sillä tavallisesti ne ovat loppuneet lyhyeen, kun asianomaiset ovat tulleet näkemään, etteivät he niistä ainakaan sanottavasti hyödy ajan pitkään. Yksityiskauppaa olisi varmaan myös jo aikoja sitten yritetty panna pystyyn, mutta maaperä ei liene ennen tuntunut lupaavalta. Mutta nyt kun kommunisteja vastaan kaikki on luvallista — osuuskaupan jäsenistön enemmistö ainakin luullaan olevan kommunistihenkistä — nyt uskaltavat pikkuporvarilliset ainekset astua esille kuorestaan.

Postilähetysliikkeet ovat jo kauan vieneet täältä liikettä kymmenien tuhansien arvosta vuosittain, eikä sitä voida auttaa. Esim. naisten pukuvarastoa ei kannata näin pienellä paikkakunnalla yrittää saada sellaiseksi, että sillä alalla kyettäisiin kilpailemaan Eatonin, Simpsonin y.m. suurliikkeitten kanssa. Mutta paljon niistä tilataan suotta semmoisiakin tavaroita, joita kyllä olisi omastakin kaupasta saatavana kohtuhinnalla, jos tulisi edes käydyksi kysymässä.

Jos täällä olisi vähä enemmän ollut n.s. "ostouskollisuutta", niin aikaa olisi sivuutettu $100,000 myyntimäärä.

Asian tästä puolesta jonkun verran keskusteltiin. Päätökseksi tuli, että oman kaupan on edelleenkin koetettava saada ostajat, mikäli mahdollista niin tyydytetyksi, ettei jäisi kenellekään etua sen sivuuttamisesta. Osuustoiminnallista valistustyötä on tehtävä paremmalla innostuksella ja menestyksellä kuin näihin asti.

Verkkorengas.

Viime talvena muodostivat muutamat verkkojen tarpeessa olevat kalastajat keskuudessaan n.s. "verkkorenkaan", jonka jäsenille kaupan luotolla tilattiin verkkoja lähemmä $3,000 arvosta. Verkoista ovat yksityiset kalastajat vastuussa renkaalle ja rengas puolestaan vastuussa kaupalle. Kokouspäivänä ei velka vielä ollut langennut maksettavaksi, mutta sitä oli jo lyhennetty niin, että vähä toista tuhatta dollaria oli enää jälellä, ja kun vielä ulkona olevat kalastajat kotiutuvat, luultiin renkaan pystyvän suorittamaan sitoumuksensa määrälleen. Sillä edellytyksellä valtuutettiin johtokunta kaupan luotolla hankkimaan kalastajille verkkoja tulevanakin talvena, jos he taas muodostavat keskuudessaan samanlaisen renkaan. Tähän puuhaan osallistunet ovat olleet kalastusosuuskunnan kalastajia, joten kauppa tällä tavoin on tullut avustaneeksi mainittua osuuskuntaa verkkojen hankkimisessa sen kalastajille. Kauppamme on kalastusosuuskunnan suurimpia osakkaita.

Vapauden Maatalous- ja Osuustoiminta-osaston avustus.

Viime helmikuun kokouksessa oli johtokunta valtuutettu valistusrahaston varoista avustamaan Vapauden yllämainittua osastoa, kun se alkaa ilmestyä, ja ilmotti johtokunta maksaneensa tuota avustusta $20 kuukaudessa heinäkuun 1 päivästä alkaen. Tällään menee asia ensi helmikuun kokoukseen asti, jolloin valistusrahastosta ja sen käyttämisestä edelleen päätetään.

Tuloveroa palautettu.

Viime talvena puuhattu maakunnallisen tuloveron poistaminen osuusliikkeiltä, johon vaatimukseen meidänkin kauppa oli osallisena, ilmotettiin onnistuneen, ja oli viime vuonna kannettu tulovero senjohdosta palautettu.

Vaalit ja virkailijain palkat.

Täällä on ollut tapana määrätä virkailijain palkat, ennenkuin niitä valitaan. Palkat päätettiin pitää entisellään: tilintarkastajille $4.50 päivältä, johtokunnan jäsenille $2, esimiehelle ja sihteerille $2.50 kuukaudessa. Viimemainitut palkat eivät ole varsin ruhtinaalliset, mutta tavallisesti ei johtokunta kokoonnu muuta kuin kerran kuukaudessa.

Tilintarkastajiksi ensi vuodelle valittiin huutoäänestyksellä A. B. Mäkelä ja J. Fredrickson, varalle O. Luck ja E. Hukkala.

Johtokunnasta oli eroamisvuorossa kaksi jäsentä, sitäpaitsi oli yhden poismuuttaneen tilalle valittava jäsen 2 vuodeksi. Vaali toimitettiin lippuäänestyksellä, mutta edeltäkäsin päätettiin, että kaksi enimmän ääniä saanutta tulee [...] vuodeksi kumpikin ja kolmanneli[...] sijalle jäänyt 2 vuodeksi ja sit[...] seuraavat varajäseniksi. Näin tu[...] livat johtokunnan jäseniksi: K. Sa[...] vola, V. Mäki ja Mrs. A. Leht[...] nen, varalle Mrs. K. Riksman j[...] J. Mänttä. Esimieheksi valittiin edelleen H. Malm. Agitatsionikomiteaan (johtokunnan edustajien li[...] säksi) Mrs. H. Siider ja A. Hakomäki.

Erotaan porvarillisesta liitosta.

Kauppamme on jonkun aika[...] muodollisesti kuulunut patavanhoil[...] liseen Canadan osuuskuntaliitto[...] (Cooperative Union of Canada) mutta päätettiin siitä tämän vuo[...] den lopussa erota, jättämällä jä[...] senmaksut suorittamatta ensi vu[...] den alusta. Tarkotuksena on yh[...] tyä vasemmistolaiseen keskukseen Port Arthurissa, sitte kun se saa[...] daan järjestetyksi. Tätä vastaan oikeistolaistaholta vähä mukiti[...] mutta se ei saanut kantavuutta.

Sääntöjen tulkintaa.

Kävi selville, että joissakin ta[...] pauksissa oli jäseniksi ilmottaut[...] neille annettu oikeus äänestää ko[...] kouksissa heti senjälkeen kun ol[...] vat suorittaneet $1 sisäänkirjoitus[...] maksun. Siinä oli kuitenkin ilme[...] sesti menetelty virheellisesti, jo[...] nyt oikastiin sillä tulkinnalla, ett[...] jäsenoikeudet saa vasta suorite[...] tuaan säännöissä määrätyn $20 a[...] kumaksun ensimäisestä osakke[...] taan (loput $80 ensimäisestä osak[...] keesta ja seuraavat osakkeet ra[...] jos tahtoo, suorittaa vuotuisilla o[...] topalautuksilla, mutta tuo ensimä[...] nen $20 on maksettava rahalla[...] Ostopalautukset lasketaan siitä pä[...] västä alkaen, kun on jäseneksi hy[...] väksytty.

Co-Optasin uutisia

Nyt kun erikoisen huono aika kiusaa työväestöä, puristaen sitä kaikella tavalla, johtuen jokaisen ajattelevan työläisen mieleen ajatus siitä hyödystä minkä osuusliike olisi tilaisuudessa työväestölle tarjoamaan, jos työväestö olisi, työssäolonsa aikana, antanut edes jossain määrin yksimielisen kannatuksensa osuusliikkeelle. Sellaisena aikana, jona työväestöllä on työtä saatavissa, ovat yksityiskauppiaat valmiita tarjoamaan luottoaan. Mutta kun aika huononee ja työläiset joutuvat työttömiksi, ovat yksityiskauppiaat valmiit katkaisemaan luotonannon. "Hyvänä aikana" ne ovat luotonannolla vetäneet osuusliikkeeltä ostajat, josta seurauksena on ollut se, että osuusliikkeet eivät ole päässeet vaurastumaan siinä määrässä kuin muuten olisi ollut mahdollista. Tulos on selvä: huonon ajan tultua eivät osuusliikkeet kykene auttamaan hätäänjoutuneita työläisiä, sillä niille ei ole sinä aikana, jona sellainen olisi ollut mahdollista, annettu riittävää kannatusta. Työväestö saa aina kalliisti maksaa lyhytnäköisyytensä seurauksista.

Co-Optasin liike Sudburyssa on yksi hyvä esimerkki tällaisesta tilanteesta. Sudburyn työväestö on viimeisen viiden vuoden ajalla elänyt niin hyvin kuin se porvarillisessa yhteiskunnassa on mahdollista. Työtä on ollut aika hyvin saatavissa. Palkatkin ovat olleet kohtuulliset porvarillisen maailman palkat. Sudburyn työväestöllä on ollut oma osuusliikkeensä, Co-Optas, kykenevä tyydyttämään jokseenkin monipuolista tarvetta. Mutta Sudburyn työväestö ei ole omaa liikettään kannattanut läheskään niin hyvin kuin sille olisi ollut mahdollista. Tästä nyt johtuukin, että osuusliike ei ole huonon ajan sattuessa tilaisuudessa millään tavalla Sudburyn puutteenalaisia työläisiä avustamaan. Ne porvareitten liikkeet, joille on työssäoloaikana kannatus annettu nyt kylläkin, huonon ajan tultua, kaikesta avunannosta kieltäytyvät.

Tällä kerralla ei asiaa enää voida auttaa. Tulokset on otettava sellaisina kuin on ne itsellemme valittu. Mutta tulevaisuuteen nähden on vielä aika tehdä parannus. Tehtäköön se heti alkamalla antamaan kannatuksensa omalle liikkeelleen. Jos siten tehdään on oma liike seuraavan huonon ajan aikana tilaisuudessa, ehkäpä hyvinkin huomattavalla tavalla, puutteenalaisia avustamaan.

Osuustoiminnan kannattaja.

* * *

Ylläolevassa kirjoituksessaan "Osuustoiminnan kannattaja" lausuu työläisille paheksumisensa siitä, etteivät he ole n.s. "hyvänä aikana" antaneet kannatustaan osuuskaupalle suuremmassa mitassa kuin mitä on tapahtunut. Asian esittäminen vain noin on yksipuolista. Eiköhän osuustoiminnan liian heikkoon kannatukseen ole syyssä myös itse osuustoimitsijat. Meidän tulee aina muistaa, että työläisten osuustoiminta on vain yksi osa työläisten luokkataistelu[...] rintamalla, osa jonka erikoisetu[...] jen tulee alistua luokkataisteluli[...] keen kokonaisetujen alle ja ol[...] niiden kanssa sopusoinnussa. Jo[...] tuota periaatetta noudatetaan o[...] varmaa, että työläisten kannatu[...] voidaan saada niin suureksi kui[...] se ylipäänsä no mahdollista kapita[...] listisessa maailmassa. Monet es[...] merkit sellaisesta osuustoiminna[...] "mallimaasta" kun Suomi antava[...] tässä suhteessa asialle hyvää va[...] laistusta. Eräässä länsi-Suome[...] kaupungissa perustettiin vuode[...] 1905 jälkeen monien muiden työ[...] läisten laitosten ohella m.m. om[...] työläisten osuuskauppa. Se alko[...] toimintansa pienessä pimeäss[...] vuokrahuoneustossa. Öljylitra [...] monet muut käyttötavarat makso[...] vat siellä jopa jonkun penni[...] enemmän kuin yksityiskauppiailla[...] Mutta kaikesta tästä huolimatt[...] työläiset sitä kannattivat, vaikk[...] ei aika ollutkaan mitään erikoist[...] "hyvää aikaa". Ja he kannattiva[...] sitä juuri siksi, että he siinä nä[...] kivät yhden luokkataisteluvälineen[...] Kauppa menestyi kaikesta porva[...] riston vastarinnasta huolimatta n[...] peasti. Vajaan kymmenen vuode[...] sisällä oli se hankkinut itselleen yhden kaupungin komeimmista li[...] ketaloista pääkaupakseen ja sil[...] oli kaupungissa ja lähimaaseudull[...] noin 40 kauppaa käsittävä haar[...] myymäläverkko. Se avusti hu[...] mattavasti työväenliikkeen muit[...] laitoksia, jotka elivät ahtaissa ta[...] loudellisissa oloissa ja työväen[...] luokan joukkotaistelua yleensä, jo[...] pa maksoi pieniä osinkoja jäse[...] nilleenkin aina vuoden vaihteess[...] Nykyään ovat tuon mahtava[...] osuuskaupan asiat varsin huonost[...] Nipin napin säästytään konkurs[...] silta.

Missä selitys tällaiseen merkill[...] seen kehitykseen. Selitys on siin[...] että kaupan johtotähtenä sen nou[...] suaikana olivat luokkataistelun p[...] riaatteet. Kun sensijaan viimeis[...] nä vuosina puhtaat liikeperiaatteet ovat astuneet etualalle noskela[...] suuden johdolla. Työväki ei enä[...] näe tässä kaupassa luokkataistelu[...] välinettään, ja niin ovat sen peru[...] teet alkaneet horjua. Opetus tä[...] tä on se, etteivät työväen osuu[...] kaupat puhtaasti kaupallisina [...] liikelaitoksina pysty kilpailemaa[...] porvariston kanssa.

Entistä enemmän tulee siis me[...] dänkin osuuskauppojemme toimin[...] nassaan pitää silmällä luokkatai[...] telukantaa, joskaan ei kaupallista[...] kaan hommaa ole unohdettava[...] Luokkataistelu asettaa osuuslaito[...] siemmekin kannettavaksi raskaita[...] kin tehtäviä, mutta on muistettava[...] että jos osuustoimintamme miel[...] "menestyä" on sen ajoittaisist[...] raskaistakin tappioista huolimatt[...] pysyttävä kiinteästi elimellisen[...] osana luokkataistelurintamalla[...] Vain tältä pohjalta nousten vo[...] vat osuuskauppamme saada mah[...] dollisimman laajan työläisten ka[...] natuksen. Kapitalismin "hyvät [...] huonot ajat" jäävät toisarvoisik[...] tekijöiksi. — Toimitus.

...eiset Profinternin kongressista ja Neuvostoliitosta

...n Puutavara- ja Maanviljelystyöläisten ...suusliiton edustaja toveri Kalle Salo kiertää puhumassa

...Puutavara- ja Maan- ...sten Teollisuusliiton ...nd Agricultural Wor- ...rial Union of Canada) ...Punaisen Taloudellisen ...en (Profinternin) kon- ...ut toveri Kalle Salo ...mään eri seuduilla Ca- ...tamassa Profinternin ...työtä ja päätöksiä se- ...siaan ja havaintojaan ...osta, tuoden terveiset ...on työläisiltä ja talon-

...alo tulee matkallaan ...mimaan Canadan suo- ...uhuvien vallankumouk- ...läisten äänenkannatta- ...en edustajana ja toimii ...ja maanviljelystyöläis- ...imiseksi sekä edusta- ...n osastojen perustami- ...llisimman lukuisiin seu-

...Canadan Suomalaisen ...osastoja kehotetaan S. ...panevan komitean suos- ...ukaisesti järjestämään ...e puhetilaisuudet niillä ...lla, missä toveri Salo ... Niillä paikkakunnilla ...ainitun union osasto on ...ä yhteisin voimin. Mi- ...lista on myöskin järjes-tettävä iltamatilaisuus toveri Salon vierailun yhteyteen, jotta tuloilla voitaisiin korvata matkakulut ja mahdollinen jäännös lankeaisi union järjestämisrahastoon.

Toveri Salon matkaohjelma julkaistaan osittain kutakin aluetta varten kerrallaan ja on se Pohjois-Ont. alueella seuraavanlainen:

Marrask.:
25—26 p. Burritt
27—28 p. North Bay
29—30 p. Cobalt
Jouluk.:
2—3 p. Rosegrove
4—5 p. Kirkland Lake
6 p. Rouyn
9—16 p. So. Porcupine, Timmins ja Porcupine
18—19 p. Cochrane
20—21 p. Sisula
22 p. Kapuskasing
23—25 p. Hearst

Edellämainituille osastoille lähetetään asian johdosta vielä erikoinen kiertokirje, mutta valmistelui- hin pitää ryhtyä jo tämän tiedon perusteella. Matkaohjelman muuttamiseen pidätetään kaikesta huolimatta oikeus, vaikka toivottavasti siihen ei tarvitse turvaantua.

Canadan Puutavara- ja Maanviljelystyöläisten Teollisuusliiton aluekomitea.

...sin työläisten osuusliike 1926–1930

...dosta, että Timminsin ...osuusliike t.k. 3 p:nä ... vuotta tullaan sen ...än juhlaa viettämään ... t.k. 16 p:nä klo 2 ...a suomalainen haali, ... järjestetään kansain- ...jelmalla, vapaalla si- ... ja vapaa ravintola. ...n valistustoimikunta ...n lausua yleisön terve- ...a. kehoittaa ottamaan ...mukaan.

...ljän vuoden taipaleelle

...on tunnettua, on Tim- ...starpeisiin nähden hy- ...aikkakunta. Tästä joh- ...eljä vuotta taaksepäin ...työläisten osuusliikkeen ...saneltu, on lähdetty si- ...an kohti näitten liik- ...askantoista päämäärää. ... ja aikaansa säästämät- ...ksia uhmaten on sen ...lepanijat saaneet tode- ...e pyörii sittenkin" — ...ilei lausui maapallosta. ...demme myöhemmin mu- ...neet teemme kunniaa ...ittelijöille ja koetamme ...än työtänsä eteenpäin. ...jainen kunniamme niil- ..., jotka ovat tästä jou- ...kuisille teillensä lähte-

...a olevat asiakirjat to- ... liikettä alottaessa liit- ...si 182 jäsentä, liike- ...llessa $2,550,00, joka ...an riittänyt laajan liik- ...enoihin, jotenka jäse- ...hankittava lisää rahaa ...a tarmokkaalla ponnis- ...onnistuikin kolmen vii- ...nostamaan liikepääoman ... Täten liike pääsi al- ...enistön ja kuluttajain ...ntoi kuin tuulta purjei- ... liikkeelle tuli mahdol- ...ua varmemmalle perus- ...malla omat liiketalot ...naaramyymälälle, sekä ...e, jonka yhteyteen nyt ...autta sitten on vielä ...omoliike, jossa myöskin ...enestyksellisesti pyörät ... leivät paistuvan.

...eljänä ensimäisenä vuo- ...is jo luottamuksella to- ...osiasian, että liike on ...ottamaan allensa var- ...n. Me tiedämme, että ... jo tehty alkusuunnitel- ...tamiseksi. Miten paljon ...utettukin tulee muistaa ... kuitenkin vasta alkua ...niin ollen voi vielä pal-

...tulevaisuuteen kääntä- ...atseemme. Mitkä valta- ...t odottaakaan meitä ja ...osiamme. Emmekä me ...nna niiden turhaan odot- ...mehan jo tottuneet luot- ...yöväenluokan voittokul- ... varmasti kuin luonnon- ...nan meitä paljon. Meis- ... haluammeko me kukin ...amallamme viedä eteen- ...enluokan yhteistä asiaa ... luokkataistelun kaikilta ... voidaan todeta, että se ...misistä ja vainoista huo- ...ttenkin liikkuu". Anta- ...is työväen osuusliikkeel- ...i kannatuksemme. Siten ...ukin kohdaltamme sa- ...ntaa suurta tulevaisuu- ...untaa, josta jälkeläisem- ...at sukupolvet, voivat ...ä olemme elämässämme ...väksi tehneet.

...yt kuluneen neljän vuo- ...uksessa voimme todeta ...n kasvaneen kuuden sa- ...eille, sekä vuosimyynnit ...skettuna olevan prikul-leen $1,723,519.51, se kaikki todistaa, että tehty työ ei ole mennyt hukkaan, vaan toivorikkain mielin voi katsoa tulevaisuutta.

Siis yhä suuremmin joukoin vielä yhtykäämme oman liikkeemme ympärille. — J. K.

Ihmistenkin ruoka-ateriat pitäisi säännöstellä

Tässä on tullut yhtenään puhutuksi kanojen, lypsylehmien y.m. farmielukkain ruokkimisesta tarkotustaan vastaavasti säännöstellyillä rehu-, kivennäis-, vitamiini- ja kaikenmoisilla muilla annoksilla. Mutta farmilla on muitakin eläjiä, joiden hyvinvoinnista ja työkyvystä olisi vielä tärkeämpi huolehtia. Ihmistenkin terveys, hyvinvointi ja työkuntoisuus riippuu suurimmaksi osaksi ravinnosta. Sentähden julkasemme tässä muutamia maaseudun yksinkertaisiin oloisin soveltuvia perus-ohjeita.

Ihmisruumis vaatii kuutta eriluokkaista ravintoa: hiilihydraatteja, rasvaa, kivennäis-aineita, vitamiineja, vettä ja proteiinia (munanvalkuais-aineita). Hyvästi harkittu ateria sisältää kaikkia näitä eriluokkaisia ravintoaineita. Hiilihydraatteja ja rasvaa varataan tavallisesti leivässä ja voissa. Maidossa, munissa, hedelmissä ja kasviksissa löytyy vettä, kivennäisiä ja vitamiineja. Proteiini useimmilla aterioilla saadaan maidosta, munista tai lihasta.

Parasta on ateriaa suunnitellessa ensin ajatella, mitä ruokalajeja aikoo tarjota, ja sitte tarkistaa ruokalista, ollakseen varma siitä, ettei mikään noista kuudesta luokasta jäisi pois. Näytteeksi on alempana ruokalista ja selostus sen aineksista, antaaksemme selvemmän käsityksen siitä, mitä säännöstellyllä ruokalistalla tarkotetaan.

Aamiainen: Tuoreita hedelmiä; viljasta keitettyä puuroa maidon kanssa; paistettua munaa paahdetulla leivällä (toast); paahdettua leipää ja hilloa (jam); kahvia.

Hiilihydraatteja on puurossa, paahdetussa leivässä, hillossa, hedelmissä ja maidossa.

Rasvaa on voissa, munankeltuaisessa ja maidossa.

Proteiineja on munissa ja maidossa.

Vettä on maidossa, hedelmissä, munissa y.m.

Kivennäis-aineita on hedelmissä, munissa ja maidossa.

Vitamiineja on hedelmissä, maidossa ja munissa. — Kahvilla ei ole mitään ravintoarvoa.

Kaikki kuusi ravintoaine-luokkaa ovat edustetut, itsekukin suhteellisessa määrässään, joten tuo ateria on säännöstelty. Hedelmissä, maidossa ja munissa on useammanlaatuista ravintoa. Maidossa on kaikkia kuutta lajia, munissa viittä.

Tavallista perheen **kotiateriaa** suunnitellessa, on otettava huomioon, että jos perheessä on lapsia, on niiden suhteen tehtävä eräitä muutoksia, sillä lapset tarvitsevat erilaista ruokaa kuin aikuiset. Kakao tai lasi maitoa sopii paraiten lapsille kahvin sijasta. Lapsille kahvi on vahingollista, eikä itse asiassa miksikään hyödyksi aikuisillekaan. Lapset eivät tarvitse niin paljo lihaa kuin aikuiset, eikä heille pidä antaa niin paljo paistinpannussa käristetyjä ruokia tahi höysteisiä piirakoita ja muita leivoksia. Yksinkertaiset jälki- ja maitoruuat sopivat heille paljoa paremmin.

Onhan siinä monta muutakin huomioon otettavaa seikkaa. Ateriaa suunniteltaessa on, mikäli mahdollista, muistettava käyttää edellisiltä aterioilta jääneet tähteet. Samalla on katsottava, ettei turhaan tuhlaa polttoainetta, sekä kerkiääkö ja jaksaako keittäjä saada suunnittelemansa ruuat määräajaksi valmiiksi. Ei koskaan saa unhottaa, että tehtävänä oleva työ suuresti vaikuttaa väen ruokahaluun. Ulkotöissä oleville on varattava runsaasti voimakasta ravintoa.

Vielä muutamia kokemuksen opettamia neuvoja:

Samalla aterialla ei pidä tarjota liian paljon samanlaatuista ruokaa. Esim. perunat, makaroonit ja riisiryynit ovat liiaksi tärkkelyspitoisia (hiilihydraattiluokkaa) tarjottaviksi samalla aterialla.

Tarjoa helposti sulavia ruokia, eritoten vanhemmille henkilöille, lapsille ja sairaudesta toipuville. Muillekaan ei pidä tarjota useampaa kuin yhtä vaikeasti sulavaa ruokaa samalla aterialla. Älä tarjoa sianlihapaistia ja lihapiirakkaa samalla aterialla.

Huolehdi ruokalajien värinkin vaihtelusta. Jos vadilla on turskaa, perunoita ja sipulia kermavaahdossa, ei se näytä niin miellyttävältä kuin jos sipulin tilalla olisi porkkanoita.

Kuumat ruuat on tarjottava kuumina ja kylmät kylminä.

Joka aterialle olisi varattava sellaisia ruokia, joissa on selluloosaa tai muuta karkeaa pureskeltavaa, niinkuin raakoja hedelmiä tai kasviksia ja ruskeata leipää tai leseohukaisia (bran muffin).

Koeta saada aterioihisi mahdollisimman paljon vaihtelua, mutta älä tunge liian monta ruokalajia yhteen ateriaan. Samaa ruokaa ei pidä tarjota kahdesti samalla aterialla, esim. ei perunasoppaa ja paistettuja perunoita.

Käytä joka ateriaa valmistaissasi niin paljon maitoa kuin suinkin sopii. Ei riitä maidon käyttäminen ainoastaan juotavana, vaan sitä olisi käytettävä ainakin yhden ruokalajin valmistamisessa sekä tarjottava myös jälkiruokien ja hedelmien kanssa.

Käytä niin paljon kuin mahdollista lihan korvikkeita. Riittää, kun on kerran päivässä lihaa, paitsi raskasta työtä tekeville miehille. Lapset eivät tarvitse lihaa yhtään kertaa joka päivä. Munat, juusto ja maito ovat hyviä lihan korvikkeita.

Tarjoa kaikki ruuat siististi ja miellyttävästi asetettuina. Se synnyttää hyväntuulisuutta, virkistää ruokahalua ja tekee aterian maistuvammaksi.

Turhaa on tuhlata rahoja kalliisiin herkkuihin tahi semmoisiin ruokiin, joita jonakin aikana ei ole helposti saatavissa.

Hyvä olisi joka aterialla olla jotain kovaa purtavaa, että hampaillakin olisi jotain tekemistä.

Koeta aina saada esille kunkin ruokalajin oma luonnollinen maku, pilaamatta sitä liikanaisilla maustimilla.

Long Lake

Tulipalo hävitti David Hännisen farmilla viime perjantaita vasten yöllä asuinrakennuksen ja sen sisällä olevan irtaimiston kokonaan. Tuli oli saanut alkunsa lämmityslaitteista. Arvid Felt, joka oli tällöin talonomistajan kanssa kotona (muu väki on asumassa Sudburyssa), huomasi tulen ja hädin tuskin ehtivät he itsensä pelastaa.

Rakennus irtaimistoineen oli noin tuhannen dollarin vakuutuksessa, mutta vahinko on moninkertainen.

Websters Corners, B.C.

Nyt saa kirjoittaa työttömyydestä jos haluaa, niin tämä työttömyys puristaa jo täällä sellaisiakin miehiä jotka eivät ehkä edeltäpäin ole osannut tuota asiaa ajatellakaan, "suurmiehiä", jotka tässä aikoinaan sanoivat työmiehilleen, että "minä tätä runnaan". Tämä huono aika tuntuu näin äkkiä katsoen aivan epäkäytännölliseltä, vaan jos tätä alkaa fikeeramaan pitemmälle, niin tässä voi olla hyviäkin puolia, ei tiedä vaikka tämä aika tekisi kommunisteja sellaisistakin henkilöistä, jotka ovat tulleet sanoneeksi että he ajavat kaikki kommunistit pois paikkakunnalta. Jos tästä pula-ajasta olisi jotain hyötyä näissä mainituissa kysymyksissä, niin kärsisihän tätä sitten mieleiläänkin. Tämä aika on "vaihtelua", ainakin sellaisille henkilöille, jotka ovat isolla palkalla saaneet olla ruoskimassa toisia työäisiä. Kun sitten itsekin joutuu työttömäin ja rahattomain listalle, niin siinä voi olla jo jotain. On se tuo taloudellinen puoli sellainen, että kun alkaa näyttämään jo vähän kuin varmalta toimeentulo, niin melkeinpä pakkaa senkinlaisten alta jäytämään perustusta, jotka ovat tunnustaneet työväenliikkeen oikeaksi.

Taas hiljattain paloi sahamylly täällä lähellä, Port Haneyssa, vaan muuten kuuluu onnistuneen verrattain huonosti koko tulipalo, kun ei olleet lautavarastot palaneet ollenkaan. Liian sateisiin aikoihin jäänyt. Kyllä niitä sahamyllyjä onkin kärventynyt koko monta täällä länsirannikolla viime kesän ajalla.

Maa- ja metsätyöläis-järjestön puhuja Kalle Salo kuuluu tulevan tännekin joskus myöhemmin, kun hän on yleisellä puhujamatkalla. Hän samalla järjestää myöskin maa- ja puutavaratyöläisiä.

Kokouksissa esiintymiseen nähden olisi suotava asia, että ei puheenvuoroissa käytettäisi pistelevää kieltä ketään henkilöä kohtaan, sillä ei se tee hyvää vaikutusta kenenkään tekemiin esityksiin, ei sillä viedä oikealla tavalla asiaa eteenpäin. Olisi sen parempi ja edullisempi mitä sopusuhtaisinta sanamuotoa käytettäisiin. Vaikka ei henkilön tekemää esitystä tahi puhevuoroa hyväksyisikään, niin ei pitäisi pyrkiä valitsemaan niitä erikoisen "sattuvia" sanoja, mitkä loukkaa toisen henkilön tunteita. — V. H.

Kamppailu neuvostovientiä vastaan — on saarron valmistelua

SSSR:n Kansankomissaarien neuvoston päätöksen yhteydessä vastatoimenpiteistä niihin maihin nähden, jotka ovat järjestäneet Neuvostohallituksen kaupalle erikoisen rajoittamisjärjestelmän, Kauppa-asiain kansankomissaarin sijainen tov. A. P. Rosngolts on antanut lehtien edustajille seuraavanlaisen ilmoituksen:

— Äskettäin alkoi ja viime kuukausina on voimistunut lännen maiden kamppailu neuvostovientiä vastaan. Tämän kamppailun lähtökohdaksi he yrittävät asettaa lännen maissa olevan kärjistyneen talouskriisin, jonka syyksi kamppailun alottajat ja johtajat esittävät neuvostoviennin. Luonnollisesti tämä selitys on aijottu taloudellisesti sivistymättömille ja poliittisesti lukutaidottomille aineksille, sillä vähänkin taloudellisia ja poliittisia kysymyksiä ymmärtävä henkilö ei voi olla käsittämättä, että Lännessä elettävä kriisi omaa aivan toisenlaiset ja paljon syvemmät juuret ja syyn sekä, että neuvostovienti ei omaa minkäänlaista suhdetta kriisiprobleemiin.

Tsaristinen Venäjä vei raaka-ainetta absoluuttisesti enemmän kuin SSSR ja sen ominaispaino maailman viennissä oli huomattavammin korkeammalla kuin nykyään. M.m. tsaristisen Venäjän vientiä, kuten tunnettua, pidettiin aivan laillisena, eikä se kohdannut minkäänlaisia protesteja. Mutta aivan toisenlainen suhde on porvarillisilla mailla SSSR:n vientiin.

Puhutaan, että muka meidän viljamme ilmestyminen ulkomaille sai aikaan hintojen alenemisen ja kriisin maatalousmaissa. Mutta, esittäessään tämän todisteen, unhoittavat ne, että viljan hintojen alenemisen prosessi alkoi jo v. 1920 ja jatkui vielä niinäkin vuosina kun meidän viljaamme maailman markkinoille ei viety lainkaan.

Tietysti, ottaen huomioon, että SSSR:ssä on ulkomaankaupan monopoli ja ei ole vientilaitoksia, pörssivälittäjiä, jällenmyyjiä ja muita välirenkaita, me omaamme mahdollisuuden myydä viljamme ei-keinottelu hinnoista, joka eittämättömästi vastaa laajojen kuluttajien joukkojen etuja. Ei saa kieltää, että tällainen tilanne sekä meidän viljamme itse maailman markkinoilla esiintymisen tosiasia, ei voinut olla jossain määrässä vaikuttamatta maailman hintoihin kysynnän ja tarjonnan lain perusteella. Mutta aivan samanlainen ja vielä suurempi vaikutus oli viljan saapumisella Canadasta, Argentiinasta, Yhdysvalloista. Jugoslaviasta ja muista maista, sillä näistä maista viedään viljaa paljoa suuremmassa määrässä kuin SSSR:stä. Kysytään, minkälaisia perusteita on esittää neuvostovilja syyllisenä hintojen alenemiseen ja vaatia maailman hintojen kohottamisen eduksi neuvostoviljan poistamista maailman markkinoilta, vaan ei canadalaista, amerikalaista ja muiden maiden viljaa, jotka huomattavasti ylittäen yleisessä viennissä neuvostoviljan ominaispainon, paljoa huomattavammassa määrässä vaikuttavat hintoihin. Joka tapauksessa neuvostoviljan viennin syrjäyttäminen maailman markkinoilta ei ole toteutettavissa.

Mitä tulee syytökseen dumpingista, niin tämän syytöksen perättömyys ja epärehellisyys tuli riittävässä määrin vedettyä esille Länsi-Europan ja Amerikan auktoriteettisempien talousjärjestöjen sanomalehtien kautta.

Että kamppailu neuvostovientiä vastaan sanellaan ei ainoastaan taloudellisluontoisilla kiihottimilla, on todistettavissa m.m. myöskin sillä, että kamppailun johtajat ottivat itselleen juuri viimeisillä paikoilla olevat maat niistä maista, jotka vievät meidän raaka-aineitamme, tai jotka eivät laisinkaan voi kilpailla niiden kanssa omalla raaka-aineellaan.

Onko tarpellista todistaa, että tämä kamppailu ei missään määrässä olisi lieventänyt Lännen taloudellista laskua? Eikö ole selviö, että maailman taloudellisen kriisin pääsyynä esiintyy teollisuuden ylituotanto ja kulutuksen riittämättömyys ja että tämä ylituotanto voi ainoastaan kärjistyä, jos neuvostoviennin lakkauttamisen tai supistamisen tuloksena suljetaan SSSR:n kulutusmarkkinat ulkomaalaisen teollisuuden tuotteilta? Tällä hetkellä on eräissä lännen maissa teollisuuden aloja, jotka ovat täytetyt ainoastaan neuvostohallituksen tilauksilla, joiden lakkauttaminen voi aiheuttaa täydellisen työn seisahduksen tai suurten tehtaiden ja jopa kokonaisten teollisuusalojenkin toiminnan supistumisen, jolloin työttömyys tulee vastaavasti kasvamaan. Tämäkö esiintyy kriisin vaimentamisen ja heikentämisen keinona? Että ilman vientiä ei mikään maa, ei varsinkaan Neuvostoliitto, joka ei omaa minkäänlaisia lainoja voi kehittää omaa tuontia — ei tarvitse todistella.

Minulta voidaan kysyä, että eivätkö neuvostovastaisen kamppailun alottajat ja johtajat näe niitä surullisia seurauksia, joihin voi johtaa heidän kamppailunsa onnistuminen. Tähän on vastattava, että ensiksikin, kamppailu syntyi ja suoritetaan niissä maissa, joiden omasta syystä ei tähän mennessä ole onnistunut järjestää normaalisia taloudellisia suhteita SSSR:n kanssa, ja tämän vuoksi he itse tulevat suhteellisen vähän kärsimään SSSR:n kaupan lakkauttamisesta tai supistamisesta. He tietävät, että kamppailun surulliset seuraukset vaikuttavat muiden maiden etuihin, joiden jo on onnistunut järjestää vilkkaat suhteet SSSR:n kanssa, ja juuri näiden maiden kustannuksella he haluavatkin viedä kamppailunsa päämäärään. Toiseksi — tämä minun on erikoisesti alleviivattava — kamppailu ei laisinkaan alkanut kriisin tosiasiasta eikä sen tarkoituksena ole eri maiden poliittisen päämäärän ja Neuvostoliittoa vastaan käytävän taistelun yhteinen toteuttaminen. Sotilas-saarron epäonnistumisen jälkeen eivät Neuvostoliiton viholliset jättäneet aseitaan, vaan he teroittavat aseitaan yhä ja joka vuosi tekevät kokeita uusilla neuvostovastaisilla aseilla. Nykyinen neuvostovientiä vastaan tähtäävä kamppailu omaa samanlaisen päämäärän kuin viime vuoden papiston kamppailu, nim. yhteiskunnallisen mielipiteen valmistelu saartoon. Olen vakuutettu, että tämäkin kamppailu saavuttamatta päämääräänsä, romahtaa kuten aikaisemmatkin neuvostovastaiset kamppailut.

Neuvostohallitus ei voi jäädä passiiviseksi päältäkatsojaksi neuvostovastaisissa liikkeissä, joita aiheuttaa tämä kamppailu. Kun äskettäin Ranskan hallitus asetti erikoisen järjestyksen eri neuvostotavarain tuonnille, niin meidän Pariisissa oleva täysivaltainen edustajamme esitti voimaperäisen protestinsa tätä vastaan. Me emme voi sopia erikoislakien asettamisessa SSSR:lle, jota vastaan meidän protestimme olikin tähdätty.

Mutta sittenkään ei saa rajoittua vain yksistään protesteihin, jos ne eivät saavuta tarkoitusta. Hiljattain julkaistu SSSR:n Kansankomissaarien neuvoston päätös velvoittaa Kauppa-asiain kansankomisariaattia sovelluttamaan vastaavia puolustustoimenpiteitä keinotekoisia esteitä ja kieltoja vastaan, jotka aiheuttivat erikoisilla laeilla ja määräyksillä.

Tämä on SSR:n Kansankomissaarien neuvoston päätöksen ydin.

Sodasta sotaan

"Me kysymme, — kirjoitti kuukausi sitten lontoolainen "Times", kääntyen Nankingin puolen, — onko tuhoisan kansalaissodan jatkamisesta mitään hyötyä, silloin kun Kiinan voimat ja varat ovat lopussa. Kiinan yleiseen tilanteen erittely puhuu epäilemättä sen puolesta, että Nankinginkaan hallituksen kannalta katsottuna leikki tuskin maksaa vaivaa".

Mutta "Times" on jättänyt huomioimatta sen, että jos Nanking nyt lopettaisi taistelun tähän, olisi se sen varma tappio, etenkin nyt kun pohjoinen hallitus on asettunut Pekingiin. Ilman muuta hyväksyä pohjoisen hallituksen nykyinen asema olisi Nankingin taholta keskushallituksen nimestä kieltäytymistä, ei vain asiallisesti, vaan myöskin muodollisesti.

Tähän ei Nanking tietenkään tule menemään ja se tulee kaikesta huolimatta jatkamaan taistelua, toivoen saavuttavansa sellaisen molemminpuolisen ratkaisun, joka takaisi sille vaikka muodollisen voiton ja jonka kautta se edelleenkin jatkaisi "koko Kiinan kontrollia".

Toiselta puolen taas Mukdenin pohjoinen kenraaliblokki, etenkin viimealkaisten taisteluntappioiden jälkeen, olisi halukas tekemään väliaikaisen rauhan sellaisen sopimuksen pohjalla, joka antaisi sille mahdollisuuden säilyttää ja laajentaa armeijaansa, jolloin omaa "kontrolliaan" varten ainakin Henanin ja Shandunin.

Muuten monet seikat puhuvat siitä että taistelevien puolien kesken on käyty kauppaa jo pitemmän aikaa.

Ensishanin tappiot Tsinanfussa ovat huomattavasti kallistaneet vaakakuppia Nankingin puolelle. Viimemainitun voitot ovat olleet ilmeisesti epäedullisia Mukdenille. Tämä seikka joudutti Mandshurian armeijan ilmestymistä näyttämölle. Tshansueljanin mandshurialainen armeija heti ensi töikseen valtasi Tjantsinin ja Pekingin.

Tshansueljanin esiintyminen ei kutenkaan ollut erittäin miellyttävä yllätys ei Nankingille eikä pohjoisille joukoille. Melkein seuraavana päivänä Pekingin hallituksen muodostamisesta Enin, Fynin ja "Gomindanin laajennetun täysistunnon" edustajat suostuivat vapaaehtoisesti luovuttamaan Pekingin Tshansueljanille, mutta tämän ehdoksi he asettivat sen vaatimuksen, että Mandshurian armeijan on avoimesti yhdyttävä pohjoisiin joukkoihin.

Tshansueljan ei kuitenkaan erikoisesti välittänyt pohjoisesta hallituksesta, vaan jatkoi liikettään avoimesti ilmoittaen, että hän muka toimii Nankingin antamien ohjeiden mukaan ja on valmis ottamaan vastaan Nankingin tarjoaman ylipäällikön apulaisen paikan. Tuloksena oli, että pohjoisen hallituksen täytyi ilman muuta hiljalleen hävitä. Mutta ei Nankingin hallituksellakaan ole erikoista ilon aihetta. Esiintyen nimellisesti "keskushallituksen" kuuliaisena palvelijana, Tshansueljan itse asiassa katkaisi Nankingin joukoilta tien Tjautsjniin ja Pekingiin.

"Timesin" erikoiskirjeenvaihtajalle antamassaan haastattelussa on Tshansueljan ilmoittanut, että hänen esiintymisensä tarkoituksena on sodan lopettaminen ja sellaisen reformin aikaansaaminen Nankingin taholta, joka tyydyttäisi kaikkia luokkia ja "kaikkia poliittisten kantojen vivahduksia", t.s. kaikkia poliittisia puolueita. Hän toivoo muka, että yhden puolueen hallitusmonopooli hyljättäisiin ja sen tilalle muodostettaisiin perustuslaillinen hallitus.

Heti muutamien päivien kuluttua Tshansueljan häpeilemättä esiintyi Gomindania vastaan. Pekingin hallituksen etunenään hän asettaa Tshutsitsjanin, entisen sisäasiain ministerin Juanshikajen hallituksessa, yhtä mielenosoituksellisesti vaatii hän amnestiaa Tshantsunshanille ja viime mainitun päästämistä poliittiseen toimintaan. Lopuksi on hän kategorisesti esittänyt vastalauseensa Gomindanin komiteain toimintaa vastaan hänen "kontrolli"-alueellaan.

Viimeisten tietojen mukaan on Tshansueljan julkaissut julistuksen, jossa kehoittaa Nankingin hallitusta lopettamaan sodan ja ehdottaa kutsuttavaksi yleiskiinalaisen konferenssin Pekingiin.

Vaikka Nankingin sanomalehdistö kuinka huutaisi Tshansueljanin kuuliaisuudesta, puhuvat yllämainitut seikat kyllin selvää kieltä siitä, että "Nankingin hallituksen erikoisvaltuuksilla" toimiva Mandshurian klikki on itse asiassa isku Nankingia vastaan. Epäjärjestykseen joutuneiden Ensishanin ja Fynjuisjanin joukkojen tilalle tulee uusia voimia, Nankingia kehoitetaan lopettamaan sotatoimenpiteet ja "tyydyttämään kaikki poliittiset virtaukset", mikä itse asiassa johtaa Pohjois-Kiinan kontrollista kieltäytymiseen. Jos päästään hallituksen re-organisointiin siinä mielessä, että Gomindan syrjäytetään hallitusmonopoolista, saa Nanking tästä palkkioksi nimellisesti edustaa sekä Pohjoista että Etelää, että kaikkia muita ilmansuuntia. Tällainen on Nankingille ehdotetun sopimuksen tosiasiallinen sisältö.

Hyväksyä tällainen ehdotus on samaa kuin tunnustaa itsensä voitetuksi. Ei hyväksyä — merkitsee sodan jatkamista, mutta nyt jo melkoista voimakkaampaa vastustajaa vastaan, ja tämä silloin, kun Nankingin sotavoimat ovat hajallaan, finanssivarat on loppuun kulutettu ja liikemiespiirit vaativat itsepintaisesti rauhaa. Millaisten siirtojen ja valtioviisaiden yhdistelmien avulla tulee Nanking etsimään ulospääsyä tilanteesta, miksi muuttuu huomenna tämänpäiväinen pohjoinen liitto ja millaiset suhteet syntyvät viimevainitulla Mandshurian klikin kanssa — on vaikea sanoa eikä se niin tärkeätä olekaan. Tärkeätä ja samalla kiertämätöntä on se, että Kiinan vastavallankumous on joutunut ratkaisemattomien ristiriitojen taikaympyrään, joka synnyttää yhä uusia ja uusia aseellisia yhteenottoja. Mandshurian joukkojen ilmestyminen "välittäjäksi" Kiinan sisäosiin ei suinkaan takaa rauhaa, vaan on asiallisesti uusien sotien tekijä. Sodista voi tehdä lopun vain Kiinan työläisten ja talonpoikien voittoisa vallankumoustaistelu.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland
1410 Stanley Street, Montreal,
Room 918
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adie Saarimäki, 319 Bay St., Toronto Ont. — H. P. Albert Hermanson 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Copper Cliff, Ont. — Charles E. Magnusson, 54 Dock St., Saint John, N.B — G. W. Törnroos, 551 Howe St., Vancouver, B.C.

Työläisen Taskukalenteri

On tänä vuonna erilainen kuin ennen

Vuoden 1931 Työläisen Taskukalenteri on jo heti ulkoasultaankin toisenlainen kuin ennen. Samaa voidaan sanoa sisällöstäkin. Kalenterista on tänä vuonna jätetty pois kaikki pitkät lavertelevat artikkelintapaiset kirjotukset, mutta sensijaan on se täynnään uusimpia tilastoja eri aloilta sekä aina tarvittavia faktallisia tietoja. Kuukausien päivien yhteydessä oleva tila muistiinpanoille on samanlainen kuin ennenkin, mutta on niiden lisäksi varattu neljä sivua tärkeimmille muistiinpanoille, kuten osotteille y. m.

Taskukalenteri on valmis, joten joudattakaa tilauksia.

Hinta kuten ennenkin 35c.

Box 69 VAPAUS Sudbury

Työväen puolustus

A. E. Smithin matkaohjelma

Canadan Työväen Puolustusliiton kansallinen toimeenpaneva komitea on päättänyt lähettää Liiton pääsihteerin, toveri A. E. Smithin organisoimis- ja rahankeräysmatkalle Canadan tärkeimpiin keskuksiin, hankkimaan rahallista avustusta käsillä olevia juttuja varten sekä elvyttämään Liiton yleistä rahallista ja organisatorista tilannetta.

Tovereitten kaikkialla kehotetaan avustamaan toveri Smithiä ja saattamaan hänen kiertomatkansa mahdollisimman onnistuneeksi. Smith vierailee:

Marrask. 19 ja 20 p. Lethbridge, Alta.
„ 21 p. Calgary, Alta.
„ 22 p. 24 p:ään Edmonton, Alberta. Puolustuskonferenssi pidetään sunnuntaina.
„ 25 p. Drumheller & Wayne, Alta.
„ 26 ja 27 p. Saskatoon, Sask.
„ 28 p. 30 p:ään Regina, Sask.
Joulukuun 1 p. Kipling, Sask.
„ 2 ja 3 p. Brandon, Manitoba.
„ 4 ja 5 p. Winnipeg, Manitoba.
„ 6 ja 7 p. Fort Frances, Ont.
„ 8 p. 11 p:ään, Fort William ja Port Arthur, Ont.
„ 12 p. North Bay, Ont.
„ 14 p. Sudbury, Ont.
„ 15 p. Toronto, Ont.

Toverillisesti
CANADAN TYÖVÄEN PUOLUSTUSLIITON TOIMEENPANEVA KOMITEA,
A. E. SMITH, pääsihteeri. H. GURALNICK, organisatiosihteeri.

Leveän leivän kaupunki

Kirj. A. NEVEROV

Mishka sai kuulla, että Trofim oli kotoisin Kasanin kuvernementista, oli ollut neljässä kaupungissa, oli lähtenyt kotoaan kuusi kuukautta sitten ja nyt yritti päästä Tashkentiin. Jos pääsisi sinne ei kotiin enää palaisikaan. Kovin oli huono heillä Kasanin kuvernementissa, ei ollut mitä syödä, senvuoksi juuri Trofimin isäkin kuoli ennen aikaansa — ainoastaan kahdeksanneljättä vuotiaana. Kaksi kertaa hän oli ollut sodassa, mutta sinne ei kuollut, nyt nälkä kaatoi.

Mishka virkkoi:

— Nyt on talonpoikien laita huonosti. Meikäläiseltä mieheltä otetaan, meikäläiselle ei anneta...

— Täytyy liittyä puolueeseen — [illegible] Trofim.

— Minkälaiseen?

— Bolshevikkien.

— Ottaisivatko nuo?

— Jonkun ottavat, toisia eivät ota.

— Bolshevikkeja ei kehuta, — sanoi Mishka.

— Joukossa on jotakin niin bolshevikkeinkin joukossa, — huokasi Trofim jälleen.

Asemalla paloi ainoa lyhty.

Oli myöhäinen.

Mishkan mielessä vaeltelivat ikävät mietteet.

Vaunuissa,
vaunujen alla,
vaunujen takana

eivät ihmiset enää survoneet eivätkä huutaneet, he olivat kuin tahallaan vaienneet, olivat puristaneet hampaansa tiukasti yhteen, sulkeneet nälkäiset suunsa.

Pimeässä, peloittavassa hiljaisuudessa, jonka leikkasi yksinäinen lyhtypaha, itki vaimo lapsineen kaksiäänisesti, yksitoikkoisesti ja sydäntävihlovasti. Toinen ääni oli ontto, sairaasta sisimmästä kumpuava, toinen — toivottomia äännähtelyjä. Väliin se paisui, kohosi korkealle, väliin taas ynisi tuskin kuuluvasti värisevänä.

Äänet palmikoituivat,
ne kiristyivät,
kohisivat.
Ne ajelivat toisiaan.
kuin kaksi puroa.

Ja mitä katkerin suru, joka on helposti kirgiisien laajalle arolle, virtaa pitkin kahta virtaa pienelle asemalle. Sitä ei voi suunnata eteen eikä taakse päin.

Trofim sanoi Mishkalle osoittaen naista:

— Tuli vieraalta seudulta tänne, nyt ei jaksa palata.

— Tunnetko sitten hänet?

— Kaikki tunnen, olen neljä päivää kulkenut tällä asemalla. Se matkusti miehensä kanssa, mutta mies otti ja kuoli, tuonne se kuopattiinkin...

Mishkan mieleen työntyi ikäviä ajatuksia.

Hän istui Trofimin kanssa vieressä asemaan ahtaassa eteisessä aivan ovien luona, he kertoivat toisilleen omista kotikylistään, joista parastaikaa eivät tietäneet, mihin suuntaan ne olivat jääneet. Mishka kertoili laiskasti ja kuunteli haluttomana. Väsytti saman ajatteleminen, väsytti sen jokapäiväinen toistaminenkin. Kiinni siristettyjen silmien edessä —

auki avattuna nauhana —
kulki ohitse Tashkent, ennennäkemätön kaupunki,
kylläinen,
runsasleipäinen,
hymyilevä.
Katsovat sieltä isoina vuorina:
mustan leivän palaset,
valkean leivän palaset,
vuorivehnä,
vesivehnä.

Jyvä on vallan toisenlainen kuin meillä — kovin järeä...

Keskeyttäen Mishkan ajatuksen kuiskasi Trofim äänekkäästi valvovan äänellä:

— Montako naulaa sitten syöt?

— Missä?

— Kun tulemme Tashkentiin.

Mishka mietti hetken, kohotti paisuneita silmäluomiaan ja sanoi hiljaa:

— Monta!

Kauan itki vaimo lapsineen.

Koirat haukkuivat aseman takana.

Miehet yskivät pimeässä.

Trofim ja Mishka kannustivat toisiaan hyvillä toiveillaan. He lupailivat matkustaa yhdessä. Kuunnellessaan koirien haukuntaa näki Mishka äärettömän, asumattoman ja asumuksettoman aromaan, ja tätä aroa pitkin juoksentelivat nälkäiset koirat aukiammottavine kitoineen tuhatpäisenä laumana, ne ajoivat takaa isoa, pörröistä koiraa, jolla oli leivänkannikka suussa, ne pyörivät suunnattoman suurena keränä. Koirien karvatukot lentelivät jäätyneen kuun valossa erämaisen aromaahan. Koirien silmät paloivat, hampaat kirkuivat... Koirat raatelivat toisensa kuoliaaksi, jostakin ilmestyi uusia, ne karkasivat asemalle villinä laumana, hyökkäsivät Mishkan kimppuun, ruhjoivat alleen. Nousivat siitä ylös, taaskin heittäytyivät, tarttuivat sekä takkiin, että lippalakkiin. Mishka riuhtaisi itsensä irti, avasi kuolemankauhuissaan nukahtaneet silmänsä, ei ymmärtänyt kerrassaan mitään. Huutoa, melua, kiroilemista, uikutusta, Trofimia ei ole vieressä.

— Veturi tulee!

Voihketta. Huutoa. Itkua.

— Päästäkää menemään!

— Auttakaa!

— Puristatte kuoliaaksi!

— Jumala!

— Iske vasten hampaita!

— Ei voinut jäädä pienelle asemalle, asumattomaan kirgiisiläiseen aromaahan:

nälkä teki lopun,
täi tappoi,
suru murhasi,
epätoivo...

Tartutaan kiinni katoista, pyöristä, puskureista, vaunun portaista — kunpa vain pääsisi pois tältä kauhealta, autiolta seutukunnalta. Riippua käsin, kulkea laahustaa ratapölkkyjä myöten tarttua vaikkapa vaunun takaosaan — kunhan vain olisi päässyt lähtemään, juoksemaan karkuun nälkäistä, hiipivää kuolemaa.

Koirien karvatukot lentelivät jäähtyneen kuun alla.

Koirien silmät paloivat.

Hampaat irvistelivät.

— Jumalan — äidin — laske!

— Tsaarin ristin nimeen!

— Toverit!...

Mishka alkoi pyöriä rattaana. Häntä pyörrytti.

Hän ei jaksanut saada aukkoa tavattomaan ihmisseinään vaunujen luona.

Elävä seinä huojui, hän siirteli kyynärpäin, peräytyi taaksepäin hyökkäsi sivullepäin, vaelsi toiselle suunnalle. Ei ollut voimia hypätä elävän aaltoilevan seinän päälle, ei ole voimia irtautua siitä. Se veti mukanaan, se painoi, pyöritti kattilassaan, ahdisti ja puristi.

Mishka ryntäsi pienen, jäähtyneen veturin luo, vastaan juoksi Trofim niinikaistale yllään pienenä, naurettavana pappina, lyhyessä messukasukassaan.

— Pääsitkö?

— Mihin?

Kipaise kanssani?

Mishka ilostui sanomattomasti — kaksin oli aina toista kuin yksin.

Hän tarttui Trofimia niinipalaan, he juosta hyppäsivät ukkojen ja akkojen ohi, vaunujen sivuitse. He tulla juoksivat aivan peräpäähän, siellä seisoi sotamies. Katsahtivat sotamieheen jo kaukaa, ryntäsivät eteenpäin.

— Seis! — sanoi Trofim. — Täytyy kiivetä katolle. Painaudumme mahallemme — kukaan ei meitä huomaa...

Mishka nousi Trofimin hartioille — katolle oli pitkä matka.

Kurottautui vähän tarttuakseen koukusta kiinni — lipesi, kaatua romahti, iski Trofimia jaloillaan päähän.

Trofim suuttui, huusi:

— Akka! Asetu alleni seisomaan!

Kovin satutti Mishka itsensä, mutta ei ollut aikaa itkemiseen.

Hän asettui Trofimin alle, Trofimin kädetkin lipesivät, iski jaloillaan Mishkaa päähän.

— Vikkelästi toiseen paikkaan — ei tästä pääse...

— Käteni raapaisin.

— Vuotaako verta?

— Vähän vuotaa.

— Ripota hiekkaa päälle!...

Kun veturi vihelsi peittäen savullaan ihmisten päät, makasivat Mishka ja Trofim mahallaan vaunun katolla. Trofim kuiskasi helpottuneena haistellen pölyistä kattoa:

— Vähän vielä olemme elossa? Heti me lähdemme...

22.

Ankarasti repi kirgiisiläinen tuuli Mishkaa ja Trofimia, se tahtoi vallan heittää heidät asumattomalle arolle. Ja kun he katsoivat kumaraisia akkoja ja ukkoja, jotka olivat liimautuneet vaunujen kattoihin kiinni, tuntui heistä aivan kuin he olisivat uineet ilmassa, maan yläpuolella, aron yllä, eikä kukaan olisi koskaan ylettynyt heihin, kukaan häirinnyt heitä. Vain yhden ainoan kerran puserlui Mishkan sydän kokoon — vastapäätä mies näet huudahti:

— Nyt se kuoli!

Mishkan jalkojen juuressa makasi nainen hiukset hajallaan, kasvot ylöspäin ja kuollein, avoimin silmin tuijotti kaukaisen taivaaseen. Kapea sinervnyt nenä, liikkumaton, ammollaan oleva suu keltaisine irvistelevine hampaineen, valtoihinsa saanut pelko sotkivat Mishkan ajatukset, kovasti löi tuskainen sydän.

Trofim katsahti välinpitämättömänä.

Miehet niinikään välinpitämättöminä painoivat partansa alas ja ajattelivat omia asioitaan. Eräs heistä sanoi:

— Heitettävä se on, ettei synniksi koituisi!

— Mihin?

— Katolta pois.

Mishka.

Suljettuaan silmänsä umpeen hän ajatteli Lopatinoa, kotiin jäänyttä äitiään, juoksi ajatuksissaan Tashkentiin, mutta irvihampainen kuollut vaimo peitti äidin ja Lopatinon, Tashkentin, jonne ei koskaan päässe perille. Levottomana hän silmäili kuollutta ja kuiskasi Trofimille:

— Kuka hän on?

— Nälkäinen.

— Heittävätkö sen?

— Päivällä ei voi heittää — näkevät...

Äärettömän iso pilvi juoksi esiin, liimasi auringon ja peitti mustana vuoteenuutimena junan. Juna matkustajineen tunkeutuu tähän pilveen, leikkelee sitä vihellyksin, huutaa, rääkyy eikä mitenkään jaksa sitä välttää. Latistiko sitten pilvi vai kulkiko tie vastamäkeä pitkin, mutta pyörät lopettivat tanssimisensa, vaunut lakkasivat heilumasta. Vetäen verkalleen häntäänsä kulki veturi hiljaista vauhtia valmiina pysähtymään kokonaan. Yht'äkkiä läikähti rankka, sakea sade kuin valtavan isosta vesikauhasta ja alkoi rummuttaa likaista räsntynyttä kattoa. Miehet ryhmittyivät läjäksi, Liikkumattomina istuivat Mishka ja Trofim Trofimin niinikaistaleen alla. Vain kuollut vaimo makasi entisellään kasvot taivasta kohti. Kuolleita avonaisia silmiä valeli rankkasateen vesi. Mutta kun suunnaton pilvi repeytyi pieniksi hattaroiksi ja pilven kappaleet alkoivat ryömiä aromaan yli pudotellen viimeisiä pisaroitaan — koitti kostea, kylmä ilta.

Pienen pienenä täplänä näkyi edessäpäin pieni asematalo.

Läheisessä laaksossa kulki kameeleja.

Törmän takana tuprusi savua.

Trofim sanoi Mishkalle, jonka alaston ruumis värisi:

— Paleletko?

— Entäs sinua?

— Vähän.

— Nälättää! — sanoi Trofim jälleen.

— Minunkin on nälkä, — tunnusti Mishka.

— Osaatko kärsiä?

— Entä sinä?

— Kaksi päivää olen jaksanut kärsiä.

Mishka ei tahtonut olla toveriansa huonompi, siksi hän nyökäytti varmasti päätään.

— Koetetaanpa kärsiä.

Asemalla miehet hyppelivät hätäisesti alas. Vaunun katolle jäivät vain Mishka ja Trofim sekä kuollut nainen irvistelevine hampaineen. Täysikuu oli kohonnut korkealle asematalon yläpuolelle, syleili kuollutta ruumista ja katsahti aukinaiseen suuhun. Mishkaa alkoi peloittaa, mutta Trofim virkkoi levollisena:

— Me emme hyppää maahan. Jos hyppää, ei helpolla pääse toiselle aktolle. Jos jää tälle paikalle käy silloin huonommin. Pelkäätkö kuolleita?

— Entä itse?

— Mitä niitä pelkäilee, eiväthän ne seisomaan nouse...

Juna seisoi hetkisen.

Pimeässä huidottiin lyhdyllä veturin luona, puskurit iskivät toisiinsa ja —

yöhön,
kylmään kosteuteen

lähtivätvaunut ikävissään liikkeelle laiskoina leikkien pyörillään.

Livahti ohitse viimeinen koju.

Himmeällä silmällään katsahti viimeinen lyhty.

Vaunujen yläpuolelle kohotti kylmä kuu keltaisen, kaljun päänsä.

— Kylmä! — sanoi Trofim. — Anna kun halaamme toisiamme.

Mishka aukaisi märän pikkutakkinsa, ja Trofim syleili niiniriekaleen alla häntä vapisevin käsin painaen omaa vatsaansa toisen vatsaa vastaa, rintaansa rintaa vastaan.

Yhtä lujaa Mishkakin halasi toveriaan, levitti takiknsa liepeet Trofimin selän päälle. He huokuivat kylmässä, pimeässä yössä toistensa kasvoille ja matkasivat vaunun katolla pienenä, kaksipäisenä myttynä, joka oli yhdistetty uppiniskaiseksi tahdoksi, yhteisenä päämääränään pelastaa henki, maksoi mitä maksoi.

— Minun on nyt lämpöisempi! — sanoi Trofim.

— Minun myöskin, — myönteli Mishka.

Hengitä vähän toiselle poskelle!

— Hengitäkö sinä minua?

— Kyllä...

Lyhyenä hetkenä syntyi molempien sydämessä lämmenneen ystävyyden tuntematon riemu. Sitä ei kertoiltu sanoin, he matkasivat äänetі, mutta molemmat tunsivat sen siitä, kuinka hyvä oli olla kahden, ei peloitfanut...

Ja kuollut vaimo, joka ei enää peloittanut, oli sanovinaan heille:

— Sillä tavalla, lapsukaiset, juuri niin!...

(Jatket.)

TILATKAA VAPAUS!

Joulu lähenee

Joululahjoiksi olemme ostaneet tovereille, ystävillemme ja tuttaville kaikellaista porvarillista romua. Miksikäs emme tänä vuonna ostaisi työläisten omasta liikkeestä sellaista lahjaa jolla olisi pysyvä arvo ja samalla hyödyllinen lahja saajalle. Hyvä kirja on parhain joululahjaksi, jos kerran aijomme lahjoja ostaa. Vapauden kirjakaupasta on sellaisia lahjoiksi sopivia kirjoja saatavana. Luettelemme tässä muutamia niistä.

KOMMUNISTINEN MANIFESTI, kirj. Marx—Engels	sid.	$1.00
MAAILMAN TALOUDELL. TYÖV. LIIKE, kirj. Losovsky	„	.75
TALOUSMAANTIEDE, Plebs League	„	.75
SAKSAN KUMOUSTAISTELUT, Karl Marx	„	.75
MURROSAJAN LAULUJA	„	.75
KOTILIEDEN LÄÄKÄRIKIRJA, toim. Karolina Eskelin	„	6.50
YLEISEN TERVEYSOPIN ALKEET, prof. Taavi Laitinen	„	1.75
KANANHOITOKIRJA, Ilkka	„	1.25
KEITTOKIRJA, Miina Valli	„	2.00
KOTIRUOKA (Otavan kust.)	„	1.85
KASVIS-KOTIRUOKA (keittokirja kotia varten)	„	1.25
LUOTEISVÄYLÄ, Roald Amundsen	„	2.00
7000 KM. HALKI AFRIKAN AAVIKOIDEN	„	1.25
AUTO-KIRJA, Yrjö Weilin	„	2.00
VOIMISTELUN SANASTO, sanoin ja kuvin	„	1.75
TIE TERVEYTEEN, K. Beewald	„	1.00
JESUS-TARU, Georg Brandes, (suom. A. B. Mäkelä)	„	.75
TYÖN HISTORIA, A. Tjumenew	„	.85
LENIN JA LENINISMI, L. Stalin	„	.75
1000 SANAA ENGLANTIA (mainio oppikirja)	„	1.75
ENGLANTILAIS-SUOMALAINEN SANAKIRJA (Halonen)	„	2.65
SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN SANAKIRJA (Arminen-Aaltio)	„	2.65
A. REKOSEN TASKUSANAKIRJA	„	1.75
SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN SANAKIRJA (S. Alanne)	„	5.50
ENGLANNIN KIELIOPPI, K. Brekke	„	1.50
MAATALOUDELLINEN KÄSIKIRJA, Wm. Marttila	„	1.25
IKUISET UHRITULET, Lauri Luoto	„	1.50
POMPEIJIN VIIMEISET PÄIVÄT, kirj. Bulwer-Lytton	„	1.75
BEN-HUR, kirj. Levis Wallace	„	1.75
IVANHOE, kirj. Walter Scott	„	1.75
KOTKAN LEMPI (Napoleonin ja Josephinen rakkaustarina), kirj. E. Barrington	„	1.40
MATKUSTUS MAANKESKIPISTEESEEN, Jules Verne	„	1.00
OLEN KAUHEA PORVARI, Clement Vautel	„	1.15
KUN RUUSU PUHKEAA, Louisa M. Alcott	„	1.00
LENTÄVÄ HOLLANTILAINEN, Fr. Marryat	„	.70
DAVID COPPERFIELD, Charles Dickens, 2 osaa	„	3.25
ANDREAS JELKY, Hevesy	„	1.00
PYHIMYS JA HÄNEN NARRINSA, Agnes Sunther, 2 osaa	„	2.25
VAIMO, JONKAS MINULLE ANNOIT, Hall Caine, 2 osaa	„	2.50
IHMISEN HERRA, Hall Caine, 2 osaa	„	2.50
KLONDYKEN KUNINGAS, Jack London	„	1.25
AURINGON POIKA, Jack London	„	1.00
MARTIN EDEN, Jack London	„	1.50
PAKKOPAITA, Jack London	„	1.50
IHMISSYÖJÄIN SAARILLA, Jack London	„	1.00
KADOTUKSEN KANSA, Jack London	„	1.00

Ylläolevat kirjat ovat kaikki sidotut hyviin koviin kansiin. Tilatkaa osoitteella:

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69 SUDBURY ONT.

Jobitöitä valmistetaan

Vapauden kirjapainoon otetaan tehtäväksi kaikenlaatuista siviilityötä, kuten kirjekuoriin nimen painoa, kirjeenpäitten valmistusta, lasku ja statementtien tekoa ja mitä tahansa yksi taikka useamman väristä jobityötä. Osastoja, yhtiöitä, osuusliikkeitä ja yksityisiä kehotetaan lähettämään tarvitsemiensa töitten valmistuksen Vapaudessa tehtäväksi. Työ tehdään ensiluokkaista ja hinnat ovat kohtuulliset. Lähettäkää tilauksenne osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury. Ont.

Columbia Phonograph Levyjä

Vapaudella on nykyään myytävänä Columbian levyjä. Hinnat ovat samat kuin kaikkialla muuallakin, nim. 60 senttiä levy. Ostamalla levynne Vapauden kirjakaupasta, kannatatte omaa liikettänne.

Levyjä voidan tilata kaikkien Vapauden lukuisien asiamiesten välityksellä. Levyjä lähetetään kaikkialle Canadassa. Lähetyskulut maksetaan, olkoonpa tilaus isompi taikka pienempi.

Saadessanne levytilauspakettinne joko postissa taikka expressissä, avatkaa paketti heti konttorissa ja katsokaa, että kaikki levyt ovat eheitä. Jos ne ovat rikkinäisiä vaatikaa kulettajayhtiö maksamaan korvauksen.

Vapaudella on toistaiseksi varastossa seuraavat levyt:

10 tuuman levyjä 60c

Tehkää tilauksenne nopeasti niin että saatte levynne ajoissa. Pyytäkää luetteloa levyistä ja niiden hinnoista.

Hannes Saari ja mieskvartetti
3131 Iltalaulu / Tonavan Aallot
3131F Tonavan Aaallot, Valssi laulu / Iltalaulu
3109F Priki Efrosiina I osa / Priki Efrosiina II osa
3088F Uskoton ja Petollinen Julia / Laivan Kannella
3082F Juomarin Laulu / Lontoon Jenny

Ernest Paananen
3132 Mennäästä Poijat / Harmaveden Rannalla

Shalman trio
3130 Kesäilta — En koskaan voi unhoittaa sua / Elokuun Kuutamo, Valssi

Katri Lammi
3127F Urali / Pikku Äiti

Kuuno Sevander, Baritooni
3140F Lempi, sun säveleesi soi (suosittu laulu) / Elon tiellä, (suosittu laulu)
3134F Tuletko Tyttö Tanssiin / Römperin Tanssit
3118F Kuutamossa Venäjän / Erien Rannalla
3121F Tanssit Tarvaisen Torpassa / Kiikalan Polkka

Hiski Salomaa, Koomikko
3137 Vapauden Kaiho, marssi / Elisan valssi, laulu
3111 Häät Remulassa / Dahlmannin Paartit
3081F Savonpiian Amerikkaan Tulo / Emännät Piknekissä
3073F Vanhanpiian Polkka / Laulu Taiteilijoista
3045F Askon Kolmirivinen / Tiskarin Polkka

Leo Kauppi, Koomikko
3141F "Eitule suvi" / "Kalle parka"
3135F Villiruur, valssi laulu / Emma, valssi laulu
3123F Mikko ja Miina / Elämään Kyllästymisestä
3114F Kesälaitumelta / Herra Adamson
3106F Pikku Liisa / Yhteinen Susannamme
3101F Ma Odotan Sua / Mun Eukkoni On Maalla
3083F Aika Poika / Laivan Kannella
3079F Talkoo Polkka / Honolulu
3069F Sjöman Anderson 1 / Sjöman Anderson 2
3067F Oi Tyttö Tule / Meren Aallot Valssi
3060F Renkjussi Palajaa Sodasta / Herra Petteri
3058F Kulkijaksi Luotu / Juhannustanssit Paksulassa
3052F Salkolan Syntymäkemut / Kallaves
3049F Laulu On Iloni ja Työni / Heitä Huolet Pois
3040F Kuuliaiset Kottilassa / Helmi ja Kalle
3032F Maailman Matti / Rivakka Polkka

Jean Theslöf, Baritooni
3155F Markkinapoika, kansanlaulu / Suomalaisen ratsuväen marssi (laulu)
3108F Tieni Kulkee Mandaljaan / Nichavo
3028F Mustalaisen Surulaulu / Vanha Mustalainen
3019F Oulun Susiteetissa / Pohjolan Hääe
3126F Laulu Tulipunaisesta Kukasta / Nuijamiesten Marssi

Saima Newland, Soprano
3098F Oi Bajadeeri / Oikeaan ja Vasempaan
3066F Tuomien Valkoiset Tertut / "Vilja"—Iloisesta Leskestä

Hänninen ja Williams.
3138F Hännisen polkka-monio polkka / Hännis-masurkka

Akseli Vuorisola, Baritooni
3085F Katinka / Alaska
3117F Hoo Hii O Hei / Sorjosen Ryyppyreisu

Julius Siik, baritoni.
3150F Lypsäjän laulu, kansanlaulu / Jannen hanuripolkka, kupletti
3153F Viulu-Sampan laulu ja häilyvä nainen / Ähä-Ähä, kansanlaulu

Matti Jurva, Baritooni
3147F Kulkijan kaiho, valssi / Antin hääpolkka
3152F Kun Pusta uinuu .... Säest. Antti Kosolan orkesteri / Kahdellainen suudelma
3096F Kylpymatka / Ilta pienessä kaupungissa

Hannes Saari
3144F Kaivosmies, (laulu) / Tienraivaaja, (laulu)
3122F Muisto / Armahani
3115F Kesävirkistystä / Armas Vanhaksi Jo Käyn
3109F Priki Efrosiina, I osa / Priki Efrosiina, II osa
3082F Juomarin Laulu / Lontoon Jenny
3088F Laivan Kannella / Uskoton ja Petollinen Julia
3086F Punavangin Laulu / Volgan Lotjamiesten Laulu
3080F Orjan Kevät / Korven Raatajille
3078F Vanha Madrid / Koster Valssi
3072F Sinikellot / Musta Ratsu
3065F Kehtolaulu / Meripojan Tervehdys
3064F Sonja / Raatajan Serenaadi
3062F Saukkosen Avioero / Oi Mistä Saataisiin
3059F Valko Tuomet / Ei Kyytimies Kiirettä
3036F Meripojan Heilat / Chrysantemum
3034F Volgan Aallot / Tämä Maa
3013F Iloinen Meripoika / Kulkurin Masurkka
3076F Viivin Jenkka / Pois sormet

Aino Saari
3075F Soita Mustalainen Soita / Kuutamo Yö
3071F Venäläinen Kehtolaulu / Babette
3044F Mustalaisruhtinatar / Inga Pieni
3039F Sorakumpujen Vainajille / Tehtaassa

Jennie Anderson, Soprano
3120F Soita Somer, Helkä Hiekka / Etsiessä

Ilmari Hautala
3149F "Sakilaisten laulu / Ikäneito pelastusarmeijasta

Väinö Sola, Tenori
3100F Sinä Sanoit / Hyvästi
3097F Kaunihin Keijukainen / Sotamiehen Laulu
3022F Sain Paljon Luoalta Ma Armahain / Heilillein Ma Laulelen

Otto Pyykkönen, Tenori
3026F Viaporin Valssi / Vangin Laulu
3009F Lemminkäisen Laulu / Pojat Kun Raitilla Laulelee
3008F Syystunnelma — Kuula / Yks' Lauantai-ilta
3004F Laivapoikain Laulu / Yks Haamu Seiso Marjanan Ovella
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni / Vapaa Venäjä
3006F Kesä-illalla / Tuomet Valkeina Kukkii
3002F Aamulaulu / Lapsuuden Koti
3000F Isontalon Antti ja Rannanjärvi / Se Oolannin Sota

Martti Similä, Baritoni
3054F Sepän Sälli / Jo Kaikki Suomen Järvet
3043F Merimiehen Hyvästijättö / Aamutunnelma
3041F Härmän Pojat / Marjalunnin Jussi
3038F Hallin Janne / Ostron Tyttö

Tom Vehkaoja, Baritooni
3136 Minä Olen Härmän Kankahanpäästä / Niin Kauan Minä Tramppaan
3112F Nuor Vaimoni Sai Poikasen / Hevospaimen Häämatka
3124F Kasakan Laulu / Sotilaan Laulu

Jallu Honkanen
3146 Yksin, valssi-laulu / Turlita tuohitorveen, kansanlaulu
3129F Mirri Sairastaa, ja Tiu, Tau, Tilhi / Mamman Oma Matti, ja Satu Vuoresta

Hilja Vilonen, Soprano
3087F Vanha Sanna / Kaipaava

Ida Lovarti, Mezzosoprano
3063F Antti Tanssitti Mua / Paimen Poika

S. Mustonen, Soprano
3001F Kevätlaulu / Äiti, Äiti Älä Soimaa

Muhoksen Janne
3024F Juomalaulu / Merimies Rakkautta

Markus Rautio.
3143F Turkin sota, hauska monoloogi / Merimiesjuttu

Adolf Hovi, Tenori
3105F Suruhan Se Sorti Nuoren Pojan / Valtion Varsalla, Marssi
3103F Inarin Järvi / Milloin Raukka Onnen Saan?
3056F Vappulaulu / Orjan Kevät

Walfrid Lehto, Tenori
3042F Aikoja Entisiä / Heilini Soitteli

Juho Koskela, Tenori
E9032 Orpopojan Valssi / Kalle Aaltonen
3154F Mustalainen, arkesterin säest. / Orvon kyyneleet

Otto Laurinen, Baritoni
3091F Minun Enkelini / Sireenien Kukkiessa

New Yorkin Laulumiehet
3119 Karjalainen Marssi / Kullan Ylistys

Willy Larsen, Harmonikka
3027F Rakkauden kaiho, valssi / Suomen polkka
3110F Muistoja Pohjolasta / Muistoja Synninlaaksosta, Willy Larsen
3092F Elokuun Kuutamo, Valssi / Säk'järven Polkka
3035F Evelina Polkka / Unennäkijän Valssi
3031F Helmi, schottise / Viimeinen Valssi
3030F Syystunnelma, Valssi / Hämärä, Polkka
3021F Yksin, Valssi / Heilani Kanssa, Polkka
3020F Taikayö / Pohjalaispolkka,
3018F Lyytin Polkka — Surut Pois, polkka / Tyttöjen vienti
3015F Kaipuu Valssi / Kerenski

Elmer Ronka, Orkesteri
3125F Unkarilainen Tanssi No. 5 / "Venäläinen Fantasia"

Finnish All Star Tri
3116F Ruusujen Tuoksu / Ma Sua Auttaa Tahdon

Jahrl'in uusi kvintetti.
3145F Joll'et uskalla sinä .... Schottiisi / Uudenmaan masurkka
3113 Sotilaan Tanssi / Mustalaisen Valssi
3102F Vanhat Toverit, Marssi / Lundby, Valssi
3089F Päivänpaiste, Valssi / Syysaamuna, Masurkka
3057F Sorretun Elämä, valssi / Barrikaadeille, marssi
3033F Yli Aaltojen, valssi / Tonavan Aallot, valssi
3011F Kulkurin Masurkka / Vapaa Venäjä

Willie Larsen, Trio.
3151F Soittajan kohtalo, valssi / Poikain vienti, schottiisi
3139F Muistoja Karpateilta, valssi / Seurasaaren polkka

Lauri Herranen, Harmonikka soolo
3070F Klarinetti Polkka / Muistojen Valssi
3053F Salon Ruusu, masurkka / Keskiyön Valssi
3051F Laurin Sotiisi / Katkenneet Kielet, vals

Matti Söderlund, Harmonikka
3133F Aamurusko, sotiisi / Paraati-marssi
3107F Punkaharju, Valssi / Lappeenrannan Rakuuna Polkka

Antti Kosolan orkesteri.
3148F "Lancasteria valssi" / "Atlannin polkka

Harmonikka kvartetti
3023F Kaiho, Valssi / Vihuri, Polkka

Viola Turpeinen ja J. Rosendahl Harmonikka ja Viulu
3077F Kulkurin Serenaadi / Vanhanmaan Sotiisi
3074F Hollolan Polkka / Hämärä Sotiisi

Stein Ostman Orkesteri
3130F Elokuun Kuutamo, Valssi / Kesä Ilta
3104F Honolulun Kuutamo, Valssi / Merenneito, Sotiisi
3099F Aamuinen Koi! / Hawaijan Yö, Valssi
3093F Taika Yö Laulu / Mustalaisen Kaipaus
3095F Suru, Valssi / Moskova, Marssi

S. Sosialisti Orkesteri
3094F Venäläinen Surumarssi / Sonja, Valssi

Suomi Orkesteri
3050F Sikermä Suom. Lauluja, I osa ja II osa
3046F Mä Oksalla Ylimmällä Valssi / Saksan Polkka

Suomalainen Taiteilija-Yhtymä
3128F Kelluvalla Pinnalla, Polkka / Koko-Maailman Valssi

Thanlow Instrumental Quartette
3037F Mustalainen Kehtolaulu

Columbia Soitto-kvintetti
12055F Nuoret Neitoset, Vals / Carolina, Sotiisi
12047F Pikku Ystäväni, Sotiisi / Aaltojen Kuningatar
12045F Kaiku, Masurkka / Kodin Terveiset
12060F Löytölapsi, Valssi / Metsän Kaikuja, Valssi
12014F Kultainen Valssi / Venäjän Kaunotar
12050F Suutele Minua, Valssi / Luna (Kuu), Valssi
12038F Mylly Synkässä Metsässä / Naurava Viheltäjä
3025F Joulupukin polkka / Rauha Myrskyssä, valssi
12049F The Quen of the Wales, valssi / My Little Friend, valssi
12055F Young Ladies, valssi / Carolina, sotiisi
12059F Cuckoo valssi / Harves Feast, polkka

Nullo Romani, viulu
14368M Sei Tutta Bella / Ten Commandaments, valssi
12095F Neapolitan Nigths, valssi / Midnight valssi
14473F La Siciliana, polkka / Serenda di Rimpiando, masurkka
12014F The Russian Beauty, valssi / Golden valssi

Tehkää tilauksenne allaolevilla osotteilla:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

VAPAUS MONTREAL BRANCH,
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

Toverukset

Kirj. PAUL LAAKSO

tivät ajatukset samalla radalla.

— Kunpa loppuisi pian tämä pitkä yö, eikä tulisi koskaan toista. Vaan nurjan yhteiskunnan kirous oli vuotanut ylitse runsaammin kuin monille muille, ja niin jatkui ajatus edelleen. — Niitä öitä on vielä tuleva monta loppumaton jono pitkiä piinallisia öitä, joissa yksi tunti on pitkä iäisyys.

— Minä en ole oikein hyvinvoipa, aloitti jälleen toinen. — Taidan tulla sairaaksi. Kun vain menisi tämä yö ohitse, niin ehkä huomenna olisi lämpöisempi.

— Viluttaako sinua? Ota tämä minun takkini lisäksi, sillä minulla ei ole hätää kun olen terve.

Sairas katsahti vierellään nojaavaan toveriinsa, joka näytti hämärältä varjolta mustaa terästä vastaan. Repaleisen takkinsa sisään oli tämä koettanut saada kasvonsakin suojaan purevalta viimalta. Hänen rinnassaan läikähti vilpitön säälintunne joka poisti hetkeksi ankaran vilunpuuskan hänen vastatessaan.

— Ei minua viluta. Päähän hiukan koskee, mutta ehkä se johtuu kylmistä valvotuista öistä. Ja mitä sinulle sitten jäisi itsellesi — ei muuta kun repaleinen paita.

— Voinhan minä pitää ruumistani liikumalla lämpöisenä. Samalla hän hypähti tarttuen yläpuolellaan olevaan rautakiskoon, alkaen siinä voimistella. Hetken kuluttua hän kiipesi kaltevaa pohjaa myöten ylös, aikoen katsella ohitse kiitäviä paikkoja. Vaunun laidan ylöpuolella pilkisti hänen päänsä tummaa taivasta vasten, kadoten samassa näkyvistä. Oli kuin ilmavirta olisi sen viittänyt poikki. Luisuttuaan jälleen pohjalle hän sanoi:

— Kyllä täällä on sentään parempi. Niinhän se iski kuin piiskalla vasten kasvoja, kun nostin pääni yli vaunun laidan. Kuin korvataksen äskeisen tappionsa veti hän päänsä kauluksen suojaan niin syvälle, että takki otti vastaan, sitten hän jatkoi: — Taitaa pian pyrähtyä, näkyi etäällä isomman paikan valot.

Kitisten kiljuvat jarrut. Veturi tempoilee äkkinäisin nykäyksin melkoin pysähtynyttä junaa. Viimein tempoilu lakkaa, kuuluu jättiläisen kevyt henkäily kun se vapaana pitkästä vaunujonosta kiirehtii ahmimaan täytettä mahaansa. Junan toisen veturin kirkkaat valot hyväilevät vaunujen katonrajaa. Kuin valonheittäjän tutkiva katse se siirtyy toisaalle veturin kääntyessä mutkaisessa vaihteessa.

— Tule, menemme tarkastamaan onko yhtään avo-ovista umpivaunua minne voimme muuttaa, kuiskasi toinen. — Mutta sinähän taidat olla aivan jäässä. Lähde niin voit juoksemalla ottaa lämmintä.

— En voi, päähäni koskee niin kovasti. Tuo äskeinen tempoilukin oli sen vallan halkaista. Mutta olethan sinä itsekin kuolemassa viluun, virkkoi sairas, katsellen valokajastuksessa vierellään värjöttävää olentoa.

Hetki olisi tämä kadonnut vaunusta, kuului etenevät juoksuaskeleet, jotka suuntasivat suoraan kohti asuntoa.

Juna oli jo liikkeellä, eikä toveria vielä kuulunut. Hän oli varmaan mennyt liian etäälle eikä kerinnyt takaisin. Kolkko yksinäisyydentunne valtasi sairaan. Hetkessä hän kaisitti mitä tehdä. Hypätä pois junasta, kyllä aamulla löytää toverinsa. Tämän ei jos aikeissa toteuttaa tämän, kun jossain heitettiin hehmyt nyytti putosi lattialle. Perässä liukui hänen viereensä huohottava olento, joka alkoi puhua:

— Vedä nämä sukkarisat jalkoihisi. Tässä on vanha takki, se on kyllä likainen ja kostea, mutta kyllä se lämmittää päältäpäin. Kääriessään ympärilleen vanhaa säkkiä, hän puheli edelleen:

— Olin vähällä jäädä... En kerinnyt tarkastamaan vaunuja. Kävin hiukkaan monessa paikassa, mutta sain lopulta itsellenikin hiukan verhoa.

Katsellessaan säkkiharteilla kyyröttävää toveriaan valtasi sairaan voimakkain toveruustunne. Se viltti veljenrakkauden. Hänen teki mielensä sanoa kiitos tuosta ryysyisestä olentoa. Kuinka korvaamattomasti olikaan hänen tuomansa vaateriekaleet. Ei miljonääri voi tuntea sellaista tyytyväisyyttä kuin hän, tuntiessaan kylmän hiukan hellittävän kuumeisesta ruumiista. Luoden katseen, hän kysyi:

— Mitä sinä niin keskellä yötä näit sairaat? Tapasitko ihmisiä valveilla?

— En, mutta yhden koiran kylillä, joka tahtoi tarrata kinttuuni kun olin nämä löytänyt eräästä kovajasta, jonne olivat viskatut, vaan sillekin olen kiitollinen, sainhan lämmintä juostessani.

Mailli mailiita katkeaa taival, joskin se tuntuu iäisyydeltä kulkurin kyydissä. Katkennut on myöskin yön selkä, kun mäkeä kajastus ilmoittaa aamutuntien saapuneen. Aikataulunsa näkyy myös olevan junallakin, vai lieneekö omia aikojaan pysähtynyt keskellä erämaata olevalle sivuraiteelle, jossa itsepintaisesti alkaa odottamaan jotain. Etäältä kuuluva kohina ratkaisee kaiken. Se päästää ohitseen nopeasti kulkevan pikajunan, jonka pehmeillä lämpöisillä vuoteilla nukkuvat aamu-uniaan rappeutuneet elostelijat, jotka rientävät kaupunkiin aikaansa kuluttamaan. Siellä myöskin turhamaiset herrasnaikkoset näkevät kauniita unia kalleista koristeista, mihin vain saisi enemmän rahaa tuhlattua. Junan saavuttua kaupunkiin, he "rasittavan matkan" jälkeen kohtelevat ärtyisenä palvelijoita, jotka auttavat matkatavaroita odottavaan autoon. ...

Ajatus siirtyy omaan saapumiseen. — Hypätä alas kulkevasta junasta ennen kaupunkia, tahi valppaan asemapoliisin kynsiin ...

Juna odottaa vielä vastakkaiseltakin suunnalta tulevaa pikajunaa. Kylmyys tuntuu käyvän sietämättömäksi odottajille. Junan kulkiessa ei kylmä tuntunut niin kankealta, jatkuihan matka edes eteenpäin. Vilun kynsissä kamppailevat toverukset olivat äänetı, kunnes toinen kärsimättömänä aloitti:

— Kyllä tämä on saatanallista ihmisrääkkäystä. Tähän asti on ruumis vielä kestänyt pitkäaikaisen nälän ja vilun, mutta taitaa se lopultakin sortua.

— Ei ole ihme jos sortuukin. Pirullisen sitkeä onkin meikäläisen ruumis kestämään!

Katsahdettuaan toveriinsa, hän äkkiä kiipesi vaunun laidalle. Luotuaan pikaisen silmäyksen ympärilleen, hän sanoi:

— Vanha puiden lastauspaikka. Me jäämme tähän. Saahan täällä edes lämmintä siksi kun tulet terveemmäksi. Ehkä sitä saa jotain suuhunsakin kun tekee tarkastusmatkan ympäristöön.

2. Nuotiolla.

Ennenkuin junain kohina oli lakannut kuulumasta, roihusi iloinen nuotio kiven suojassa, jonne ei tuuli sopinut. Suloinen lämpö hyväili sairaan ruumista. Unohtui kestetty kärsimys. Uni veti vastustamattomasti puoleensa. Ajottain käyvä vilunpuuska herätti katselemaan nuotion ympärillä hääräilevää toveriaan, joka lisäili keräämiään puupalasia tuleen. Ja tärkeän näköisenä hän löytämässään peltitörpössä näytti keittävän jotain — arvatenkin vettä. — Hän oli taas vaipumassa uneen kun ääni herätti jälleen:

— Juo tämä kuuma vesi, se lämmittää sisältäpäin, sitten voit nukkua. Minä pidän kyllä huolen nuotiosta. Ehkä voimme illalla jatkaa matkaa eteenpäin.

Kun hän jälleen heräsi, alkoi illta hämärtää. Äkkiä palasi mieliin viime yö. Vaan nyt tuntui kaikki niin toisenlaiselta. Päässä ei tuntunut kivistystä, ei viluttanut. Nuotiosta levisi suloinen lämpö. Mutta jotain oli erikoista, josta ei heti päässyt selville, se oli — polttava nälkä. Vielä kerran oli kulkurin sitkeä ruumis voittanut. Se oli karkoittanut salakavalan hyökkääjän, joka vastustajan heikkoutta hyväkseen käyttäen oli iskenyt ruumiiseen. Nyt huusi voittaja ruokaa, vaan oliko se yksin voittanut? Totta totisesti ei! Tuossa nuotion vieressä torkkuva ryysykasa oli yhtä suuri, ehkä suurempikin tekijä hyökkääjän karkoittamisessa.

Herättämättä torkkuvaa toveriaan hän antaa ajatuksen edelleen kulkea vapaata latuaan. — Nuokin nuoret kasvot pitäisi uhkua tervettä elinvoimaa, vaan nyt on niissä kärsimyksen uurrot ennen aikojaan. Niistä kuvastuu äärimmäinen katkeruus, synkkä viha. Ja kuitenkin ne tulkitsevat jalon hellyyden, suurimman uhrautuvaisuuden, jota on harvoilla. Nuo synkät rypyt otsalla, tiukkaan puristuneet huulet, eivät kerro armoa vastustajille silloin kun aika koittaa ... Tuossa ryysykasassa on pelottava vastustaja, kun kostonaika saapuu. Nälkäisenäkin on sillä oleva pantterin notkeus ja voima. Jospa olisi miljoonia hänenkaltaisiaan miehiä, niin vyöryn tavoin alkaisi se liikkumaan murtain esteet tieltään ...

Katsoa elämän pohjalle. Kurkistaa sen valtavaan liejukkoon jossa vallitsee tinkimätön laki — auta itseäsi tahi sorru. Siellä sen ankaruus on pyyhkäissyt ihmisiltä luonnon antaman sukulaisuusrakkauden, joka erikoissitein yhdistää perhekunnat toisiinsa. Se on opettanut heidät näkemään kaikki kärsivät samoina siskoina, veljinä. He eivät voi auttaa omaisiaan nähdessään näiden sortuvan. Tämä pakkolaki on työntänyt luonnonlainkin kumoon ...

Työttömyyden kirous oli se joka heidätkin saattoi kuljeksimaan paikasta toiseen. Kulkiessa kestetyt kärsimykset olivat liittäneet heidät voimakkaalla toveruussiteellä. He tiesivät kumpainenkin sen olemassaolon. Siinä ei ollut itsepyyteitä, se oli rehellistä, vilpitöntä. Kumpikin oli valmis antamaan toiselle caamansa leipäpalan, käyttämättä sitä salaa oman nälkäisen vatsansa täytteeksi. Näin ollen pystyttiin laskemaan virkistävää huumoria pitkienkin ruoka-aikojen välillä. Tämä oli yläpuolella tekopyhän toveruuden...

Säpsähtäen heräsi torkkuja, alkaen huolellisesti kohennella tulta. Heittäen huolestuneen katseen makaavaan kumppaniinsa, vaan äkkiä hänen silmänsä kirkastuivat, huomattuaan tämän olevan valveilla.

— Olet nukkunut koko päivän hän virkkoi. — Taidat olla terveempi, koska loppuajan nukuit rauhallisesti. Minäkin tuossa hiukan torkahdin, ja herätessäni peljästyin että tulet ovat sammuneet.

— Ei minulla enään ole hätää, kuumeen alku on voitettu. Siitä kiitos sinulle toveri. Nyt voimme jatkaa matkaa ensimäisellä junalla.

— Emme voi pimeässä ottaa kiinni. Yksikään juna ei ole pysähtynyt päivällä tähän. Ne ajavat kovalla vauhdilla, on hyvä jos valoisalla pääsee mukaan. Mutta ehkä aamuyöllä pysähtyy sama juna josta jäimme, jos se kulki aikataulun mukaan.

— Siis olemme tässä yön. Et ole tainnut itse nukkua ensinkään. Minä pidän vuorostani valkeasta huolta että voit rauhassa levätä.

— Kyllä me voimme molemmatkin sen tehdä. Puita on ympärillä riittämiin. Nälkä kyllä kohteliaasti herättää lisäämään niitä tuleen. En uskaltanut sinun tähtesi lähteä tarkastamaan olisiko asuntoja lähistöllä, joista olisi ehkä saanut ruokaa. Pahaenteisesti välähtivät hänen silmänsä, kun hän jatkoi:

— Ja olisi varmaankin saanut!

Kun hän hetken perästä lepäsi kyljellään tuijottaen nuotioon, mutisi hän itsekseen:

— Minä olen varma että olisi saanut- ...

Synkkä pimeys ympäröi joka puolelta. Aika-ajoin nuotion valo laajensi aluettaan saaden sen ulottumaan ensimäisiin puihin, joiden rungot kuvastuivat aavemaisena synkkää taustaa vastaan. Mutta siinä synkkä seinämä alkoi työntämään sitä takaisin. Mutta rengas supistui kunnes se saavutti aivan nuotion reunan, josta se äkkiä taasen ponnahti puiden turviin, alkaen jälleen hyökkäyksensä. Jossain etäällä haukkui koira, tahi lieneekö yksinäinen susi, joka nälkäisenä etsi itselleen seurakumppania ...

Taas oli yönlehti kääntynyt menneisyyteen kulkurien muistikirjassa. Aamuhämärässä kuuluva junankohina sai nuotiollaolijat jalkeilleen. Vastahakoiselta tuntui jättää lämmin nuotio. Nälän järkkymätöntä vaatimusta oli toteltava. Vihaisesti ärjyi veturi kajeassa aamuilmassa. Se tuntui lisäävän vauhtia. Sillä oli kiire pikajunan edellä seuraavalle asemalle. Sijoittautuessaan ratapenkereelle pienen välimatkan päähän toisistaan huutelivat he keskenään:

— Vauhti on liian kova. Siis ensimäinen ja toinen vaunu, ei yhtään turhaan ohitse. Samassa syöksyy puhiseva veturi ohitse. Nopeasti tilalle tulleen vaunun eturipaan tarrautuu käsi, kuin näkymätön voima nostaa jalat maasta, koko ruumis lennähtää vaunun seinää vastaan, mutta ote oli kestänyt. Kun molemmat kädet olivat vankasti kiinni rivassa ja jaloille löydetty askelrauta, oli vasta aikaa tarkastaa miten toverin oli käynyt. Toisen vaunun etupää oli tyhjä, hietikossa kieriskeli tämä, jonka ote oli hellinnyt.

Kymmenkunta vaunua kerkesi mennä ohitse ennenkuin hän oli uudestaan jalkeillaan. Ponnistaen kaikki tarmonsa, ottaen tulisia juoksuaskeleita yritti hän uudelleen. Näytti kuin vaunun seinässä olisi ollut voimakas magneetti, joka tempasi sivulla olevan juoksijan, imien kiinni seinämään. Ote oli kestänyt.

Kun he hetkistä myöhemmin kohtasivat toisensa katolla, sanoi toinen huolestuneella äänellä:

—Pelkäsin että hätäännyksissä otat kiinni peräpäähän, silloin se olisi heittänyt kiskoille.

—Olen niin köykäinen että ilmavirta heittää sivulle, ja jos lyön kämmeneni vastamaalattuun vaununseinään, niin seuraan mukana.

Nauraen he lähtivät etsimään sopivampaa olinpaikkaa.

3. Kaupungissa

Näytti kuin kaikki kulkurit olisivat kerääntyneet yhteen kaupunkiin. Repaleisia olentoja oli laitakaupungin osat tulvillaan. Kylmä ja nälkä olivat ajaneet heidät ihmisten ilmoille etsimään suojaa itselleen. Valtava työttömyys oli ajanut tehtaista, liikkeistä, rakennuksilta, kaikilta aloilta tuhansia samaan joukkoon. Niillä ei ollut asuntoa ei ruokaa. Poliisit heitä häätivät pois kaikkialta. Rohkeimmat olivat uskaltautuneet mennä hienoston kaupunginosaan toivossa saada ruokaa, vaan sieltä tuli vielä kiukkuisempi lähtö. Pelkäsivät väkivaltaisuuksia.

Törkyinen satama-alue vilisee täynnä koditonta sakkia. Sieltä ei poliisikaan niin ahdistele, arvelee kaiketi ympäristön paremmin vastaavan repaleista sakkia. Autioina ovat laajat satama-altaat. Kuin muuttolinnut, ovat laivat lähteneet Poissa on helvetillinen melu, joka jolloinkin oli täyttänyt laajan sataman jokaisen sopen. Ei kuulunut vinssikoneiden rämisevää ääntä, eikä kiirehtiviä huudahduksia ja kirosanoja. Tuolla katoaa pieni pukseeri mutkikkaaseen altaaseen, näyttää kuin se nuuskisi jotain piiloutunutta laivaa, ajaakseen senkin ulos merelle, häiritsemästä pois sataman rauhallisuutta. Surkastunut vanha veturi kailee tyhjiä vaunuja satamaraiteilta, saatuaan ne yhdeksi jonoksi alkaa niitä kiidättämään jonnekin pois talveksi rauhoitetulta alueelta.

Ulkona redillä seisoo viimeinen lähtevä rahtilaiva. Se täydentää kolivarastoaan vierellä seisovasta hiililaivasta. Usvan kaltaisena leijailee musta, tuskin lävitsekuultava nokiharso kummankin ympärillä. Lapioiden kalskahtelu teräksiseen kanteen todistaa miesten viimeistelevän työtänsä. He heittelevät täkille tippuneet kolit luukkujen ammottaviin suihin, jotka viimeisistä lapiollisista täyttyvät reunojaan myöten. Hetken kuluttua erkanee nokiharson sisältä poistuva laiva, kadoten omaan synnyttämäänsä savupilveen...

Tavaramakasiinin seinustalla hiukan erillään toisista, seisoskelevat toverukset katsellen toivottomalta näyttävää näkyä. Kylmä viima saa joukot liikehtimään seinustoilla. Joukkojen kasvoilla näkyy pidätettyä uhmaa. Tämä saa toverukset keskustelemaan keskenään.

— Kuulehan toveri, minä olen varma, että tuo joukko alkaa pian ottamaan itselleen ruokaa. Pieni kekäle heitettynä sakkiin, saa sen leimahtamaan liekkiin heti paikalla.

— Lyhyt aika korkeintaan, niin täytyy ratkaisun tulla. Eikä ole muuta tietä kuin ottaa missä on, tahi kuolla kädet ristissä nälkään, ja sitäkään eivät kaikki suostu tekemään, kun ruokaa kerran on.

Kierroksellaan kävelevä satamapoliisi saapuu heidän eteensä. Hänkin tuntuu olevan tavallista ärtyisämpi. Ehkä jotkin lukuisista ryysyläisistä ovat uhmanneet hänen virkaintoisuuttaan. Heitelleet pilkallisia huomautuksia, kun kaikkialta häädettiin pois, sillä eihän voinut olemattomiin hävitä eikä maan alle painua. Jokatapauksessa hän tahtoi näyttää mahtiaan, ja edustaa jäykkää virkavaltaa, jota ei sovi uhmata, antaen viittauksen kalikallaan että on parempi lähteä kävelemään. Mutta kun se ei tuottanut toivottua tulosta, vahvisti hän sen ärjäisyllä:

— Ettekö usko, että on lähdettävä!

— Minne? kuuluu välinpitämätön vastaus.

— Vaikka helvettiin! Mitä te siinä varrotte?

— Elonkorjuuta ja ruumisvaunuja, tulee pilkallinen vastaus.

Kiukusta punaisena tarttuu virkavalta vastaajan kaulukseen, heittäen tämän nurin. Töykeästi alkaa hän häätämään miesjoukkoa seinustalta. Mutta pian hän huomasi olevansa uhmaavan joukon kanssa tekemisissä. Ne ympäröivät joka puolelta, heitellen pilkkasanoja. Päästyään nolostuneena pois joukon keskeltä, alkoi hän kiirein askelin rientämään ivallisten huutojen säestäessä.

— Olisi pitänyt se hakata, eikä päästää menemään. Poliisit ovat vain nälkäisten kimpussa, jättäen rikolliset rauhaan. Saatte nähdä, että se tuo kaltaisiaan meitä karkoittamaan. Minne me menemme? Mistä saamme ruokaa? Meidän täytyy ruveta OTTAMAAN sitä...

Kaupungin laidassa ratapihan lähettyvillä vartoili kaksi kulkuria junaa. Edessä oli tuntematon taival. Sarja piinallisia öitä vartoi lävitse käyjää, ettei kulkurin kirjassa kääntyisi tyhjää lehteä. Ratapihalta lähtevä jättiläisveturi puhkuu valtavasti, se on lähdössä täysinäisin vatsoin matkalle. Noustessaan vielä hitaasti liikkuvaan junaan sanoo toinen toverilleen:

— Ennenkuin viimeinen lehti on kirjoitettu emme mekään nälkäisenä lähde matkalle!...

Muistojen Virittäjä

Hennalan Tapahtumista Vuodelta 1918

Hennalassa toverimme kärsivät kidutukset, joita työväenluokka ei koskaan unohtaa saa.
Sitä varten on toveri Aalto tämän kirjan kirjottanut
"ETTEI TOTUUS UNOHTUISI"

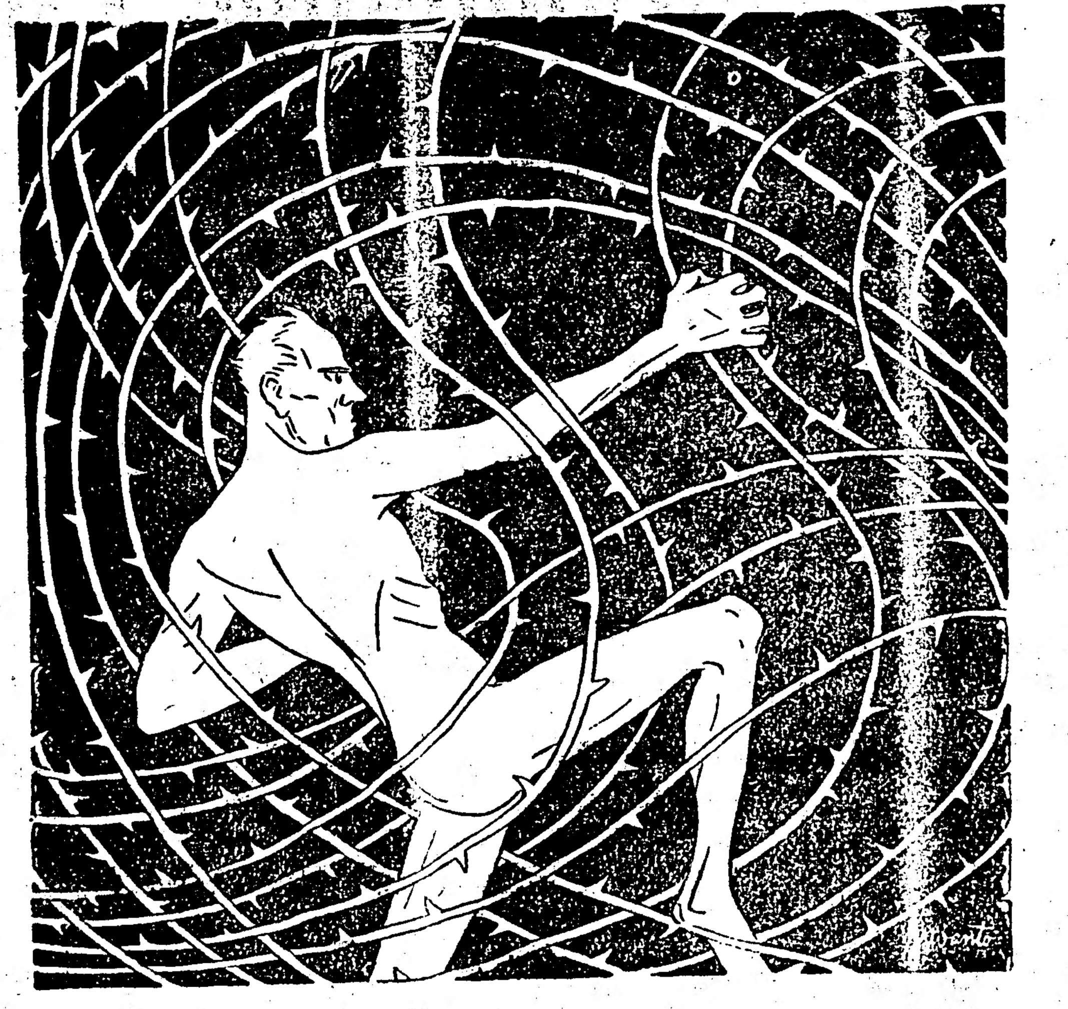

Väinö Aalto

Sisu vaa'alla

"Mutta tehdä itkuvirttä niistä muistoista — ei kannata. Kyllä työväki tietää mitä on nälkä, mitä kärsimykset. Ja sitäpaitsi: ei kannata valittaa. Vastaisuudessa saavutettavan voiton tunne tukkeaa kyllä muistojen veriset haavat."

Näin selostaa tekijä alkulauseessaan kirjansa tarkoitusta ja sellaisena se lukijoille tarjotaan.

TAISTELUHENGEN SYTYTTÄJÄ ON TÄMÄ KIRJA

Kirja on kirjotettu henkevästi, esittäen tapahtumat elävinä, aivan kuin olisimme niiden tapahtumien keskellä nyt, synnyttäen voimakkaan koston tunteen, joka sellaisena asettaa eteemme velvollisuudet luokkaamme kohtaan.

Tekijä on onnistuneesti, yksinkertaisin värein kuvaillut eläviä Punakaartilais-tyyppejä — suomalaisia työläisiä, palauttaen muistiin vankilaelämän kaikki kurjuudet, niin elävästi, että luettuaan "SISU VAA'ALLA", ei nuo tapahtumat enää milloinkaan unohdu.

SUOMEN VERIKEVÄÄN TAPAHTUMIA EI OLE AIKAISEMMIN BOLSHEVISTISESTI KIRJALLISUUDEN AVULLA SELOSTETTU, JOTEN TÄMÄ TEOS ON ENSIMÄINEN ALALLAAN.

JOKAISEN TYÖLÄISEN TULEE TÄMÄ KIRJA ITSELLEEN HANKKIA.

Sitä saa S. S. Kustannusliiton kaikilta asiamiehiltä tai suoraan kirjakaupoistamme.

Hinta 85c.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69—Sudbury, On.

Lähettäkää minulle heti ——— *kpl. Väinö Aallon kirjaa "SISU VAA'ALLA", josta maksuksi liitän $*———, *velottakaa tiliäni,* (ristatkaa tarpeeton ohje pois).

NIMI ————————

OSOTE ————————

TILATKAA kopiopaperinne Vapaudesta!

Olemme onnistuneet saamaan kestävyydestään hyväksi tunnettua englantilaista kopiopaperia. Tämä paperi taataan 3 vuoden ajaksi, että ei kuivu eikä tartu käsiin. Meillä on tätä olemassa kahta eri kokoa. Tavallista konekirjoituskokoa ja isompaa kokoa. Isompaa kokoa laatikon hinta $2.50 ja pienempää $2.25.

Osastot, osuuskaupat, näytelmäseurat, näytelmäseurojen johtajat ja monet muut yksityiset, jotka paljon tarvitsette kopiopaperia, tilatkaa tällä huokealla hinnalla laatikko. — Meiltä saatte myöskin konekirjoituspaperinne. Hinta 35 senttiä pauna.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, Ont.

P. MANNISEN SAUNA

Avoinna joka päivä paitsi sunnuntaina ja maanantaina kello 3 ip.—12 ip. Lauantaisin klo 1 ip. —2 ap.

PUHELIN 1582
171 PINE ST., SUDBURY, ONT.

Huom.! Huom.!
Tulen antamaan hierontaa
Mannisen saunalla.
Phnoe 1582. 171 Pine St.
KUSTI JÄRVI

Torontolaisten huom.!

Suomalainen suutariliike on avattu 69 Duncan Street, joka jatkuu McCaul Streetistä etelään, alapuolelta Queen Streetin. Työ tehdään hyvin ja kohtuullisella hinnalla.

S. Nurmi
69 Duncan St., Toronto, Ont.

KÄHERTÄJÄ
644 Lagauchetiere St. W.
MONTREAL, QUE.
Puhelin Lang. 2910.
U. ELORANTA

HUOM!

Siistiä lämpimiä HUONEITA vuokrattavana. RUOKAA tarjoillaan samassa paikassa.

178 Cedar St., Sudbury.
Phone 457 W.

Senia Järvi,

7 UP ja Howdy

Ainoa valmistaja Sudburyn piirissä.

Star Bottling Works
Sudbury, Ont.
252 Regent St. Puh. 946

J. JARVIS
ASIOIMISTO
Huone 108, Huron Chambers
Puhelin 2189 — P.O. Box 1187
SUDBURY, ONT.
Lakiasioita, asiakirjoja, kansalaispapereita, siirtolaislupia y. m.
Kiinteimistölainoja
Vaadittaissa tavattavana iltasin

Suomalainen Ruokala
Tarjoaa huoneita ja ruokaa päivittäin ja viikottain.
5 Widmer St., Toronto, Ont.
Telefone Elgin 9960.
TILDA MOISIO

Tunnit 1—3 i.p. 6—8 30 i.
Puhelin Trinity 7248
Tohtori N. LANDIS
Spesialisti miesten, naisten ja lasten taudeille.
387 Dundas St. W., Toronto.

SIISTI HUONE vuokrattavana
Kahdelle miehelle eli pienelle perheelle
387 Antwerp Ave., Sudbury.
HELMI SIVULA

Jouluksi Suomeen

Halifaxista
(Oslon tai Kööpenhaminan kautta)
SS. "Oscar II"
Marrask. 24
SS. "Frederik VIII"
Jouluk. 11
Halvat piletin hinnat

Edellinen matka sopii niille, jotka haluavat lähteä aikaisemmin. Jälkimäinen taas niille, jotka tahtovat yllättää juuri joulunpyhiksi kotiinsa saapumalla. Joulu alkaa laivaan päästyänne. Erinomainen puhtaus, palvelus, jouluruuat, konsertit, elokuvat, joulukuuset, tanssia, leikkejä, urheilua, y.m. hauskuutta.

Ei mitään vaikeutta Kanadaan takaisin palatessa. Annamme tarpeelliset neuvot ja ohjeet sitä varten. Käykää asiamiehemme puheilla tai kirjoittakaa meille jo tänään paikkavarauksesta.

Ensi vuoden loistoseinäkalenterin lähetämme ilmaiseksi ja postivapaasti kaikille jotka ilmoittavat nimensä ja osoitteensa meille. Tehkää se heti.

SCANDINAVIAN AMERICAN LINE
969 St. Antoine St., Montreal, Que.
461 Main St., Winnipeg, Man.
8th Ave. & 1st St., E. Calgary, Alta.
1321 Fourth Ave., Seattle, Wash.
J. W. AHLQVIST,
Box 69.
Sudbury, Ont.

uomalainen uokala
Queen St. West.
ONTO, ONT.
tti Salo
Adelaide 7531

22 Elm St.
Ovi 118, Sudbury

ARTHURIN
onparantola

LOHUONE
— ja —
kailijakoti
St. Antoine St.,
ntreal, Que.
MATTILA, omist.

n Lahti
e St., Sudbury
t: kotiin 1724
konttoriin 1676

GLE
AND
DENSED
ILK

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa at: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kertailmottaessa 50 senttiä ja seisovista 50 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajain tai ilmotuksen ottajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

SUDBURY, ONT.

H. KAUHASEN RÄÄTÄLILIIKE Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

COPPER CLIFF, ONT

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta Copper Cliff, Ont. Werner Koivula. Phone 276, Box 113.

PORT ARTHUR, ONT

PAPPA HILLMANIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Vinkermere Ave., Port Arthur, Ont.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori on auki arkipäivinä kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Rahaa välitetään Suomeen; kaikkia Vapaudessa olevia kirjoja pidämme varastossa; laivapilettiä myymme kaikille linjoille.

FT. WILLIAM, ONT.

FORT WILLIAMIN STEAM BATH 268 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 10 ap.—12 yöllä

TORONTO, ONT

SUOMALAINEN RUOKALA SUOMI Cafe, tarjotaan hyvää ja maukasta ruokaa. Avoinna kaikkina päivinä kello 6 aamulla kello 1 yöllä. 395 Queen St. W.

ASUNTOA JA RUOKAA SAATAVANA päivittäin ja viikottain. Aino Lahti, 3 Widmer St., Toronto 2.

ONTARIO AUTO BODY AND Welding Co. ottaa vastaan seuraavia korjaustöitä: Acetylene juottoa, kattojen kehyksien sekä etu- ja takabumpparien korjauksia, puu- sekä rautatyö tehdään kaikille osille ensiluokkaisesti. Myöskin carbonia poltetaan. 50c sylinteriltä. Puhelin Wa. 3354 98 John Street. Toronto, Ont.

MONTREAL, QUE.

TULKKI JA ASIATOIMISTO Mrs. Jokiranta, 908 Richmond Sqd, Montreal, Que. Puhelin Wilb. 9931.

KELLOJA KORJATAAN, POSTIlähetyksille erikoishuomio. 760 Aqueduct St., Montreal, Que.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector Montreal, Que.

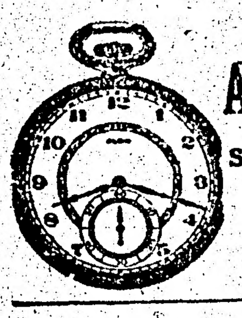

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT
—Box 1873—
9 Durham St.
Puhelin 2466

SUURIN JA AJANMUKAISIN RUOKALA
HOLM'S CAFE
439 QUEEN ST. WEST
(Spadina ja Queen Sts. kulmassa)
TORONTO, ONT.
Hyvä ruoka ja kahvi. Suomalaiset leivokset. Tervetuloa!

Toht. John W. Singer
Hammaslääkäri
1430 Bleury St. Huoneet 6—7
Imperial Theatre Bldg.
Puhelin Lancaster 6718.
Montreal, Que.

NAISPARTURI JA KÄHERTÄJÄ
Pyydämme sulkeutua arv. Yleisön suosioon hyvällä työllä ja kohteliaisuudella
Elsa Glade ja Anni Svartsjö
131 Peter St. W. Toronto

KÄYKÄÄPÄS POJAT palloa pukkaamassa
King Edward Hotellin alakerrassa.
Tilava, puhdas, lämmin huone 4 pöydän kanssa.

HEI POJAT!
Kun tulette Hearstiin, niin käykää katsomassa Wälkkilän poikaa, niin saatte purasta ja petin.
Walde Wälkkilä,
Box 80, Hearst, Ont.

Kahvila-Ruokala
FINLANDIA
20 Durham St., Sudbury, Ont.
Avoinna klo 6 ap. klo 1 yöllä.
LUNSSEJA SAATAVANA

Sudbury

KOMMUNISTINEN PUOLUE OSALLISTUU KUNNALLISVAALEIHIN

Kunnallisvaalit toimitetaan Sudburyssakin, kuten useimmissa muissakin Canadan kaupungeissa, joulukuun 1 p.

Tähän mennessä ei Sudburyssa ole työläisten etujen puolesta taistelevalla puolueella, Kommunistisella Puolueella, vielä milloinkaan ollut ehdokkaita kunnallisvaaleissa, vaikka KP onkin osallistunut liitto- ja maakunnallisiin vaaleihin tässä piirissä.

Nyt kuitenkin on KP:n piirijohto päättänyt, että edessä olevissa kunnallisvaaleissa tulee se asettamaan ainakin pormestarinehdokkaan ja useampia valtuusmies-ehdokkaita. Täten tarjoutuu työläisäänestäjille tilaisuus äänestää oman luokkansa etuja ajavia ehdokkaita niissä vaalipiireissä, joihin kommunistiset ehdokkaat asetetaan, ja protesteerata nykyistä porvarien kontrolloimaa valtuustoa vastaan, joka tarjoaa poliisin kapulaa ja vankityrmää työttömille työläisille, jotka vaativat työtä tahi kunnollista toimeentuloa järjestetyin keinoin.

Ehdokkaiden nimitys toimitetaan tämän kuun 21 p. Kun siihen mennessä tehdään pontevasti valmisteluita ja sitten ryhdytään päättäväisyydellä ja tarmolla tekemään vaaliagitatiota asettamiemme ehdokkaitten puolesta, niin onpa ihme ellemme saa muutamaa ehdokasta valituksi valtuustoon. Vaalitaistelu tulee myös tarjoamaan hyvän tilaisuuden Puolueen jäsenille ja muille kumouksellisille työläisille yleisen propagandan tekemiseen.

SUURET NAAMIOHUVIT TÄNÄ ILTANA

Kuka voittaa ensimmäisen palkinnon naamiohuveissa tänä iltana on vielä arvoitus kaikille, vaan ken saapuu Liberty-halaille, hän tulee sen näkemään omilla silmillään eikä tarvitse uskoa kuulopuheita.

Naamioiduilla on taas niinkuin ennenkin vain vaivaisen vartin sisäänpääsymaksu ja heidän on tultava näyttämöovesta sisälle.

Kuka soittaa näisä suurjuhlissa? — Nimeä ei ole vielä sillä orkesterilla, joka tänä iltana antaa tahdin tanssijoille heidän pyörähdellessään näissä suurkemuissa vaan kun mainitsen muutamia nimiä, niin kyllä se takaa, että tahti sopii jalan alle vaikka olisi suuremmatkin vaatimukset: Sundholm, Hyvämaa, Tikkanen ja Järnefelt kuuluvat joukkueeseen. Kahden nimet ovat vielä salaisuus, vaan ensiluokkaisia musiikkereita hekin kuuluvat olevan.

MR. EINAR LAHTI

käykää hakemassa kirjeenne Vapauden kirjakaupasta.

KISALAISILLE

Kuten tiedämme on urheilukenttämme kokolailla huonossa kunnossa vaikka Kisa on joka kesäksi sitä aina yrittänyt vointinsa mukaan kunnostaa ja niin on näinä viimeisinäkin viikkoina yritetty korjaustöitä tehdä eli teettää sen mukaan kuin varoja on ollut, joskin jotkut seuran jäsenet ovat avustaneet kentän korjausta niin sanotulla ilmaisella työllä. Mutta nyt on asian tila siten, että seuran kassa on nollassa joten johtokunta päätti vedota seuran jäsenistöön siten, että ensi sunnuntaina menemme kentällemme oikein miehissä ja katsomme mitä siellä tehdään. On tietysti parempi jos pistää hieman työpukimia päälleen, sillä kuulemani mukaan sappasyytti päällä olevilta on pääsy kielletty. Ja jos sattuu niinkuin kotinurkissa olemaan lapio, rautakanki tai jotakin sen tapaista työasetta, niin asettaa sunnuntaina 16 p. marrask. niitä työaseita pykälän päälle ja astelee kentälle klo 9 aamulla kentänkorjaustalkooseen. Siinähän niitä neuvoja ja opetuksia jo onkin sunnuntaihin klo 9:ään mennessä. Mitä sen jälkeen tekemään pitää, siitä huolehtii erityisesti varatut asiantuntijat ja ekspertit alallaan ja sattuisi että joukossa on sellaisia jotka eivät edellämainittuihin työaseisiin ja niiden käyttöön olisi perehtyneet. No niin, siellähän sitä nähdään. — Kenttäkomitean jäsen.

Johan Wirran matkaohjelma

Canadan Suomalaisen järjestön kiertävä puhuja toveri John Wirta lähtee koko Ontarion käsittävälle järjestämis- ja puhujamatkalle, pysähtyen seuraavilla paikkakunnilla:

Marraskuulla:

Pyne Township	19 pnä
Cochrane	21 „
Hearst	22-23 „
Nakina	24 „
Hornepayne	25 „
Nipigon	27 „
Port Arthur	28 „
North Branch	29 „
Tarmola	30 „

Tätä luetteloa tullaan jatkamaan sitä mukaa kun matka edistyy.

Osastoja ja tovereita niillä paikkakunnilla missä tov. Wirta tulee pysähtymään kehoitetaan tekemään parhaansa matkan onnistumiseksi, järjestämällä huoneustojen käytön ja ilmottamalla tilaisuuksista sekä yleensä olemalla hänelle apuna osastojen toiminnan järjestelyssä.

C.S.J. tp. komitea.
k:tta G. Sundqvist.

TEHKÄÄ RAHAA ITSELLENNE
Halutaan kaksi hyvää suomalaista miestä myymään henkivakuutuksia. Osa-ajalla, kontrahdilla tai täysi aikaa, hyvällä palkkiolla. Lähempiä tietoja varten kirjoittakaa
"Henkivakuutus"
Box 69, Sudbury, Ont.

SUOMALAINEN APTEEKKI JA ROHDOSKAUPPA
Montrealissa, Que., 151 Ontario St. E.
Täällä voitte saada kaikkia lääkkeitä ja rohdoksia niinkuin vanhassa maassa. Käykää meillä tai kirjoittakaa meille. Lähetämme lääkkeit ja rohdoksia kaikkialle Canadaan.

SCHWARTZ'S
Silkki- ja Villakankaita
Kohtuhinnoilla
Durham St., Sudbury.

SUDBURY TAXI
PHONE 899
Viisi umpinaista Studebaker autoa aina yleisön palveluksessa. Kokeneet luotetut auton kuljettajat. Suomalaisia palvelee suomalaiset. — Pitkille ja juhlamatkoille erikoishinnat sopimuksen mukaan.
SUDBURY TAXI — PHONE 899
Autoasema postikonttoria vastapäätä Durham kadulla
J. V. VENHOLA
SUDBURY ONTARIO

NORTHERN COAL & WOOD CO.,
KOVAA JA PEHMEÄÄ KOLIA — KOKSIA — KOVAA JA PEHMEÄÄ PUUTA
202 Mackey Bldg. — Puhelin 744, Sudbury.
VARASTOPAIKKA —— LORNE STREET —— PUHELIN 88.

Uusi Kiuassauna
Naisille ja miehille suosittelee kylpyjään. Etevät hierojat tavattavissa.
Avoinna: Keskiviikkona ja torstaina kello 3—12. Perjantaina 1—12. Lauantaina 1—2 yöllä. Sunnuntaina 9 ap. 1 ip.
56—58 Widmer St., Toronto, Ont.

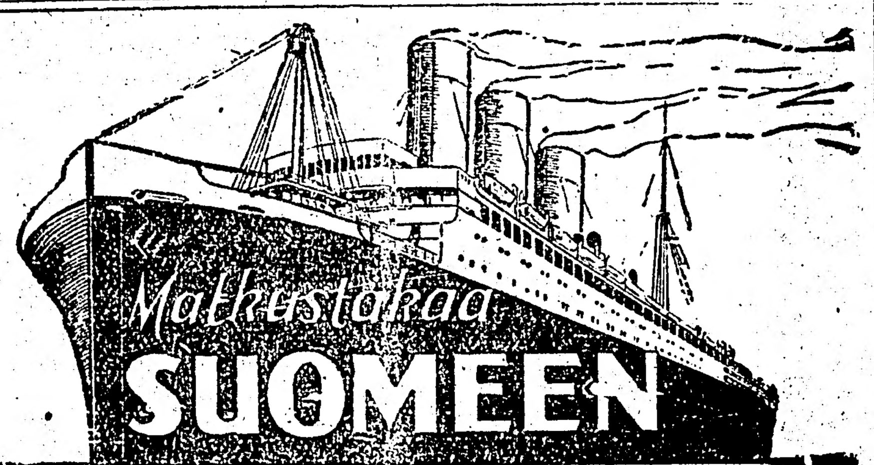

MONTREALISTA JA QUEBECISTA GLASGOWIIN, BELFASTIIN JA LIVERPOOLIIN

Marrask. 21 .... DUCHESS OF ATHOLL
Marrask. 26 .... DUCHESS OF BEDFORD

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Marrask. 28 .... MONTCALM

JOULU JA UUDEN VUODEN PURJEHDUKSET
Saint Johnista N.B., Glasgowiin-Belfastiin-Liverpooliin

Jouluk. 5 .... DUCHESS OF YORK
Joulu. 12 .... DUCHESS OF RICHMOND
Jouluk. 16 .... DUCHESS OF ATHOLL
Jouluk. 24 .... MONTCALM

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Jouluk. 13 .... MONTCLARE

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin Kuljetusjärjestelmä
J. W. AHLQVIST, Box 69. Sudbury, Ont.
Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää tämä Canadian Pacific Expressin välityksellä.

JOS AIJOTTE MATKUSTAA SUOMEEN
kirjoittakaa meille ja tehkää paikkatilauksenne sekä ilmoittakaa millä junalla saavutte Montrealiin. Välitämme laivalippuja kaikille linjoille. Avustamme matkan järjestämisessä vapaasti.
JOHN STAHLBERG
VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

Säästätte Kun Ostatte EATONISTA

SUURENMOINEN OSTO meidän ketjukauppoihimme 40 vaununlastillista hallituksen tarkastamia PRINCE EDWARD ISLAND NO. 1 **PERUNOITA** 90 paunan säkki $1.15

REDPATH tai DOMINION HIENOA SOKERIA
Tilatkaa aikaisin — rajotettu määrä .... 100 paunaa $4.95

LEHMÄNLIHA PAISTIA — Kylki osaa, pauna 19c
SIAN PAISTIA — Tuoretta, nuorta lihaa, pauna 23c
P & G SAIPPUAA — 10 kappaletta 33c
AYLMER KETSOPPAA — 12 unssin pullo 16c
HAWES' LATTIA VAKSIA — 1 paunan kannu 43c
KRAFT JUUSTO SYLTTYÄ — Pauna 32c

KAUPPATUNNIT: Päivittäin 9 a.p.—6 i.p.
Auki koko päivän Torstaina. Lauantaina auki 9.30:een i.p.

HOUSEHOLD BLEND **TEETÄ** — Pauna 36c
AYLMER **PORK AND BEANS** — 3 kpl. No. 2 kannua 25c
DOMESTIC **SHORTENING** — 2 paunan kannu 32c

EXTRA ERIKOISUUS—TOMAATTEJA, hyvää lajia. Suuri kannu 10c

Jewel Shortening — 1 pauna 13c
WESTONIN **Seka-Biskettejä** — Pauna 24c
GILCHRIST'S **Hedelmä Keekiä** — Pauna 19c

EXTRA ERIKOISUUS—HERNEITÄ, hyvää lajia, No. 2 kokoinen kannu 9c

CLASSIC **Puhdistuspulveria** — 3 kannua 21c
EGGO KEEKI SEKOITUSTA — Sisältäen kaikki aineet, ei tarvitse muuta kuin vettä lisätä. Pauna 23c

KRAFT RELISHIÄ — Mainio ruuan mauste. Purkki 19c
MANYFLOWERS SAIPPUAA — 3 kpl. 17c

Tunnit
9 ap. — 6 ip.
10c lisämaksulla tuodaan tavarat kotiinne.
15c ulkopuolella kaupunkia

Eaton Groceteriat
Elm ja Durham kaduilla

Jakelut
10.00 ap.
4.00 ip.
Viimeinen jakelu lauantaina 6 ip.

Suomalainen Höyrysauna
Avoinna joka arkipäivä kello 1 päivällä kello 12 yöllä.
Lauantaisin kello 10 aamulla kello 12 yöllä.
770 Aqueduct Street, Montreal, Quebec

SAUNA
Peter ja Richmond Sts. kulmassa
TORONTO.

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Steinin pohjamaalia, mustaa, valkoista, mustalaisväriä, auringon paahtuma punaa, No. 2 ja No. 3, puikko	.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.50
Steinin Cold Cream, 8 unssia	.75
Nenäkittiä, asia	.40
Valkoista ja vaaleanpunaista kasvopuuteria, rasia	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tumman harmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punaista, jaardi	.75
Partaliimaa, pullo harjan kanssa	.75
Wheatcroft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin y.m.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Steinin "Lining Color", tumman ja vaalean ruskeaa, harmaata, puikko	.40
Huulipunaa, puikko	.30

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69. Sudbury. Ont.

Gerald A. Foot
PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA
Hyvä tonttivalikoima, valo, vesi sekä likaviemärit. H... $300 — helpoilla ehdoilla.
Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmaamme.
GERALD A. FOOT
PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, O...

Suomalainen Käherrysliike Melba
318 Queen St. W., Puh. Adelaide 00...
Sähkökiharoita annetaan uusimman menetelmän mukaan. Kaikkea alaan kuuluvaa työtä suoritetaan kohtuullisilla hinnoilla.
Sulkeutuen arv. yleisön suosioon.

HUOM.!
Olen takaisin liikkeessäni. Myöskin on töissä ammattitaitoinen naisparturi, joten voitte saada tyydyttävän palveluksen. Käykäähän tutustumassa.
J. OKSANEN — Vapauden talossa, käynti sivulta.

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

Robert Lindforsin SAUNA
Avoinna: Keskiviikkona ja perjantaina kello 1 päivällä kello 11 illalla. — Lauantaina kello 1 päivällä kello 6 sunnuntaiaamuun.
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

MAITOLIIKE
Suosittelen yleisön käytettäväksi. Maito maukasta ja puhdasta. Kotiin ajo päivittäin.
A. Serenius
Box 727,
Kirkland Lake, Ontario

PALLOHAALI ja PARTURI
Lindforsin saunan yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää.
AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake. Ont.

Parturi
Liikkeeni sijaitsee nykyisin Heinon pallohaalin yhteydessä. Teen parhaani palvellessani yleisöä kaikessa parturinalaan kuuluvassa työssä.
Tiho Ermischoff
KIRKLAND LAKE · ONTARIO

The Readers of the "Vapaus"
Patronize only those concerns that advertise in the "Vapaus" and encourage their neighbors to do likewise. In this way we support our own concern and also enable it to serve the advertisers for their money's worth.
We have built our organization through co-operation by which means only we can further develop it. For that reason, let us not forget the "Vapaus" advertisers.

Timmins, Ont., ilmoituksia

DRINK Coca-Cola
Y.m. virvokejuomia valmistamme ensiluokan aineista. Tilaukset toimitetaan nopeaan.
Timmins Bottling Works
K. A. Merikallio, omist.
Box 1749 - 61 Birch St. - Puhelin 646

Korrin ja Jämsen PARTURINLIIKE
on osuusruokalan rakennuksessa
49 3rd Ave., Timmins, Ont.
Tukan käherrys on myös samassa paikassa.

FINNISH BAKERY
Box 1306 Timmins, Ont.
Puhelin 175
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään. (TTL

Alex Koskelan S...
Avoinna 4 kertaa viikossa: Keskiviikkona, torstaina, ...taina ja lauantaina.
Puhelin 696W.
75 REA St. N. Ti...

PUKUJA
tehdään mittojen jälkeen liikkeessämme. Takaamme vaisuuden. Liikkeessämme kentelee suomalaiset räätälit.
W. T. Montgom...
1 Cedar St. W. Timmins